

medzinárodný festival
international theatre festival

medzinárodný festival
international theatre festival

medzinárodný festival
international theatre festival

DN
2023

**DIVADELNÁ
NITRA**

22 — 27 sept

www.nitrafest.sk

www.nitrafest.sk

www.nitrafest.sk

22 — 27 sept

22 — 27 sept

Záštitu nad Medzinárodným festivalom Divadelná Nitra 2023 prevzali ministerka kultúry Slovenskej republiky **Silvia Hroncová**, predseda Nitrianskeho samosprávneho kraja **Branislav Bečik** a primátor mesta Nitra **Marek Hattas**.

The International Theatre Festival Divadelná Nitra 2022 is held under the auspices of the Minister of Culture of the Slovak Republic **Silvia Hroncová**, Chairman of the Nitra Self Governing Region **Branislav Bečik**, and the Mayor of The City of Nitra **Marek Hattas**.

FESTIVAL PRIPRAVILI / FESTIVAL PREPARED BY

HLAVNÝ ORGANIZÁTOR / MAIN ORGANISER

Asociácia Divadelná Nitra / Association Divadelná Nitra

HLAVNÍ SPOLUORGANIZÁTORI / MAIN CO-ORGANISERS

Divadlo Andreja Bagara v Nitre / The Andrej Bagar Theatre in Nitra
Nitriansky samosprávny kraj / Nitra Self Governing Region
mesto Nitra / The City of Nitra

SPOLUORGANIZÁTORI / CO-ORGANISERS

AVE, o. z.; COMIN; Čarodejník z krajiny, o. z.; Divadelný ústav Bratislava / Ministerstvo kultúry SR; IPčko; Kníhkupectvo a antikvariát Pod Vříškom; Krajské osvetové stredisko v Nitre; Mareena, o. z.; Mier Ukrajine a partner zbierky Darček pre Putina.eu; Nitrianska galéria; OZ Nitrianske kultúrne dedičstvo, o. z.; Sekáč je láska; Slovenská Tepláreň; Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím, Bratislava; Uránia; Vermona, s. r. o.; Vila K, o. z.; ZŠ kniežaťa Pribinu v Nitre; ZUŠ Jozefa Rosinského v Nitre a ďalší

NGO AVE; COMIN; Elementary Boarding School for the Visually Impaired Bratislava; IPčko; J. Rosinský Elementary School of Art in Nitra; Mareena; NGO Mier Ukrajine (Peace for Ukraine) and partner of the campaign Darček pre Putina (Gift for Putin); NGO Nitra Cultural Heritage; Nitra Gallery; Pod Vříškom – bookstore and antiques; Prince Pribina Elementary School in Nitra; Regional Education Centre Nitra; Sekáč je láska; Theatre Institute Bratislava / Ministry of Culture of the Slovak Republic; NGO Vila K; NGO Čarodejník z krajiny and others

KURÁTOR HLAVNÉHO PROGRAMU – SLOVENSKÁ ČASŤ /

CURATOR OF THE MAIN PROGRAMME – SLOVAK SECTION

Miroslav Zwiefelhofer

DRAMATURGIA SPRIEVODNÉHO PROGRAMU /

ACCOMPANYING PROGRAMME DRAMATURGY

Anna Šimončíčová, Miroslav Zwiefelhofer

RIADITEĽKA FESTIVALU / FESTIVAL DIRECTOR

Darina Kárová

Obsah / Content

- 4 *Opakom odozvy je ignorácia.* Darina Kárová
- 6 *The opposite of response is ignoring.* Darina Kárová
- 8 *Medzi odpoveďou a zodpovednosťou.* Miro Zwiefelhofer
- 10 *Between response and responsibility.* Miro Zwiefelhofer
- 13 Časový plán hlavného a sprievodného programu
- 14 *Schedule of the main and accompanying programme*
- 15 Endokanabinoid / *Endocannabinoid*
- 18 Tichým hlasom. In *A Calm Voice*
- 21 SME KRAJINA: príbeh ľudí, priehrady a času /
WE ARE A COUNTRY: the story of people, a dam and time
- 24 Príjemný ostrov / *The Pleasant Island*
- 27 Držať riekou / *Holding River*
- 30 Púť M&H / *M&H Pilgrimage*
- 33 Z morského dna / *Out of the Blue*
- 36 Hekuba / *Hecuba*
- 39 Banské príbehy / *Mining Stories*
- 42 Kocúrkovo / *Gotham City*
- 45 Pribina (Making of)
- 48 Danse Macabre (Tanec smrti / *Dance of Death*)
- 52 Pracovný program a diskusie
Working Programme and Discussions
- 55 V4@Theatre Critics Residency
- 58 Projekt Darujem ti tulipán / *Project A Tulip for You*
- 59 Projekt Aj toto je umenie / *Project This is art, too*
- 60 Minifestival Malá Ukrajina v Nitre / *Little Ukraine in Nitra*
- 64 Sprievodný program
- 68 *Accompanying Programme*
- 73 Podujatia spoluorganizátorov
- 74 *Events of Co-organisers*
- 79 Festival pripravili / *Festival Prepared by*

Opakom odozvy je ignorácia

„Odozvy ekologických tém. Odozvy vojen a ľudských osudov. Odozvy porozumenia a dôvery. Odozvy...“ znie z éteru mužský hlas. „Odozvy...“ počujeme ozvenu ženského hlasu.

Rozhlasový či televízny spot Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2023 upozorňuje na motto festivalu *odozvy/responses* a jeho hlavné témy, no popritom vysiela signál o proporcii mužského a ženského princípu. A akosi symbolicky: kým v spote časovo prevažuje mužský element, v programe festivalu dostáva žena – ako postava scénického diela a/ alebo jeho tvorkyňa – väčší priestor než po iné roky.

Na mužský svet analytikov, politológov a politikov, ale aj vojakov, dobyvateľov či budovateľov prichádza odozva. Muži v tých príbehoch bojujú, získavajú alebo strácajú územia, ťažia nerasty z morského dna, stavajú alebo nestavajú priehradu. Ženy sa ponárajú do rieky, putujú od obchodného centra do chrámu, dávajú slovo imigrantom, bránia rodinu i vlasť pred vojnovým násilím. No jedno majú všetci spoločné – usilujú sa porozumieť sami sebe a napokon aj tým druhým. Snažia sa zmierniť svoje utrpenie a napokon aj utrpenie tých druhých a dospieť k dôvere, k súladu so sebou i svojim okolím.

Nachádzame sa na pôde umenia. Jeho poslaním je objavovať, oslovovať, provokovať, skrátka – vyvolávať odozvu. Túžbu po odozve umocňuje záujem o veci okolo nás, odozva prináša vedomosť o stave najbližších i sveta, upevňuje vzťahy, rozvíja empatiu a schopnosť pomáhať. Odozva je vzájomná interakcia, ktorá umožňuje jednotlivcom i komunitám prežiť a nachádzať zmysel života. Je to aj reakcia na apatiu spoločnosti spôsobenú kritickými udalosťami posledného obdobia, predovšetkým agresiou na Ukrajine, ekologickou a ekonomickou krízou či následkami pandémie. Je to špecifická odpoveď entít, ktoré nemajú nijaký hlas – prírody, životného prostredia, minulosti. Ale aj tých, ktorých hlas je náročné počúvať – menšín, znevýhodnených, slabých. Tých iných.

Nachádzame sa na pôde umenia, na území inakosti. Nezvyčajné osobnosti, jedinečné charaktery, nečakané činy – postavami deja sa stávajú všetci: ľudia, zvieratá, rastliny, nerasty. Umenie zobrazuje inakosť v jej najrozmanitejších podobách. A učí porozumieť jej. Jeho prostredníctvom máme väčšiu šancu porozumieť sami sebe.

Súčasťou genetickej výbavy Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sú úvahy na mnohé spoločensko-politické témy. V rôznych podobách ich prináša program festivalu. Odrážajú životný pocit súčasníka – tvorcov umeleckých diel a aktérov kultúry, ale aj tých, ktorým je umenie adresované. Symbolickým ukazovateľom na prevažujúcu tému ročníka a zároveň spoločným menovateľom tém jednotlivých diel je už tradične podtitul festivalu, pre každý ročník jedinečný. Ten slúži ako podnet na hľadanie obsahových či myšlienkových súvislostí, spojitostí jednotlivých častí alebo diel programu festivalu, je inšpiráciou na vizuálne riešenia, podnetom na hru s významami. Tak sa vytvára pomyselná mapa ideí, sieť mentálnych a komunikačných prepojení a naplňa sa poslanie festivalu ako platformy na kultúrnu výmenu a rozvoj kritického myslenia.

Tematické okruhy scénických diel zaradených do hlavného programu 32. ročníka festivalu – ekológia, vojna, dejinné traumy, vzťah k tradíciám, ľudská osamelosť, vylúčenosť, hľadanie zmyslu existencie – nachádzajú odozvu v programe sprievodnom. Naprieč generáciami. Či, lepšie povedané, za účasti všetkých generácií: v sekciách Festival deťom, Divadlo mladých, v projektoch Aj toto je umenie, Darujem ti tulipán, Kníhkupecká, v ukázkach tradičných umení a remesiel i v nových formátoch, ako Tančiareň SVET a iné. Je pozoruhodné, ako sa na skúmaní postojov človeka a sveta podieľajú tvorcovia staršej, strednej i najmladšej generácie od reprezentatívnych scén až po amatérske alebo školské súbory. Ideálne odozvy.

Témy zahraničných inscenácií z Belgicka, Ukrajiny a Česka sa priam zrkadlovo odrážajú v slovenských scénických dielach. Nezávislé divadlá poskytujú odozvu zriadeným, do ktorých vstupuje výrazný prvok alternatívnosti – v témach, vo výrazových prostriedkoch i v osobách tvorcov. Tí idú v odozvách súčasnosti tak ďaleko, že v programe festivalu sa vyskytujú takmer výlučne texty autorské, pôvodné, originálne, nové. Diskusné podujatia podčiarkujú tematickú orientáciu umeleckého programu. Odrážajú úvahy o poslaní umenia, kladú otázky o podmienkach jeho existencie, skúmajú inakosť a vzorce správania, ponúkajú riešenia diváckej odozvy.

V hlavnom programe prezentuje festival 4 inscenácie zo zahraničia a 8 slovenských – aj to je odozva jeho finančnej kondície. V sprievodnom programe ponúka vyše 30 akcií rôznorodého charakteru pre deti i pre dospelých z rôznych miest Slovenska i z Česka. A niekoľko akcií doplnili spoluorganizátori. Medzinárodný charakter festivalu posilňuje už deviaty ročník projektu rezidenčného pobytu pre kritikov zo strednej a z východnej Európy V4@Theatre Critics Residency, ktorý prebieha počas festivalu. To sú odozvy zo zahraničia a doň. V tomto roku sa po 14 rokoch po prvý raz nekoná vzdelávací projekt Ako na divadlo – takisto z finančných dôvodov. O podmienkach pre nezávislú kultúru na Slovensku budeme hovoriť v diskusii, predstavíme aj publikáciu *Presahy Divadelnej Nítry 1992–2021*, ktorá mapuje 30 rokov existencie festivalu z rôznych uhlov pohľadu.

O stále trvajúcej odozve v širšom prostredí kultúry, ale aj v oblasti reprezentácií a podnikateľskej sféry svedčia desiatky a desiatky organizácií, firiem i jednotlivcov, ktorí sa podieľajú na príprave a realizácii festivalu – spoluorganizátori, spolupracovníci, dobrovoľníci, donori, mediálni a produktívni partneri. Tí všetci sa stávajú účastníkmi podujatí festivalu a v podobe kruhov na vode posielajú odozvu o jeho význame ďalej.

Odozva – ohlas – ozvena – odraz – odpoveď. Odozvy bývajú rôzne. Odozvy v komunikácii, mediálne odozvy, diplomatické odozvy aj bunkové odozvy imunitného systému. O(do)zvy srdca nenarodeného dieťaťa či odozvy mechanizmu prístroja. Odozvy v podobe dezinformácií, nenávisťných komentárov a násilia. Odozvy.

Jedny z najdôležitejších odoziev však poskytujú umenie a kultúra. A festival ako ich koncentrovaná podoba. V obsahoch, ktoré prináša, aj v priamom osobnom kontakte a interakcii, ktoré ponúka. Znepokojenie z toho, ako málo ľudí u nás potrebuje k životu kultúru a umenie, je odozvou reality, najmä postpandemickej diváckej krízy, ale aj nedostatku vzdelávania ku kultúre a chronického deficitu financií v kultúre. Je dôležité stále si opakovať, že opakom odozvy je ignorácia.

Darina Kárová

The opposite of response is ignoring

“Responses to ecological issues. Responses to wars and human destinies. Responses of understanding and trust. Responses...” male voice sounds from the ether. “Responses...” we hear an echo of a woman’s voice.

Radio or television spot for the International Theatre Festival Divadelná Nitra 2023 accentuates the leitmotif of the current Festival edition, *odozvy/responses* and its main themes. At the same time, it sends a signal about the proportion of the male and female principle, and that quite symbolically: while the male element predominates in the spot, a woman – as a character in a stage piece and/or as its author – receives more space in the Festival programme than in previous editions.

There is a response to the male world of analysts, political scientists and politicians, but also soldiers, conquerors and builders. Men in those stories fight, gain or lose territories, extract minerals from the seabed, build or don’t build dams. Women dive into the river, walk from the shopping centre to the temple, give a voice to immigrants, defend their family and homeland from the violence of war. Yet, they all have one thing in common: they strive to understand themselves and, ultimately, the others. They try to alleviate their own suffering and eventually also that of others, and achieve trust and harmony with themselves and their environs.

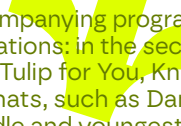
We are on the ground of art. Its mission is to discover, address, prod, in short – to inspire a response. The desire for response is heightened by interest in that what around us; response brings knowledge about the state of those closest to us and the world; it strengthens relationships, develops empathy and an ability to give a helping hand. Response is an interaction that enables individuals and communities to survive and find meaning in life. It is also a response to public apathy caused by the perilous events of the recent period, particularly the aggression in Ukraine, the ecological and economic crisis or the consequences of the COVID-19 pandemic. It is a specific response of entities that have no voice – nature, the environment, the past; and that of those whose voices are a challenge to listen to – minorities, the disadvantaged, the weak. The others.

We are on the ground of art, on the territory of otherness. Uncommon personalities, inimitable characters, unexpected actions – everyone becomes a character in a story: people, animals, plants, minerals. Art depicts otherness in its most diverse forms. It teaches to understand otherness. It is through the art that we have a better chance to understand ourselves.

Reflections on a range of socio–political topics are part of the genetic makeup of the International Theatre Festival Divadelná Nitra. The Festival programme presents them in many forms. They reflect the sense of life of the contemporaries – artists and others involved in culture, as well as those to whom art is addressed. Customarily, the Festival leitmotif, unique for each annual edition, is an emblematic indicator of the prevailing theme of the year. At the same time, it serves as the common denominator of the themes of individual featured works. It serves as a stimulus for the quest for content or mental associations, connections between individual elements or pieces within the Festival programme. It is an inspiration for visual solutions, a stimulus for playing with meanings. Thus, an imaginary map of ideas, a network of mental and communication connections emerges. Ultimately, the mission of the Festival as a platform for cultural exchange and the development of critical thinking is fulfilled.

The thematic areas of the stage works included in the main programme of the 32nd Festival edition – ecology, war, historical traumas, attitude to traditions, loneliness, exclusion, quest

for the meaning of existence – find a response within the accompanying programme. Across generations. Or, better said, with the participation of all generations: in the sections Festival for Children, Youth Theatre, in the projects This is Art, Too, A Tulip for You, KnihaKupecká, in demonstrations of traditional arts and crafts and in new formats, such as Dancehall World and others. It is remarkable how authors from the older, middle and youngest generations, from representative scenes to amateur or school ensembles, participate in the investigation of the attitudes of man and the world. Ideal responses.

The themes of international productions from Belgium, Ukraine and the Czech Republic are directly mirrored in Slovak stage works. Independent theatres provide a response to the state-funded ones, in which a significant element of alternativeness enters: in themes, means of expression and in the creative artists. They reach so far in responding to the present, that the Festival programme features almost exclusively original, new texts. Discussions underline the thematic direction of the artistic programme. They reflect contemplations about the mission of art, raise questions about the conditions of its existence, explore otherness and patterns of behaviour, offer solutions for audience response.

Within the main programme, the Festival features 4 productions from abroad and 8 from Slovakia – this is also a response to the financial situation the Festival faces. The accompanying programme offers over 30 diverse events for children and adults from various cities in Slovakia and the Czech Republic. A number of events is provided by the Festival co-organisers. The international character of the Festival is supported by the ninth edition of V4@Theatre Critics Residency, the residency project for critics from Central and Eastern Europe, which is held during the Festival. These are responses from and abroad. This year, for the first time in 14 years, the How to Understand Theatre learning project will not take place – also due to financial constraints. We will talk about the conditions for independent culture in Slovakia during the discussions. We will also present the publication *Transcending Divadelná Nitra 1992–2021* that maps the 30 years of the Festival from different points of view.

Dozens and dozens of organisations, companies and individuals who participate in the preparation and implementation of the Festival – co-organisers, collaborators, volunteers, funders, media, and product partners – testify to the ever-lasting response in the wider cultural context, but also in the field of representations and the business sphere. All of them become participants in the Festival events and, in the form of circles on the water, they send feedback about its meaning.

Response – echo – resonance – reflection – retort. Responses vary. Responses in communication, media responses, diplomatic responses and cellular responses of the immune system. About the heartbeat of an unborn child or the response of the mechanism of the device. Responses in the form of misinformation, vile comments and violence. Responses.

Still, one of the most important responses is provided by art and culture. And the Festival as their concentrated form. In the content it offers, and in the immediate personal contact and interaction it offers. Concern about how few people in Slovakia need culture and art to live is a response to reality, particularly the post-pandemic audience crisis, but also the lack of learning about culture and the chronic deficit of funds in culture. It is important to keep repeating that the opposite of response is to ignore.

Darina Kárová

Medzi odpoveďou a zodpovednosťou

Ponuka kurátorskej pozície ma zastihla v pomerne špecifickom období, keď sa môj profesijný záujem začal prvýkrát v živote orientovať aj mimo oblasti divadelného umenia. Ako sa však ukázalo v procese výberu inscenácií, prepojenie aktivít občianskej spoločnosti a umeleckej tvorby predstavuje symbiózu, ktorá je pre Medzinárodný festival Divadlá Nitra v roku 2023 dosť príznačná. Dátum konania festivalu sa totiž po dvadsaťjeden rokoch opäť takmer prekrýva s dátumom konania parlamentných volieb, teda udalosťou, ktorá predstavuje najrozšírenejšiu a základnú formu participácie občanov na politickom živote krajiny. Iste, v mobilizačných kampaniach sa označujú za existenčné každé voľby. Sled kríz odštartoval krízou politickou po vražde Jána Kuciaka a Marty Kušnírovej, pokračoval pandemickou a potom vojnovou, ktorú sprevádzali energetická, ekonomická a napokon aj ústavná – pretože stav, keď počas polroka vedú krajinu dve vlády bez dôvery parlamentu a navyše sú z oboch odvolávaní ministri, sa inak nazvať nedá. To všetko dáva tušiť, že v tomto prípade nie je výnimočnosť volieb len fráزou – najmä ak sa k tomu pripletie ešte aj globálna klimatická kríza. Pri kombinácii spomenutých faktorov sa pre mňa stal pri koncipovaní programu východiskovým momentom pohľad na umeleckú tvorbu ako nástroj na zachytenie vybraných aspektov vzťahu štátu a občianskej spoločnosti. Sledované obdobie bolo pritom obmedzené na premiéry od januára 2022 do mája 2023. Výber je napokon koncipovaný ako súbor štyroch tematických línií. Tie predstavujú štyri výzvy (z mnohonásobne širšieho portfólia možností), ktorých zvládnutie definuje osudy obyvateľov tejto krajiny.

SPOLOČNOSŤ, V KTOREJ NÁJDE ODOZVU AJ HLAS SLABŠÍCH

Inscenácia *Hekuba* Slovenského komorného divadla Martin odkazuje na obdobie, ktoré predstavuje základný kameň identity západnej civilizácie. Odkaz antickej civilizácie a aténskej demokracie totiž predstavuje kultúrny kód, od ktorého sa odvíja nielen celé umenie západnej civilizácie, ale aj naratív výnimočnosti spoločenského usporiadania v tomto priestore. Inscenácia režiséra Lukáša Brutovského reflektuje aj vďaka textu Mariny Carr toto určujúce obdobie dejín západnej civilizácie optikou dnešných štandardov. Prináša príbeh, ktorý upozorňuje na disproporčné postavenie pohľaví či na stále málo kritický pohľad Európy na vlastnú kolonialistickú históriu. Obdobne ako ostatné tituly v tejto línii tak nezastupuje len hlasy žien a obetí imperiálnych vojen, ale všetkých ľudí, ktorí nevyhrali lotériu o tú „správnu“ etnickú príslušnosť, sexuálnu či rodovú identitu, prípadne ich jednoducho determinoval sociálny status rodiny, v ktorej sa narodili.

V mnohých aspektoch z opačného pohľadu reflektuje tému umlčaného hlasu dielo režisérky Alžbety Vrzgula s príznačným názvom *Tichým hlasom. In a Calm Voice*. Kým martinská inscenácia predstavuje tvorbu verejnej zriaďovanej inštitúcie, inscenácia *Tichým hlasom* je spoluprácou aktérov občianskeho sektora. Pohybuje sa v priestore tekutých hraníc medzi performatívnou udalosťou, konceptuálnym výtvarným umením a prvkami audiodramatického umenia. Výsledný tvar divadla Uhoľ_92 tematizuje motív občianskeho protestu a jeho následkov v nedemokratickej spoločnosti. V neposlednom rade upozorňuje, že obeť totalitných a autoritatívnych režimov koexistujú s nami na uliciach našich miest a povinnosťou štátu a spoločnosti je chrániť ich.

Tretou variáciou na tému korektne nastaveného dialógu je inscenácia zvolenského Divadla Jozefa Gregora Tajovského *SME KRAJINA: príbeh ľudí, priehrady a času*. Reflektuje totiž priamo konkrétny stret občanov, občiansky aktívnych skupín obyvateľstva, súkromného sektora a štátu. Na príklade nekonečnej prípravy výstavby vodného diela Slatinka tak vidíme stret jednotlivých záujmov či postojov k spravovaniu svojho najbližšieho okolia.

SPOLOČNOSŤ REŠPEKTUJÚCA KRAJINU, KTORÚ OBÝVA

Inscenácia *SME KRAJINA* však neupozorňuje len na hlas reprezentujúci človeka. Reprezentuje aj aktéra, ktorý svoj názor nedokáže verbalizovať. Je ním životné prostredie so všetkými svojimi zložkami. Šesťdesiat rokov ľudského života sa tu stretáva so šesťdesiatimi miliónmi rokov geologických procesov. Naliehavosť otázky redefinície vnímania planéty a jej zdrojov z objektu na subjekt predstavuje jeden z najzásadnejších rozdielov medzi minulým

a súčasným storočím. Hoci mediálne najvďačnejšie sa objavuje pri otázke klimatickej krízy, v skutočnosti ide o omnoho širší posun. Aj preto sa v programe festivalu nachádza per-
formancia *Držať riekú/Holding River*. Dielo pôvodne uvádzané na bratislavskom brehu Dunaja je na festivale lokalizované na obdobné miesto v Nitre, mieste, v ktorom sa stretáva mesto s prírodným prostredím. Rovnako ako v samotnom diele prichádza do kontaktu ľudské telo performeriek s vodným tokom. Človek a vodný tok, ľudské obydlie a príroda sa prelínajú, ovplyvňujú, interagujú, aktivizujú odozvu.

SPOLOČNOSŤ PÚTNIKOV

Pri koncipovaní tohto bodu najväčšmi vstúpil do hry fakt, že výber inscenácií hlavného programu má upozorniť nielen na fenomény príznačné pre spoločenský život, ale aj na dianie na domácej divadelnej scéne. Z môjho pohľadu je najprekvapujúcejším prvkom v tomto kontexte rozmach motívu pútnictva. Objavuje sa v spomínanej performancii *Držať riekú/Holding River*, veľkú pozornosť vzbudil vďaka projektu Divadla Pôtoň *Into the Miracles*, za inscenácií, ktoré sa na festivale neobjavili, stojí za pozornosť aj projekt občianskeho združenia unkulunkulu s názvom *escapescape*. Výber tohto motívu bol navyše podporený faktom, že pútnictvo predstavuje zásadný aspekt, na ktorý naša krajina odkazuje. Práve s Nitrou je spojená cyrilometodská tradícia, ktorej význam je podporený ukotvením cyrilometodského odkazu v Ústave SR i medzi dňami pracovného pokoja. Spomenúť však treba aj pútnictvo spojené s mariánskym kultom, ktorý má rovnako oporu v kalendári cirkevných sviatkov uznaných štátom. Otázka je, v akej miere sa zachoval pôvodný zmysel týchto náboženských podujatí. Odpoveďou je napríklad performance *Pút MGH*. Pútnictvo je tu zobrazené primárne ako nástroj marketingu. Jeho pôvodný zmysel sa vytratil – nie vinou samotných účastníkov, ale tých, ktorí pôvodný odkaz zneužívajú. Projekt združenia Príchod Godota poukazuje najmä na svet súkromných korporácií. Na Slovensku i v zahraničí však možno nájsť množstvo príkladov toho, ako sa pútnické miesta, kláštory či rôzne mestské slávnosti so stáročnou tradíciou z iniciatívy miestnej a regionálnej samosprávy monetizujú.

Do tretice sa motív púte nachádza v inscenácii domáceho Divadla Andreja Bagara v Nitre *Pribina (Making of)*. Autorská dvojica Rastislav Ballek a Miklós Forgács tu uplatnili formu cestovateľského románu, ktorú má prozaická predloha historika Martina Homzu. Putovanie je v tomto prípade remojené s otázkou domoviny, vzťahu k rodnej pôde a nárokov na príslušné územie. Až archeologickým spôsobom sa tak odкрývajú jednotlivé historické vrstvy, ako príchod starých slovanských kmeňov na územie Európy, vyhnanie Pribinu s jeho družinou z Nitrianskeho kniežatstva a ich následné putovanie k Blatenskému jazeru až po aktuálny fenomén vojnových odídenecov z Ukrajiny.

SPOLOČENSTVO, KTORÉ POZNÁ AJ REŠEKUJE SVOJE ELITY

Pri výpočte kríz v úvode tohto textu som zámerne obišiel tému krízy elit, ktorá sa v laickom diskurze často spomína. Je to najmä preto, že čo sa týka krízy elit, nepanuje v spoločnosti všeobecná zhoda. Bez ohľadu na tento aspekt však platí, že vzťah občanov i štátu k ich elitným predstaviteľom je jedným z príznačných ukazovateľov stavu danej spoločnosti. Aj v tomto prípade sa núka príklad priamo z Nitry, keďže práve Svätoplukovo námestie je miestom, na ktorom odzneli hromadne skandované vulgarizmy najprimitívnejšieho charakteru na adresu súčasnej prezidentky. V kontexte festivalového výberu sa motív elit objavuje vo vzťahu k profilovým predstaviteľom kultúrneho života.

Je tu v prvom rade osobnosť Jána Chalupku a jeho literárneho diela i života v inscenácii Činohry Slovenského národného divadla *Kocúrkovo*. No motívov, ktoré vo svojej inscenácii rozvíja režisér Rastislav Ballek, je neúrekom. Pre môj výber bol určujúci ten, že *Kocúrkovo* je v neposlednom rade inscenáciou o interpretácii chalupkovského odkazu v dejinách slovenského divadla. Práve interpretácie diel domácej klasiky pomáhajú uchovávať informácie o stave spoločnosti v danej dobe a o tom, ako vníma svoje okolie. Ballek vrství odkazy jednotlivých interpretácií tak, ako vrství v *Pribinovi* odkazy jednotlivých kultúr, ktoré obývali územie súčasného Slovenska. V oboch prípadoch tak vznikajú kultúrne sedimenty, na ktorých stoja ďalšie generácie spoločnosti.

Jedným z najvýraznejších kultúrnych fenoménov samostatnej Slovenskej republiky je Divadlo STOKA. Spomínam ho prvý raz až v závere práve preto, že jeho história

zosobňuje tridsaťročný vývoj slovenskej (v zmysle občianskej, nie v zmysle národnej príslušnosti) spoločnosti – okrem iného aj preto, že silnou stránkou Blaha Uhlára je extrahovať v spolupráci s hereckým súborom esenciu doby, nech už je akákoľvek. Inscenácia *Endokannabinoid* bola prvá, ktorá sa ocitla v užšom výbere diel relevantných pre program festivalu – čiastočne vďaka dátumu premiéry, čiastočne vďaka tomu, že presne zachytáva svet, v ktorom prestali platiť elementárne pravidlá, svet, v ktorom si namiesto vízií vytvárame smerom k budúcnosti fóbie a napriek tomu sa dokážeme oddávať hedonizmu. Jej zaradenie na úvod festivalového programu je zámerom. Práve neudelenie dotácie Divadlu STOKA zo strany Fondu na podporu umenia totiž odštartovalo v tomto roku diskusie o spôsobe financovania kultúry. Nie je cieľom týchto riadkov vyžadovať dotačnú exkluzivitu pre konkrétny súbor. Skutočná podstata problému spočíva v tom, že tridsiate výročie Slovenskej republiky je výročím krajiny, ktorá nedokáže vytvoriť adekvátne podmienky pre elitné osobnosti. A aj táto téma bude jednou z mnohých, o ktorých budeme diskutovať po tomto predstavení v debata o stave nezávislej kultúry na Slovensku.

Miro Zwiefelhofer,
kurátor programu slovenských divadiel

Between response and responsibility

The offer of a curatorial position caught me in quite a specific period, when, for the first time in my life, my professional interest began to lead outside the art of theatre. Yet, as it became clear in the process of selecting the productions, the connection of civil society activities and creative art represents a symbiosis that is quite characteristic for the International Festival Divadelná Nitra in 2023. After twenty-one years, the Festival date virtually overlaps with that of the parliamentary elections. That is, an event that represents the most widespread and fundamental form of civic participation in political life of his or her country. Certainly, mobilisation campaigns refer to every election as existential. The sequence of crises that started with the political one following the murder of the investigative journalist Ján Kuciak and his fiancée Martina Kušnírová, then continued with the COVID-19 pandemic, to the war in Ukraine, all that accompanied by energy, economic, and finally constitutional crises. One can hardly use a word different than crises: for six months, Slovakia has been administered by two governments that have not received the confidence of the parliament, moreover both cabinets having seen ministerial dismissals. All this suggests that exceptionality of the 2023 parliamentary elections is not just a phrase, moreover given that it all involves also global climate crisis. The combination of all the above factors made creative art as an instrument for capturing selected aspects of the relationship between the state and civil society my vantage point when designing the programme. The timeframe for the pieces to be selected was from the premières in January 2022 to May 2023. The selection is eventually conceived as a set of four thematic lines. These represent four challenges (from a within a much wider portfolio of possibilities): how we master them will define the fate of the inhabitants of this country.

A SOCIETY IN WHICH THE VOICE OF THE WEAK FINDS A RESPONSE

The production of *Hecuba* by the Slovak Chamber Theatre in the city of Martin refers to a period that represents the cornerstone of the identity of Western civilisation. Indeed, the legacy of ancient civilisation and Athenian democracy represents a cultural code from which the entire art of Western civilization is derived, as is the narrative of the exceptionality of the social order in this space. Also because of the text by Marina Carr, the production directed by Lukáš Brutovský reflects on the above defining period in the history of Western civilisation through the lens of contemporary standards. It thus presents a story that draws attention to the disproportionate position of the genders, or Europe's still uncritical

view of its own colonial history. Similarly, to other titles in this line, *Hecuba* does not only represent the voices of women and victims of imperial wars, but of all people who did not win the lottery for the “correct” ethnicity, gender identity, or were simply pre-categorised by the social status of the family into which they were born.

In many aspects, the work of the stage director Alžbeta Vrzgula with the characteristic title *Tichým hlasom. In a Calm Voice* reflects the theme of the silenced voice from the opposite point of view. While *Hecuba* represents the creative work of a public institution (Slovak Chamber Theatre in Martin), *In a Calm Voice* is a product of collaboration within civil sector. It moves in the space of fluid boundaries between a performative event, conceptual fine art and elements of audio – dramatic art. The ensuing shape of the theatre *Uhol*⁹² addresses the theme of civil protest and its consequences in a non-democratic society. Last but not least, it points out that the victims of totalitarian and authoritarian régimes coexist with us on the streets of our cities, while it is the duty of our state and society to protect them.

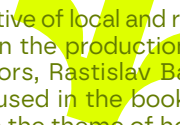
The third variation on the theme of correctly set dialogue is the production by The Jozef Gregor Tajovský Theatre in Zvolen, *We Are a Country: A Story of People, Land and Time*. It directly reflects the concrete clash of individuals, civically active groups of population, private sector and the state. Through the example of the never-ending preparation for the construction of the Slatinka water dam, we can thus see a clash of individual interests or attitudes towards managing one’s immediate surroundings.

A SOCIETY THAT RESPECTS THE COUNTRY IT INHABITS

We Are a Country does not only merely draw attention to the voice representing a person. It also represents an actor unable to verbalise an opinion. It is the environment with all its components. Sixty years of human life meets sixty million years of geological processes here. The urgency of the need to redefine the perception of the planet and its resources from an object to a subject represents one of the most fundamental differences between the past and the present century. When it comes to the issue, climate crisis may appear to be the most popular of the related themes addressed by the media. Yet it actually entails a much broader shift. Hence, the Festival program includes a performance *Držať rieku / Holding River*. The piece, originally presented on the Danube River bank in Bratislava bank, is set in a similar space in Nitra during the Festival. A place where the city meets the natural environment. As in the production itself, the body of female performers comes into contact with the water stream. Human and water flow, human habitation and nature intertwine, influence each other, interact, and stimulate response.

SOCIETY OF PILGRIMS

The selection of productions for the main programme wants within this point was determined by the intention to highlight the phenomena characteristic of social life, as well as the current developments in Slovak theatre. It seems that the most surprising element in this context is the rise of the theme of pilgrimage. It appears in the aforementioned *Holding River*. The theme of pilgrimage also drew a lot of attention thanks to the Pôtoň Theatre and their project *Into the Miracles*. Among the productions that do not feature at the Festival, those that deserve attention include a project *escapescapeescape* of the civic association unkulunk. The choice of the theme was also affected by the fact that pilgrimage represents a fundamental aspect to which our country refers. It is with Nitra that the Cyrilo – Methodist tradition is connected. Its significance in Slovakia is underscored by its anchoring in the Slovak Constitution that explicitly refers to the Cyrilo – Methodist legacy. Moreover, the Constitution Day is a public holiday. The pilgrimage associated with the cult of Our Lady, known in Slovakia as the Marian tradition, is also recognised by the state and is public holiday. The question is to what extent the original meaning of these religious events has been preserved. The answer is, for example, offered by the performance *M&H Pilgrimage*. It portrays pilgrimage primarily as a marketing tool. Its original meaning has been lost. Not due to a fault of the participants themselves, but of those who misuse the original association. The project of the association Príchod Godota (The Arrival of Godot) focuses mainly on the world of private corporations. In Slovakia and abroad, however, one can find ample examples of how pilgrimage sites, monasteries, or various city festivals with

a centuries-old tradition are monetised at the initiative of local and regional self-governments. The theme of the pilgrimage can also be found in the production *Pribina (Making of)* by the Nitra-based Andrej Bagar Theatre. The authors, Rastislav Ballek and Miklós Forgács work with a literary form of travel novel that is used in the book by the historian Martin Homza. Wandering in this case is connected with the theme of homeland, the relationship to the native land and the claim to the respective territory. Individual historical layers are revealed almost archaeologically, from the arrival of old Slavic tribes to Europe, through the expulsion of Prince Pribina and his entourage from the Principality of Nitra and their subsequent journey to Lake Balaton, to the current phenomenon of war exiles from Ukraine.

A COMMUNITY THAT KNOWS AND RESPECTS ITS ÉLITES

The list of crises in the introduction above deliberately bypassed the theme of the crisis of élites that is often mentioned in lay discourse. This is mainly because there is no general public agreement regarding the crisis of the élites. Regardless of this, the relationship of citizens and the state to their élites is one of the characteristic indicators of the state of the society. In this case, too, an example arises directly from Nitra: Svätopluk square is the place where vulgarities of the most primitive nature were chanted en masse against the current President of Slovakia. In the context of the Festival selection, the theme of élites appears in relation to the defining representatives of cultural life.

There is also Ján Chalupka and his literary work and life that appear in the production *Gotham City* by the Drama Company of the Slovak National Theatre. The themes addressed in the production directed by Rastislav Ballek are innumerable. The choice of the production for the Festival was determined by the fact that *Gotham City* is also a production about the interpretation of the Chalupka's legacy in the history of Slovak theatre. It is the interpretations of works of Slovak classics that help preserve information about the state of society at a given time and how it perceived its then context. Ballek layers the references contained in individual interpretations in the same manner that *Pribina* layers the references of individual cultures that inhabited the territory of present-day Slovakia. In both cases, cultural sediments are created, on which subsequent generations of society stand.

One of the most significant cultural phenomena of the sovereign Slovak Republic is the STOKA Theatre. It is only mentioned at this point for the first time precisely because its history personifies the thirty-year development of Slovak (in the sense of civil, not national affiliation) society. And, inter alia, also because Blaho Uhlár's forte is an ability to extract the essence of time, whatever it may be, in cooperation with the cast. The production *Endocannabinoid* was the first to be shortlisted for the Festival programme. Partly due to its première, partly because it precisely captures a world in which elementary rules no longer apply. A world where, instead of visions, we create phobias about the future, whilst still managing to indulge in hedonism. *Endocannabinoid* is intentionally scheduled for the beginning of the Festival program. The rejection of the STOKA Theatre application for subsidy from public funds on the part of the Slovak Arts Council launched this year's discussions about how culture is financed. These lines do not intend to claim exclusivity to subsidy for any particular ensemble. The essence of the issue lies in the fact that the thirtieth anniversary of the Slovak Republic is the anniversary of a country that is unable offer adequate conditions for its élites. This topic will be one of many that we will address right after this performance of *Endocannabinoid* in a debate about the state of independent culture in Slovakia.

Miro Zwiefelhofer
Curator of the Festival programme of Slovak theatres

ČASOVÝ PLÁN HLAVNÉHO A SPRIEVODNÉHO PROGRAMU

Dátum SEPT	Čas	Titul	Krajina	druh podujatia miesto programová sekcia	Vstupné
22 PI	10.00 – 16.00 ☀	Darujem ti tulipán + bubnovačka so skupinou Jamadan		tvorivá dielňa, bubnovačka námestie pred DAB SP	zadarmo
	14.30 – 19.30	KnižKupecká		multizáhradné podujatie Kupecká ul. SP	zadarmo
	17.00 – 18.00 ☀	Funny Fellows		koncert námestie pred DAB SP	zadarmo
	18.30 – 19.50	ENDOKANABINOID	SK	divadlo DAB – Veľká sála HP	€ 12 a 8
	20.00 – 22.00 (O)	Nezávislá kultúra v ohrození?		diskusia DAB – Veľká sála SP	zadarmo
23 SO	22.15 – 23.05	Otec so zemiakovým pyré	SK	divadlo Synagóga SP – Divadlo mladých	€ 2
	10.00 – 14.00	Sekáč je láska: SWAP oblečenia u nás na dvore		SWAP oblečenia Kupecká 11 PS	dobrovoľné
	10.00 – 14.00	IPčko – Káčko Nitra: Vypočujeme Vás v Káčku aj ID klube		hry, knihy, virtuálna realita, terapia Štefánikova trieda 15 PS	zadarmo
	13.00 – 13.50	KOS Nitra: Divadlo v priestore a pohybe - Vzory správania		site-spezifický projekt bod.K7 – pešia zóna PS	zadarmo
	13.00 – 17.00 ☀	Black Box výbeh		multizáhradné podujatie námestie pred DAB SP	zadarmo
	14.00 – 14.45 ☀	Kedy stromy spievajú	SK	divadlo Detská zóna pred DAB SP – Festival defom	zadarmo
	14.00 – 17.00 ☀	Odozvy gajdošskej kultúry		majstrovská dielňa, koncert námestie pred DAB SP	zadarmo
	14.30 – 15.15 ☀	Tančiareň SVET: Rómske tance		tanečný workshop bod.K7 – pešia zóna SP	zadarmo
	15.30 – 16.20 ☀	Babička!!!	SK	divadlo Detská zóna pred DAB SP – Festival defom	zadarmo
	15.30 – 17.00	TICHÝM HLASOM. IN A CALM VOICE	SK	divadlo DAB – terasa HP	€ 8
	16.00 – 16.45 ☀	Tančiareň SVET: Slovenské ľudové tance		tanečný workshop bod.K7 – pešia zóna SP	zadarmo
	17.00 – 17.45	Tančiareň SVET: Tango Argentino		tanečný workshop bod.K7 – pešia zóna SP	zadarmo
	18.00 – 19.50 (D)	SME KRAJINA: PRÍBEH LUDÍ, PRIEHRADY A ČASU + slávnostné otvorenie festivalu	SK	divadlo DAB – Veľká sála HP	€ 12 a 8
20.30 – 21.40 (D)	PRÍJEMNÝ OSTROV	BE	divadlo DAB – Štúdio HP	€ 10 a 5	
22.30 – 00.00	Johan Doktor Faust	CZ	divadlo Synagóga SP	€ 5 a 3	
24 NE	10.00 – 14.00	Sekáč je láska: SWAP oblečenia u nás na dvore		SWAP oblečenia Kupecká 11 PS	dobrovoľné
	10.00 – 14.00	IPčko – Káčko Nitra: Vypočujeme Vás v Káčku aj ID klube		hry, virtuálna realita, terapia Štefánikova trieda 15 PS	zadarmo
	13.00 – 17.00 ☀	Black Box výbeh		multizáhradné podujatie námestie pred DAB SP	zadarmo
	14.00 – 14.40 ☀	Turecký ostrov alebo Gašparkova cesta do Ameriky	SK	divadlo Detská zóna pred DAB SP – Festival defom	zadarmo
	14.00 – 17.00 ☀	Malá Ukrajina v Nitre		hudba, film a gastro Synagóga a ul. Pri synagóge SP	zadarmo
	14.30 – 15.15 ☀	Tančiareň SVET: Slovenské ľudové tance		tanečný workshop bod.K7 – pešia zóna SP	zadarmo
	15.15 – 16.00 ☀	Dlhý, Široký a Bystrozraký	CZ	divadlo Detská zóna pred DAB SP – Festival defom	zadarmo
	15.30 – 16.15 ☀	Tančiareň SVET: Rómske tance		tanečný workshop bod.K7 – pešia zóna SP	zadarmo
	16.30 – 17.20	DRŽAŤ RIEKU / HOLDING RIVER	SK	divadlo nábrežie rieky Nity HP	€ 5
	17.15 – 18.00 ☀	Tančiareň SVET: Tango Argentino		tanečný workshop bod.K7 – pešia zóna SP	zadarmo
	18.00 – 19.00 ***	PŮŤ MŠH	SK	divadlo OC Mlyno → DAB – Štúdio HP	€ 8
	19.30 – 20.30 (D)	Z MORSKÉHO DNA	BE	divadlo DAB – Veľká sála HP	€ 10 a 5
21.30 – 22.05	Nič	SK	divadlo Synagóga SP – Divadlo mladých	€ 2	
25 PO	13.00 – 16.00	Divácke odozvy – Nové trendy v práci s publikom		diskusia, seminár bod.K7 SP	zadarmo
	18.00 – 19.45 (D)	HEKUBA	SK	divadlo DAB – Veľká sála HP	€ 14 a 8
	20.30 – 21.30 (D)	BANSKÉ PRÍBEHY	BE	divadlo DAB – Štúdio HP	€ 10 a 5
26 UT	22.00 – 23.30	Diskusia o inakosti: Kde sa rodí nenávisť?		diskusia Uránia SP	zadarmo
	10.00 – 12.00 (D)	Rozvod – vec verejná	CZ, SK	divadlo DAB – Štúdio SP	€ 6
	17.00 – 18.00	Aj toto je Aj toto je umenie!		prednáška bod.K7 SP	zadarmo
	19.00 – 21.00 (O) (D)	KOCÚRKOVO	SK	divadlo DAB – Veľká sála HP	€ 20 a 10
27 ST	21.30 – 22.15	Daddy Freud	SK	divadlo Synagóga SP – Divadlo mladých	€ 2
	21.30 – 23.00 (O)	Odozvy 32. Divadelnej Nity		diskusia DAB – Meeting Point SP	zadarmo
	9.30 – 10.15	Mikrosvetvy	CZ	divadlo Synagóga SP – Festival defom	€ 4
	16.00 – 17.30	Prečo obnovujeme kultúrne pamiatky?		diskusia Vila K, Kmetkova 25 PS	dobrovoľné
	18.00 – 19.20	PRIBINA (MAKING OF)	SK	divadlo DAB – Štúdio HP	€ 10 a 8
	19.30 – 21.00	DANSE MACABRE (TANEC SMRTI) + slávnostné ukončenie festivalu	UA	divadlo DAB – Veľká sála HP	€ 20 a 15
denne okrem pondelka		Rodinné záležitosti more		vystava Nitrianska galéria PS	€ 4
				vystava Nitrianska galéria PS	€ 4

HP – hlavný program; SP – sprievodný program; PS – podujatia spoluorganizátorov; DAB – Divadlo Andreja Bagara v Nitre; bod.K7 – Štefánikova trieda 7; Synagóga – ul. Pri synagóge 3; Uránia – ul. Pri synagóge 3; (D) – po predstavení diskusia s tvorcami; *** – súčasťou predstavenia je pút z OC Mlyno do DAB so začiatkom o 18.00; (O) – dramaturgický úvod pred predstavením so začiatkom o 18.30; (O) – podujatie je možné sledovať aj prostredníctvom online streamu na Facebooku/YouTube Divadelná Nitra; ☀ – v prípade nepriaznivého počasia sa podujatie uskutoční v interiéri, aktuálne informácie na webovej stránke a sociálnych sieťach Divadelnej Nity.

Všetky predstavenia hlavného programu (s výnimkou predstavenia *Pribina*) a diskusie sú titulované alebo tlmočené do slovenského, resp. anglického jazyka.

PREČÍTAJTE SI VIAC NA WWW.NITRAFEST.SK
VO FESTIVALOVOM ONLINE KATALÓGU: ✎

SCHEDULE OF THE MAIN AND ACCOMPANYING PROGRAMME

Date SEPT	Time	Title	Country	type of event venue programme section	Admission
22 FRI	10:00 – 16:00 ☀	A Tulip For You + drumming with a group Jamadan		workshop, drumming square in front of the DAB AP	FREE
	14:30 – 19:30	KnihKupecká		multi-genre event Kupecká st. AP	FREE
	17:00 – 18:00 ☀	Funny Fellows		concert square in front of the DAB AP	FREE
	18:30 – 19:50	ENDOCANNABINOID	SK	theatre DAB – Great Hall MP	€ 12 a 8
	20:00 – 22:00 (C)	Independent Culture in Jeopardy?		discussion DAB – Great Hall AP	FREE
23 SAT	22:15 – 23:05	Father with Mashed Potatoes	SK	theatre Synagogue AP – Youth Theatre	€ 2
	10:00 – 14:00	Sekáč je láska: Clothes SWAP at Our Yard		clothes swap Kupecká 11 EC	voluntary
	10:00 – 14:00	IPčko – Káčko, Nitra: We Will Listen to You in Káčko and the ID club		virtual reality, games, books, therapy Štefánikova 15 EC	FREE
	13:00 – 13:50	KOS in Nitra: Theatre in Space and Movement: Behaviour Patterns		site specific project bod.K7 – pedestrian zone EC	FREE
	13:00 – 17:00 ☀	Black Box paddock		multi-genre event square in front of the DAB AP	FREE
	14:00 – 14:45 ☀	When the Trees Sing	SK	theatre Children's Zone in front of the DAB AP – Festival for Children	FREE
	14:00 – 17:00 ☀	Responses of Bagpipe Culture		craft workshop, concert Square in front of the DAB AP	FREE
	14:30 – 15:15 ☀	Dancehall WORLD: Roma Dances		dance workshop bod.K7 – pedestrian zone AP	FREE
	15:30 – 16:20 ☀	Grandma!!!	SK	theatre Children's Zone in front of the DAB AP – Festival for Children	FREE
	15:30 – 17:00	TICHÝM HLASOM. IN A CALM VOICE	SK	theatre DAB – terrace HP	€ 8
	16:00 – 16:45 ☀	Dancehall WORLD: Slovak Folk Dances		dance workshop bod.K7 – pedestrian zone AP	FREE
	17:00 – 17:45 ☀	Dancehall WORLD: Tango Argentino		dance workshop bod.K7 – pedestrian zone AP	FREE
	18:00 – 19:50 (D)	WE ARE A COUNTRY: THE STORY OF PEOPLE, A DAM AND TIME + Festival Opening	SK	theatre DAB – Great Hall MP	€ 12 a 8
20:30 – 21:40 (D)	PLEASANT ISLAND	BE	theatre DAB – Studio MP	€ 10 a 5	
22:30 – 00:00	Johan Doctor Faust	CZ	theatre Synagogue AP	€ 5 a 3	
24 SUN	10:00 – 14:00	Sekáč je láska: Clothes SWAP at Our Yard		clothes swap Kupecká 11 EC	voluntary
	10:00 – 14:00	IPčko – Káčko, Nitra: We Will Listen to You in Káčko and the ID club		virtual reality, games, therapy Štefánikova 15 EC	FREE
	13:00 – 17:00 ☀	Black Box paddock		multi-genre event square in front of the DAB AP	FREE
	14:00 – 14:40 ☀	Turkish Island or Gašparko's Journey to America	SK	theatre Children's Zone in front of the DAB AP – Festival for Children	FREE
	14:00 – 17:00 ☀	Little Ukraine in Nitra		music, film and cuisine Synagogue and street Pri synagóge AP	FREE
	14:30 – 15:15 ☀	Dancehall WORLD: Slovak Folk Dances		dance workshop bod.K7 – pedestrian zone AP	FREE
	15:15 – 16:00 ☀	Long, Wide, Sharp	CZ	theatre Children's Zone in front of the DAB AP – Festival for Children	FREE
	15:30 – 16:15 ☀	Dancehall WORLD: Roma Dances		dance workshop bod.K7 – pedestrian zone AP	FREE
	16:30 – 17:20	DRŽAŤ RIEKU / HOLDING RIVER	SK	theatre Nitra river embankment MP	€ 5
	17:15 – 18:00 ☀	Dancehall WORLD: Tango Argentino		dance workshop bod.K7 – pedestrian zone AP	FREE
	18:00 – 19:00 ***	M&H PILGRIMAGE	SK	theatre OC Mlyny → DAB – Studio MP	€ 8
	19:30 – 20:30 (D)	OUT OF THE BLUE	BE	theatre DAB – Great Hall MP	€ 10 a 5
	21:30 – 22:05	Nothing	SK	theatre Synagogue AP – Youth Theatre	€ 2
25 MON	13:00 – 16:00	Audience Responses – New Trends in Working with the Audience		discussion, workshop bod.K7 AP	FREE
	18:00 – 19:45 (D)	HECUBA	SK	theatre DAB – Great Hall MP	€ 14 a 8
	20:30 – 21:30 (D)	MINING STORIES	BE	theatre DAB – Studio MP	€ 10 a 5
26 TUE	22:00 – 23:30	What is hatred born out of?		discussion Uránia AP	FREE
	10:00 – 12:00 (D)	Divorce – Public Matter	CZ, SK	theatre DAB – Studio AP	€ 6
	17:00 – 18:00	This is This is art, Too!		lecture bod.K7 AP	FREE
	19:00 – 21:00 (I) (D)	GOTHAM CITY	SK	theatre DAB – Great Hall MP	€ 20 a 10
27 WE	21:30 – 22:15	Daddy Freud	SK	theatre Synagogue AP – Youth Theatre	€ 2
	21:30 – 23:00 (C)	Responses to the 32 nd Divadelná Nitra		discussion DAB – Meeting Point AP	FREE
	9:30 – 10:15	Microworlds	CZ, SK	theatre Synagogue AP – Festival for Children	€ 4
	16:00 – 17:30	Why do we restore cultural monuments?		discussion Vila K – Kmeťkova 25 / EC	voluntary
	18:00 – 19:20	PRIBINA (MAKING OF)	SK	theatre DAB – Studio MP	€ 10 a 8
	19:30 – 21:00	DANSE MACABRE (TANEC SMRTI) + Festival Closing Ceremony	UA	theatre DAB – Great Hall MP	€ 20 a 15
daily except Monday		Family Matters		exhibition / Nitra Gallery / EC	€ 4
		the sea		exhibition / Nitra Gallery / EC	€ 4

MP – main programme; AP – accompanying programme; EC – event of co-organiser; DAB – Andrej Bagar Theatre in Nitra; bod.K7 – Štefánikova trieda 7; Synagogue – Pri synagóge 3; Uránia – Pri synagóge 3; KOS – Regional Public Education Centre in Nitra; Nitra Gallery – Župný nám. 3; (D) – discussion after the performance; *** – pilgrimage from Mlyny Shopping Centre to Andrej Bagar Theatre – Studio starts at 18:00 hrs.; (I) – dramaturgical introduction before the performance starts at 18:30 hrs.; (C) – event will be streamed at Facebook/YouTube Divadelná Nitra; ☀ – in case of bad weather, these event will be moved indoors, for current information please visit DN website or social media on the scheduled date.

All performances of the main programme (except performance Pribina) and discussions are interpreted or subtitled to Slovak and English language.

Divadlo STOKA, Bratislava, SLOVENSKO / Theatre STOKA, Bratislava, SLOVAKIA

ENDOKANABINOID / ENDOCANNABINOID

piatok 22. 9. 2023, 18.30–19.50,

Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Veľká sála (sedenie na javisku), bez prestávky

+ po predstavení diskusia *Nezávislá kultúra v ohrození?* (20.00–22.00)

Friday, 22. 9. 2023, 6:30 PM – 7:50 PM,

Andrej Bagar Theatre in Nitra – Great Hall (seating on stage), no intermission

+ discussion *Independent Culture in Jeopardy? is held after the performance* (20.00–22.00)

réžia / directed by: Blaho Uhlár

hudba / music: Lucia Piusi

výtvarné riešenie / visual concept: Miriam Struhárová

účinkujú / performed by: Michaela Fech, Martin Kollár, Lenka Libjaková, Tomáš Pokorný,
Peter Tilajčík

jazyk: slovenský, anglické titulky

language: Slovak with English surtitles

KONZERVATÍVNE HODNOTY BEZ POKRYTECKEJ PRETVÁRKY

V ponovembrových dejinách slovenského divadla neexistuje súbor, ktorému by viac prislúchal prívlastok „legendárny“, než je Divadlo Stoka. Je neuveriteľné, ako sa v jej príbehu a rovnako v osobnom príbehu režiséra Blaha Uhlára stiera hranica medzi divadlom a civilným svetom, ilúziou a realitou. Na výber do festivalového programu je však omnoho podstatnejšie, že toto divadlo je stále živým organizmom, ktorý prináša umelecké a filozofické podnety. Okrem iného tak dokazuje, že jedným z kľúčových predpokladov vzniku inšpiratívneho umeleckého diela je autenticita a naliehavosť autorskej výpovede. Herci a herečky sú aj v *Endocannabinoid* kľúčovým elementom celej inscenácie. Nielen ako interpreti, ktorí využívajú svoje telo a hlas na zhmotnenie obsahu, ale aj ako autori, ktorí tento obsah vytvárajú. Práve to bolo nakoniec vždy najsilnejšou stránkou tohto divadla. Pätnásť výstupov, do ktorých je inscenácia rozdelená, predstavuje tradičnú stokársku mozaiku a divák dostáva priestor na ich voľnú interpretáciu a hľadanie prepojení. Je tu však aj výtvarný motív v podobe triptychu *Záhrada pozemských rozkoší* holandského maliara Hieronyma Boscha. Tento motív dáva súčasnému jazyku tvorcov hlbší kontext. Pre Stoku je totiž príznačné, že hoci na prvý pohľad môže pôsobiť provokatívne, jej podstata je konzervatívna a opiera sa o základné mravné princípy kresťanskej civilizácie. Nie je už vinou Blaha Uhlára a hercov Stoky, že ak chcú verne zobrazovať súčasný svet, znamená to zobrazovať rozpad týchto princípov. Práve preto pôsobí ich tvorba na časť slovenskej spoločnosti provokatívne.

Miroslav Zwiefelhofer

Podľa Boscha si človek raj predstavuje ako nikdy nekončiaci rad pôžitkov. Hranica medzi dobrom a zlom, morálnym a nemorálnym je tam veľmi tenká a hrozba pokušenia stále prítomná. Podľa Stoky na tejto krehkej hranici balansuje aj človek súčasnosti. Stráca sa v hedonistickom opare, v honbe za pôžitkom sa zbavuje ľudskosti a svet je schopný prijať len cez statky a pôžitky. A to aj za cenu vlastného sebazničenia. Herecký kolektív na čele s režisérom Blahom Uhlárom pomocou čierneho humoru, irónie a sarkazmu odhaľuje hĺbku našich frustrácií. V pre nich typicky fragmentárnej forme si kladú otázku, či sa dnes viac bojíme smrti a bolesti alebo života.

úryvok z anotácie v programe festivalu Nová dráma / New Drama 2023

CONSERVATIVE VALUES WITHOUT HYPOCRITICAL PRETENCE

In the post-Communist history of Slovak theatre, there is no ensemble that deserves the label legendary more than the STOKA Theatre. It is incredible how in its story, and the equally personal story of the stage director Blaho Uhlár, the line between the theatre and the civil world, illusion and reality is blurred. Yet, far more importantly for the selection for the Festival programme, STOKA is still a living organism that brings artistic and philosophical stimuli. It proves, inter alia, that the authenticity and urgency of the author's statement are among the key prerequisites for the creation of an inspiring work of art. The cast are also a key element of the entire production in *Endocannabinoid*. Not only as performers who use their body and voice to materialise the content, but also as authors who create that content. In the end, this has always been the forte of STOKA. The fifteen scenes into which the production is divided represent a traditional STOKA mosaic, while the spectator is given space to interpret it freely and search for links. There is, however, also an artistic theme – the triptych *The Garden of Earthly Delights* by Hieronymus Bosch. The theme lends a deeper context to the contemporary language of the authors. It is distinctive of STOKA that, though prima facie it may appear provocative, its essence is conservative and based on the fundamental moral principles of Christian civilisation. It is no longer the fault of Blaho Uhlár and the actors of STOKA that, if they wish to faithfully depict the contemporary world, it means depicting the disintegration of these principles. That is why their work seems provocative to some members of Slovak society.

Miroslav Zwiefelhofer

According to Bosch, man imagines paradise as a never-ending series of pleasures. There the line between good and bad, moral and immoral is quite thin and the threat of temptation is ever-present. According to STOKA, modern man, too, balances on this fragile line. He is lost in the hedonistic haze; in the pursuit of pleasure, he is deprived of humanity and is able to accept the world only through goods and pleasures. Even at the cost of his own self-destruction. The cast, led by the stage director Blaho Uhlár, reveals the depth of our frustrations with the help of dark humour, satire and sarcasm. In a characteristically fragmentary form, the Stoka crew asks whether today we are more afraid of death and pain, or life.

Excerpt from the annotation in the programme of the festival Nová dráma / New Drama 2023

Blaho Uhlár (1951) je priekopníkom slovenského nezávislého divadla. Svoju profesionálnu dráhu spojil so súborom Divadla STOKA a dlhodobo spolupracuje s trnavským ochotníckym divadlom DISK (Divadelný súbor Kopánka). Po absolvovaní štúdia na VŠMU v Bratislave v roku 1974 začal pôsobiť v trnavskom Divadle pre deti a mládež (dnes Divadlo Jána Palárika v Trnave). Inscenoval tu klasiku i adaptácie súčasnej prózy. Princíp autorského divadla prvý raz použil v spolupráci s divadlom DISK v roku 1987. Metódu kolektívnej tvorby preniesol aj do Divadla Alexandra Duchnoviča v Prešove (vtedy Ukrajinské národné divadlo), kde spolupracoval aj so scénografom a výtvarníkom Milošom Karáskom. V roku 1991 založil Divadlo STOKA. Počas troch desaťročí existencie uviedlo Divadlo STOKA takmer 50 autorských inscenácií a získalo viacero domácich a zahraničných ocenení.

Blaho Uhlár (1951) is a pioneer of Slovak independent theatre. He connected his professional career with the STOKA theatre company and has been long cooperating with the Trnava-based amateur theatre DISK (Theatre Company Kopánka). After graduating from the Academy of Performing Arts (VŠMU) in Bratislava in 1974, Mr Uhlár launched his career at the Trnava-based Theatre for Children and Youth (currently The Ján Palárik Theatre in Trnava) where he staged classics and adaptations of contemporary prose. He first used the principle of author's theatre in cooperation with the DISK theatre in 1987. He also transferred the method of collective creation to The Alexander Duchnovič Theatre in Prešov (then the Ukrainian National Theatre), where he also collaborated with the set designer and fine artist Miloš Karásek. In 1991, Mr Uhlár founded the STOKA theatre. During its three decades, STOKA staged nearly 50 original productions and won several domestic and international awards.

Uhol_92, SLOVENSKO / SLOVAKIA

TICHÝM HLASOM. IN A CALM VOICE

sobota 23. 9. 2023, 15.30–17.00,
Divadlo Andreja Bagara – terasa, bez prestávky
Saturday, 23. 9. 2023, 15:30–17:00,
Andrej Bagar Theatre – terrace, no intermission

koncept a realizácia / concept and realization: Alžbeta Vrzgula
sound design: Arx

výtvarná spolupráca / visual collaboration: Laura Štorcelová
performeri / performers: Irina, Gab & Tade, Olena, Mehmet

jazyk: slovenský, anglický, preklad do angličtiny a slovenčiny

language: Slovak, English with simultaneous interpretation into English and Slovak

Na účasť na podujatí budete potrebovať smartfón s prístupom na internet a slúchadlá. Na vypočutie si všetkých príbehov potrebujete 55 minút. Odporúčaný čas príchodu je preto najneskôr o 16.00.

To participate in the event, you need a smartphone with internet access and headphones. It takes 55 min. to listen to all the stories. The recommended arrival is therefore no later than 16:00 hrs.

HLAS, KTORÝ MÁ SVOJU SILU

Môžete ich stretnúť na ulici, v obchode či v autobuse. Museli opustiť rodnú krajinu, prejsť náročným integračným procesom, nájsť novú domovinu. Politickí migranti žijú v slovenských mestách a nesú so sebou nevy povedané príbehy. Projekt *Tichým hlasom* je dielo na hranici medzi výtvarnou inštaláciou a performatívnym tvarom. Prináša príbehy Iriny, Gaba a Tadeho, Oleny, Mehmeta, Jakuba, Kataríny, ale ich prostredníctvom aj príbehy demokracie v Rusku, Indonézii, Turecku či na Ukrajine. Spája ich moment občianskej angažovanosti a nesúhlasu s krokmi štátu, v ktorom žili, resp. v ktorom žili ich rodičia.

Na festivale v Nitre budete mať možnosť stretnúť ich osobne. Na rozdiel od tradičných divadelných foriem vás od nich nebude oddeľovať javiskový rám. Stretnutie bude priame a je len na vás, či sa rozhodnete si ich príbeh „len“ vypočuť, alebo s nimi aj naviažete priamy osobný kontakt.

Režisérka Alžbeta Vrzgula sa systematicky venuje presahom divadla a sociológie, občianskej slobody a totalitného režimu. Generačne patrí do skupiny tvorcov, ktorá sa momentálne nachádza niekde medzi – ešte nepatria k strednej generácii, už ich však nemožno označiť za čerstvých absolventov. Najmä hereckí predstavitelia tejto generačnej skupiny pritom vytvárajú koherentné zoskupenie, ktoré prepája divadlá Uhol_92, Stoka a DPM. V projekte *Tichým hlasom* režisérka doteraz najvýraznejšie experimentuje aj s formálnymi hranicami umenia. Vo výbere hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra sa toto dielo ocitlo aj preto, že popri silnom občianskom rozmere reprezentuje líniu tvorby nezávislého divadla, ktorá nie je obmedzená formálnymi či priestorovými konvenciami. Autentické výpovede politických utečencov sú jednou z možných nových ciest, ktoré toto dielo hľadá na priame oslovenie diváka, ktorého nevníma len ako konzumenta umenia, ale sleduje aj motív slobodného občana ako základného prvku demokratického zriadenia.

Miroslav Zwiefelhofer

Ako paralela medzi minulosťou a súčasnosťou pôsobia posledné dva príbehy, ktoré sú rozprávaním mladého muža Gaba z Indonézie a jeho syna Tadeho. Obaja sa nachádzajú na dosah divákov: Tade hrá pexeso s divákmi, jeho otec, hudobník, sedí s gitarou v rohu miestnosti. Gab počítuje pri spomienke na násilné protesty, ktoré sa konali koncom 90. rokov v Jakarte, najmä hnev. Porovnáva pokojnú Nežnú revolúciu v Československu s tým, čo ako dieťa pod pojmom demonštrácia zažíval na vlastnej koži: chaos, krv, množstvo policajtov, armádu. Isté obohatenie a rozšírenie obzorov, ako sa dá protestovať, spoznal o niekoľko rokov na univerzite, kde zistil, že na vyjadrenie odporu dokáže využiť aj silu umenia. Vo svojom rozprávaní zdôrazňuje, že – ako každý rodič – aj on chce pre svojho osemročného syna len to najlepšie. Tade, najmladší z respondentov, reprezentant nevinného detského videnia, si racionálne uvedomuje súčasný stav sveta. Citlivo vníma každodenné reakcie ľudí a vie ich aj kriticky vyhodnotiť. Preto ho nezaskočí ani otázka, ako si predstavuje budúcnosť a ľudí, ktorí prídu po nás. Režisérke sa zverí slovami, že dúfa, že ľudia budú raz lepší.

Lucia Galdíková: Tisíc variácií protestu. In *mloki.sk*, 6. 11. 2022.

A VOICE THAT HAS ITS OWN POWER

You can meet them on the street, in a shop, or on a bus. They had to leave their native land, undergo difficult integration, find a new homeland. Political migrants live in Slovak cities and carry untold stories within. *In A Calm Voice* is a work on the border between an art installation and a performative form. It brings the stories of Irina, Gab and Tade, Olena, Mehmet, and, through them, but also stories of democracy in Russia, Indonesia, Turkey and Ukraine. They are united by a moment of civic engagement and disagreement with the actions of the state which they or their parents lived in. At Divadelná Nitra, you will have the opportunity to meet them in person. Unlike traditional stage forms, the stage frame will not separate you from them. The meeting will be direct and it is up to you whether you decide to just listen to their story or engage with them directly in person. Stage director Alžbeta Vrzgula steadily deals with the overlap between theatre and

sociology, civil liberties and totalitarian régimes. Generationally, she is one of the creative artists who stand currently somewhere in between – they do not yet belong to the middle generation, while they are no longer recent university graduates. In particular, the actors of this generation create a coherent group that connects the theatres Uhol_92, STOKA and DPM. With her project *In A Calm Voice*, Vrzgula experiments so far most significantly with the formal boundaries of art. The piece was selected for the Festival main programme also because it represents, in addition to a strong civic dimension, the line of art of independent theatre, which is not limited by formal or spatial conventions. Authentic statements of political refugees are one of the possible new ways that the piece seeks to directly address the viewer, who is not only perceived as a consumer of art, but also follows the theme of a free citizen as the fundamental element of democracy.

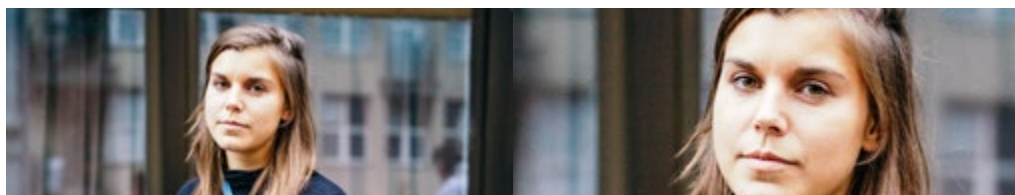
Miroslav Zwiefelhofer

The last two stories act as a parallel between the past and the present, which are the narration of a young man Gab from Indonesia and his son Tade. Both are within reach of the audience: Tade is playing cards with the audience, his father, a musician, is sitting with a guitar in the corner of the room. Gab feels especially angry when he remembers the violent protests that took place in Jakarta in the late 1990s. He compares the peaceful Velvet Revolution in Czechoslovakia with what he experienced firsthand as a child under the term demonstration: chaos, blood, lots of policemen, the army. A few years later at the university he learned and broadened his horizons about how one can protest. It was then that he discovered that he could also use the power of art to express resistance. In his talk, he emphasises that – like any parent – he wants only the best for his eight-year-old son. Tade, the youngest of the respondents, a representative of an innocent child's vision, is rationally aware of the current state of the world. He sensitively perceives everyday reactions of people and is also able to assess them critically. That is why he is not surprised by the question of how he imagines the future and the people who will come after us. He confides in the stage director that he hopes people will be better one day.

Lucia Galdíková: A thousand variations of protest. In *mloki.sk*, November 6, 2022

Alžbeta Vrzgula (1992) je režisérka a autorka textov. Počas štúdia na VŠMU absolvovala stáže v Poitiers vo Francúzsku, na JAMU v Brne a u nemeckého kolektívu Rimini Protokoll. V roku 2017 založila neziadované profesionálne divadlo Uhol_92. Pod jeho hlavičkou inscenuje prevažne vlastné autorské texty s presahom do existujúcich literárnych diel, ako aj do kolektívnej autorskej tvorby. V rámci aktivít Uhla_92 iniciovala a koordinovala podujatia reflektujúce tému klimatickej zmeny v umení. Vedie aj podcast Uhla_92 Život je sen, ktorý sa venuje umeleckým reakciám na klimatickú zmenu či spoločenskej úlohe umenia. Ako kurátorka spolupracuje s festivalmi Pohoda a [fjúžn].

Alžbeta Vrzgula (1992) is a director and author of texts. During her studies at the Academy of Performing Arts (VŠMU), she held internships in Poitiers in France, at The Janáček Academy of Performing Arts (JAMU) in Brno and with the German group Rimini Protocol. In 2017, she founded an independent professional theatre Uhol_92. Under its banner, she mainly stages her own texts with an overlap into existing literary works and into collective author's work. Within Uhol_92, she launched and coordinated events reflecting climate change in art. She also hosts the Uhol_92 podcast Life is a Dream [Život je sen] dedicated to artistic responses to climate change and the social role of art. As a curator, Ms Vrzgula collaborates with the festivals Pohoda and [fjúžn].

Divadlo Jozefa Gregora Tajovského, Zvolen, SLOVENSKO /
Jozef Gregor Tajovský Theatre, Zvolen, SLOVAKIA

Petra Tejnorová, Marta Ljubková a kol.:

SME KRAJINA: PRÍBEH ĽUDÍ, PRIEHRADY A ČASU / WE ARE A COUNTRY: THE STORY OF PEOPLE, A DAM, AND TIME

sobota 23. 9. 2023, 18.00–19.50,
Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Veľká sála, bez prestávky
+ pred predstavením slávnostné otvorenie festivalu

++ diskusia s tvorcami po predstavení
Saturday, 23. 9. 2023, 18:00–19:50,
Andrej Bagar Theatre in Nitra – Great Hall, no intermission
+ Festival gala opening

++ performance followed by discussion with creators

réžia / directed by: Petra Tejnorová

dramaturgia / dramaturgy: Marta Ljubková

sound design: Jan Čtvrtník

scéna a kostýmy / set and costumes design: Antonín Šilar

video: Erik Bartoš

kamera / camera: Dominik Žižka

strih / editing: Petra Maceridu

účinkujú / performed by: Mária Knoppová, Jana Pilzová, Richard Sanitra, Juraj Smutný

V inscenácii používame zábery z dokumentu *Na vode* (2001) režiséra Roberta Kirchhoffa – ďakujeme za povolenie. / The production uses footage from the documentary *Na vode* [On the Water] (2001) directed by Robert Kirchhoff – thanks for permission.

jazyk: slovenský, anglické titulky

language: Slovak with English surtitles

PRÍBEH KRAJINY A DIALÓGU

Príbehy o obciach, ktoré museli ustúpiť gigantickej infraštruktúrnej výstavbe, nie sú ničím výnimočným. Veľká časť z nich sa na Slovensku odohrávala v období komunistickej diktatúry, teda v ére, keď sa štát jednoducho rozhodol a s nikým veľmi nediskutoval. Jedným z takýchto zámerov bola výstavba vodného diela Slatinka, ktoré sa malo vybudovať na území vzdialenom od Nitry zhruba hodinu cesty autom na severovýchod. Na rozdiel od iných tento projekt nezanikol s pádom totality. Inscenácia zvolenského divadla zachytáva v skrátenej podobe verejné prerokovanie celého zámeru v polovici deväťdesiatych rokov. Základný rámec nazbieraného dokumentárneho materiálu tvoria podklady k tomuto stretnutiu s verejnosťou a záznamy z neho. Stretávajú sa tu lokálni politickí predstavitelia, neorganizovaná verejnosť, ochranári, investor, vodohospodársky podnik. Každý reprezentuje svoj záujem. Inscenácia *SME KRAJINA* však nerozvíja vzťah medzi človekom a krajinou len cez motív občianskej angažovanosti. Režisérka Petra Tejnorová a dramaturgička Marta Ljubková sa totiž zameriavajú aj na vnímanie času. Na jednej strane vidíme na javisku proces rozhodovania o výstavbe vodného diela, ktorý trvá viac než polstoročie a vnímame ho ako obľudne dlhý. Na strane druhej sú tu horniny, vyhasnuté sopky a vodné toky, ktoré v tej istej krajine jestvujú desiatky miliónov rokov. Jedno polstoročie má pre nich z časového hľadiska menší význam ako žmurknutie oka v živote deväťdesiatročného človeka. Inscenácia *SME KRAJINA* je tak v konečnom dôsledku aj o dialógu: medzi kamenným zvolenským divadlom a režisérkou z prostredia českej nezávislej scény, medzi občanom a štátom, medzi živou a neživou prírodou, medzi pasážami zameranými primárne na faktografiu na jednej strane a poetikou krajiny i umeleckého tvaru na strane druhej. Zvolenské divadlo touto inscenáciou navyše potvrdzuje tendenciu posledných rokov, ktorá smeruje súbor i celú inštitúciu k vyšším občianskym aj umeleckým metám.

Miroslav Zwiefelhofer

V príbehu Slatinky sa však zrkadlia aj dejiny Slovenska v 20. storočí – rozvíja sa cez dva politické režimy, pomenúva choroby, s ktorými ako krajina zápasíme počas celej našej existencie. Je metaforou plánu bez vízie, metaforou cieľa bez schopnosti ho naplniť. Štruktúra inscenácie pripomína mozaiku alebo skôr počítačový priečinok, v ktorom máme uložené prepisy konverzácií, fotografie, úryvky z videí, zvukové stopy. Na striedačku ich otvárame a hoci nemusia vytvárať žiadnu naratívnu líniu, vzájomne sú obsahto prepletené.

Michaela Hučko Paštéková: Sme (absurdná) krajina. In *kød – konkrétne o divadle*, 4/2023.

THE STORY OF A LAND AND DIALOGUE

Stories about villages that had to give way to gigantic infrastructural constructions are not uncommon. Many happened in Slovakia during the Communist dictatorship. That is, in an era when the state simply made a decision and did not discuss much with anyone. One of such plans was the construction of the Slatinka water dam, to be built in an area about an hour's drive northeast from Nitra. Unlike others, the project did not vanish with the fall of the dictatorship. The production of the Zvolen-based theatre captures in a condensed form the public discussion of the entire plan from the mid-1990s. The records and documents for the public meeting set the basic framework of the collected documentary material. Local political representatives, members of the public, conservationists, investor, water company gather. Each represents their interest. *WE ARE A COUNTRY*, however, does not develop the relationship between man and country merely through the theme of civic engagement. The director Petra Tejnorová and the playwright Marta Ljubková also focus on the perception of time. On the one side of the stage, we watch decision-making about the construction of the water dam. It lasts over half a century and we perceive it as preposterously long. On the other side, there are rocks, extinct volcanoes and watercourses that have been on the same land for tens of millions of years. For them, half a century has less significance in terms of time than the blink of an eye in the life of a 90-year-old. *WE ARE A COUNTRY* is ultimately also a production about dialogue. Between the brick theatre in Zvolen and a director who

comes from the context of the Czech independent theatre, between an individual citizen and the state, between living and inanimate nature, between passages focused primarily on facts on the one hand and the poetics of landscape and artistic form on the other. With the production, the Zvolen Theatre illustrates its propensity of recent years that takes the ensemble and the theatre to higher civic and artistic goals.

Miroslav Zwiefelhofer

The story of Slatinka also reflects the history of 20th-century Slovakia: it develops through two political régimes and names the ailments that we as a country have been struggling with throughout our existence. It is a metaphor for a plan without a vision, a metaphor for a goal without the ability to fulfil it. The structure of the production resembles a mosaic, or rather a computer folder, where we store transcripts of conversations, photos, excerpts from videos, audio tracks. We open them alternately and, though they don't have to create any narrative line, they are intertwined in terms of content.

Michaela Hučko Paštéková: We are an (absurd) country. In *kød – specifically about theatre*, 4/2023

Petra Tejnorová (1984) vytvorila niekoľko úspešných inscenácií už v rámci štúdia na DAMU v Prahe. V roku 2008 bola nominovaná na Cenu Alfréda Radoka v kategórii talent. Dlhodobo sa venuje dokumentárnemu divadlu, fyzickému a autorskému divadlu, divadelným sondám do rôznych spoločenských a sociálnych vrstiev, žánru live cinema a prepájaniu divadla a filmu. Ako autorka a režisérka spolupracovala s významnými českými divadlami a súbormi, ako sú Národní divadlo, Dejvické divadlo, HaDivadlo, Divadlo Archa, Divadlo PONEC, Studio ALTA, VerTeDance. Jej inscenácie hostovali na prestížnych zahraničných festivaloch: Zdarzenia – Tczew, Stockholm Fringe Festival, APAP New York, Fira Tárrega a i. Natočila niekoľko krátkych a dokumentárnych filmov. Pôsobí ako pedagogička na Katedre alternatívneho divadla DAMU. Je spoluzakladateľkou novej tvorivej platformy Temporary Collective.

Petra Tejnorová (1984) created several acclaimed productions as part of her studies at the Faculty of Theatre of the Academy of Performing Arts (DAMU) in Prague. In 2008, she was nominated for the Alfred Radok Award in the Talent category. She has been long dedicated to documentary theatre, physical and author's theatre, theatre probes into various social and social strata, the live cinema genre and connecting theatre and film. As an author and director, she collaborated with important Czech theatres and ensembles, e.g. National Theatre, Dejvické Theatre, HaDivadlo, Archa Theatre, PONEC Theatre, ALTA Studio, VerTeDance. Her productions were hosted at leading international festivals such as Zdarzenia – Tczew, Stockholm Fringe Festival, APAP New York, Fira Tárrega. She made a number of short films and documentaries. She is also a lecturer at the Department of Alternative Theatre at DAMU and the co-founder of the new creative platform Temporary Collective.

Silke Huysmans & Hannes Dereere, CAMPO, BELGICKO / BELGIUM

PRÍJEMNÝ OSTROV / PLEASANT ISLAND

sobota 23. 9. 2023, 20.30–21.40,
Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Štúdio, bez prestávky
+ diskusia s tvorcami po predstavení
Saturday, 23. 9. 2023, 20:30–21:40,
Andrej Bagar Theatre in Nitra – Studio, no intermission
+ performance followed by discussion with creators

tvorcovia & účinkujúci / by & with: Silke Huysmans & Hannes Dereere
dramaturgia / dramaturgy: Dries Douibi
zvukový mix / sound mixing: Lieven Dousselaere
technická spolupráca / technical collaboration: Anne Meeussen & Piet Depoortere
technická podpora / technical support: Christoph Donse
scénografia / scenography: Frédéric Aelterman, Luc Cools
prepisy portugalčiny / Portuguese transcriptions: Luanda Casella, Miguel Cipriano
produkcia / production: CAMPO
koprodukcia / co-production: Kunstenfestivaldesarts, Spring Festival Utrecht,
Beursschouwburg, Kunstenwerkplaats Pianofabriek, Veem House For Performance,
Spielart & De Brakke Grond residencies Beursschouwburg, De Grote Post, KAAP,
Kunstencentrum Buda, Kunstenwerkplaats Pianofabriek, STUK & Veem House for
Performance, LOD s podporou/with the support of Vlaamse Gemeenschapscommissie
& KAAP
s podporou / with the support of: VGC
veľká vďaka všetkým respondentom na Nauru / many thanks to all collocutors in Nauru
jazyk: anglický, slovenské titulky
language: English with Slovak surtitles
Prezentácia na Divadelnej Nitre s podporou flámskej vlády. / Presentation at Divadelná
Nitra with the support of the Government of Flanders.

Prekliatie príjemného ostrova

Časť trilógie Silke Huysmans a Hannesa Dereereho *Príjemný ostrov* je pokračovaním skúmania rôznych prístupov k využívaniu zdrojov nerastných surovín a toho, aké konzekvencie prináša konzumný spôsob života, ktorý by bez prírodných zdrojov v takej podobe, v akej ho žijeme, nebol možný. Huysmans a Dereere navštívili v roku 2018 Nauru, tretí najmenší štát na svete, aby urobili výskum ťažobného priemyslu, ktorý sa stal pre tento ostrov prekliatím. Nauru leží v Tichom oceáne medzi Austráliou a Havajskými ostrovmi. Prvým Európanom, ktorý vstúpil na tento rajsý ostrov na konci 18. storočia, bol John Fearn, kapitán lode Snow Hunter, patriacej britskému kráľovskému námorníctvu. Nazval ho Príjemný ostrov, ale tento názov dnes vyznieva ironicky – odkedy ho objavili Európania, stal sa z neho postupne vyprahnutý a vyťažený kus zeme už takmer bez vegetácie, osamelý v širom mori (najbližšia pevnina je vzdialená 300 kilometrov). S príchodom Európanov sa začali tam aj v iných krajinách Nového sveta šíriť choroby, alkoholizmus, násilie, zbrane. Začiatkom 20. storočia zistil geológ Albert Ellis, že na ostrove sa nachádzajú ložiská fosfátu. A začala sa dramatická ťažobná história – najskôr z nej profitovalo Nemecko, po prvej svetovej vojne Austrália, Spojené kráľovstvo a Nový Zéland, ktoré predávali za nízke ceny veľké množstvá suroviny, aby dotovali farmárov na svojom území. Potom vstúpili do ťažobného príbehu Japonci, ktorí síce zastavili ťažbu, ale takmer vyvraždili miestne obyvateľstvo. Po vojne bol ostrov pod správou Austrálie a ťažba sa obnovila. Po vyhlásení nezávislosti sa vláda v Nauru rozhodla, že hoci je už vyťažená jedna tretina fosfátu, ťažba bude pokračovať – aj keď sa tým úplne zničí životné prostredie a zabezpečí príjem maximálne dvom ďalším generáciám. Na základe tohto rozhodnutia zažil ostrov v 70. rokoch totálny ekonomický rozmach a bohatstvo. No peniaze aj zdroje sa začali míňať, a hoci Nauru vysúdilo od Austrálie finančné odškodnenie za ťažbu do konca 60. rokov, keď sa ostrov stal nezávislým, ani daňový raj a predaj naurských pasov v 90. rokoch nestačili na to, aby sa Nauru ekonomicky zachránilo. V roku 2001 prišla od Austrálie ponuka dotácií, ak na Nauru vznikne tábor pre utečencov, a tak sa z ostrova stal vydržovaný štát, ktorý už postupne nemá žiadne iné zdroje, len obchodovanie s nešťastím druhých. Podmienky, v akých utečenci na ostrove žijú, sú strašné. Silke a Hannes síce išli na ostrov, aby nazbierali ďalšie príbehy o ťažbe, ale nakoniec sa z tejto časti ich projektu stala akási investigatívna performance odhaľujúca dramatickú minulosť a smutnú prítomnosť ostrova, ktorý dnes už možno nazvať „príjemným“ len ironicky. V *Príjemnom ostrove* je na javisku so Silke aj jej partner Hannes a spolu vytvárajú koláž z dokumentárnych zvukových a obrazových nahrávok, telefonických chatov, komponovaného zvukového ambientu. Na záver je dôležité spomenúť, že tvorcovia museli na ostrove snímať tajne, len mobilnými telefónmi, keďže novinári a médiá nemajú na ostrov prístup. Aj preto je ich performance jedným z mála svedectiev o nemorálnom kupčení s migrantmi a o ich týraní, ktoré sa politici snažia utuľať.

Martina Vannayová

The curse of a pleasant isle

Pleasant Island, part of the trilogy by Silke Huysmans and Hannes Dereere, is an extension of their investigation into different approaches to the use of mineral resources and the consequences of consumerist lifestyle that would be impossible to experience without natural resources. In 2018, Huysmans and Dereere visited Nauru, the world's third-smallest nation, to research the mining industry that has become the curse of the island. Nauru lies in the Pacific Ocean between Australia and the Hawaiian Islands. The first European to set foot on this paradise at the end of the 18th century was John Fearn, captain of the ship Snow Hunter of the Royal Navy. Fearn named it Pleasant Island. Alas, the name sounds ironic today: since it was discovered by Europeans, it has gradually become an arid and exploited land almost devoid of vegetation, lonely in the open sea (the nearest land is 300 km away). With the arrival of Europeans, as in other countries of the New World, diseases, alcoholism, violence, and weapons began to spread. At the beginning of the 20th century, the geologist Albert Ellis discovered phosphate deposits on the island. Dramatic mining history was set in motion: first to benefit was Germany; after the First World War Australia, Great Britain and New Zealand followed the suit and sold large quantities of raw material at low prices to subsidise farmers on their territory. Then the Japanese entered the mining

story. Though they stopped the mining, they nearly exterminated the local population. After the war, the island was administered by Australia and mining resumed. After the declaration of independence, the government of Nauru decided that, although one-third of the phosphate was already mined, the mining would continue, even if it would entirely destroy the environment and provide income for two generations at most. Hence, in the 1970s the island experienced massive economic boom and wealth. Then money and resources began to run out. Though Nauru sought financial compensation from Australia for mining until the end of the 1960s, when the island became independent, even a tax haven and the sale of Nauruan passports in the 1990s were not enough to save Nauru economically. In 2001, an offer of subsidies came from Australia in return for opening a refugee camp on Nauru. The island thus became a bankrupted state that was eventually left of no resources except for trading in the misfortune of others. The conditions in which the refugees live on the island are abysmal. Although Silke and Hannes went to the island to collect more stories about mining, this part of their project eventually became a kind of investigative performance: it reveals the dramatic past and gloomy present of the island that can now merely be called pleasant ironically. In *Pleasant Island*, Silke is also on stage with her partner Hannes. Together they create a collage of documentary audio and video recordings, telephone conversations, and sound ambient they compose. It is worth mentioning that the authors had to film secretly on the island, using mobile phones only: journalists and the media are banned from the island. Thus, the performance is one of the few testimonies of immoral human trade and mistreatment of migrants that politicians try to cover up.

Martina Vannayová

Silke Huysmans (1989) študovala dramaturgiu na umeleckej škole KASK v Gente a **Hannes Dereere** (1990) divadelnú vedu na Gentskej univerzite. Vo svojich projektoch skúmajú využitie žurnalistických a dokumentárnych prvkov a postupov v divadle. Základom ich práce je rozsiahly terénny výskum. Na dlhodobom výskumnom projekte o baníctve a ťažbe, ktorého výsledkom je trilógia divadelných diel, začali pracovať v roku 2016. Dokumentárna a polyfonická tvorba Huysmans a Dereereho vychádza z konkrétnych sociálnych, politických a ekologických situácií, udalostí alebo miest, ktoré odrážajú širšie globálne témy. Ich diela hosťovali a boli ocenené na významných festivaloch, napr. Circuit X/Het Theater Festival 2017, Zürcher Theaterspektakel 2018, Kunstenfestivaldesarts.

Silke Huysmans (1989) studied dramaturgy at the art school KASK in Ghent and **Hannes Dereere** (1990) Theatre Studies at Ghent University. With their projects, they explore the use of journalistic and documentary elements and methods in theatre. Their work arises from extensive field research. In 2016, they started working on a long-term research project on mining and extraction, that resulted in a trilogy of stage pieces. Huysmans and Dereere's documentary and polyphonic work is based on specific social, political and ecological situations, events or places that reflect wider global issues. Their works featured and received awards at major festivals, such as Circuit X/Het Theatre Festival 2017 Zürcher Theatrespektakel 2018 or Kunstenfestivaldesarts.

Eva Priečková, Katarína Poliačiková, SLOVENSKO / SLOVAKIA

DRŽAŤ RIEKU / HOLDING RIVER

nedeľa 24. 9. 2023, 16.30–17.20,
nábrežie rieky Nitra, meeting point: hlavná brána Letného kúpaliska Nitra, bez prestávky
Sunday 24. 9. 2023, 16:30–17:20,
Nitra river embankment, meeting point: main gate of the Nitra Summer Swimming Pool,
no intermission

koncepcia a performancia / concept and performance: Eva Priečková, Katarína Poliačiková
jazyk: slovenský, anglická synopsa
language Slovak, English synopsis

ŽIVOTY HODENÉ DO NEÚPROSNOSTI RIEKY

Najčarovnejším zážitkom z performancie *Holding River/Držať riekou* pri jej bratislavskom uvedení bolo samotné putovanie za ňou – to, že sa uskutočnila v prírode. Hoci v meste, ale stále v prírode, vonku, v exteriéri. Samotná prechádzka bola dôležitou súčasťou jej vyžnenia. Rieka ako symbol pohybu, s ktorým neskôr pracovali aj performerky, sa tu ukázala ako „návod“, smerová tabuľa, ktorá ukazovala cestu hľadania umenia. Na konci tejto cesty stáli dve ženy, pripravené objavovať silu umenia v obklopení petržalského lesa a drsného, studeného Dunaja. Paradoxne, ženy – považované za „slabšie“ – sa vrhali do prúdov rieky a hľadali v nej stabilitu. Zo svojich tiel vytvárali obrazce najprv na brehu a potom v samotnom toku. Nikdy som si napríklad nevšimla, ako veľmi rýchlo Dunaj tečie. To mi ukázalo až telo, ktoré sa postavilo na odpor rieky a ktoré som sledovala, sediac na petržalskej pláži. *Holding River* je skutočne v čomsi výnimočným projektom. Bála som sa, že jeho uvedenie v exteriéri „prekričí“ obsah. Že to bude iba formálne zaujímavé a ničím nenaplnené. Ale nestalo sa to. Dielo sa začína a končí kameňom v ústach performeriek – ako samy hovoria, ak sa chceš stať riekou, vlož si do úst riečny kameň. Zvuky padania, búchania kameňov o seba udržujú rytmiku, kým sú performerky na pláži. Keď sa potom ponoria, rytmiku určuje tok Dunaja. Dávajú sa riekou unášať, stavajú sa jej na odpor. Tancujú, približujú sa k sebe, odďaľujú sa od seba, hľadajú rovnováhu. A toto hľadanie je zaujímavé tak vizuálne, ako obsahom – každý sa na to môže pozrieť zo svojho uhla pohľadu. Je to, akoby performerky za nás hodili naše životy do neúprosnej rieky a nechali nás skúmať, čo sa stane. Ťažko také niečo racionálne „divadelne“ zhodnotiť, no z filozofického hľadiska je to skutočne veľký zážitok.

Tamara Vajdíková

V prírode prebiehajú prirodzené procesy, ktoré sú úzko definované konkrétnym časovým obdobím. Priečková a Poliačiková si počas tvorivého procesu všimli aj to, že nad Dunajom preleteli divoké husi vždy v ten istý čas. Predpokladám, že polemika o rovnováhe medzi prírodou a človekom bude stále narastať. Hoci Holding River/Držať riekou nechce byť a priori ekologickým projektom a performerky skôr hľadali metaforické roviny Dunaja. No napriek tomu aj veľmi rozvážne verbalizovali myšlienku, ako ľudská činnosť narúša prirodzené biotopy. Oveľa dôležitejšou sa však stáva rovnováha medzi prírodným a umelým.

Adam Nagy: Balans medzi ľudským a prírodným. In *mloki.sk*, 21.12.2022.

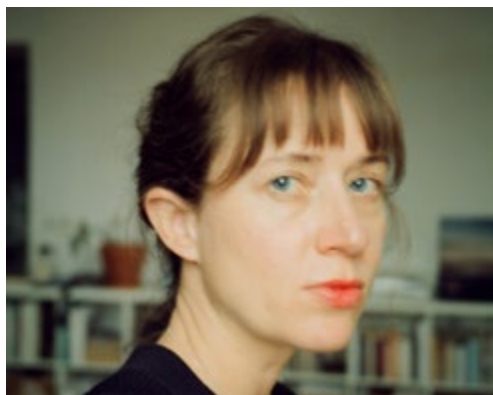
LIVES THROWN INTO THE RELENTLESSNESS OF THE RIVER

The most magical performance experience of *Holding River* at its Bratislava première was the very journey that led to it – given the event was held outdoors. Although in the city, still in nature, outside, in open air. The walk itself was a significant part of the statement. The river, as a symbol of movement that the performers later worked with, turned out to be a guide, a signpost that showed the path of the quest for art. At the end of the trail, two women awaited, ready to discover the power of art surrounded by a forest and the rough, cold Danube River. Paradoxically, women – deemed to be weaker – plunged themselves into the currents of the river, seeking stability within. With their bodies, they first created shapes on the river bank and then in the stream. For instance, I never realised how fast the Danube flows. It was only for the body that stood resisting the river which I watched sitting on the adjacent beach. *Holding River* is quite an extraordinary project. I was afraid that its open-air presentation would outweigh the content; that it would be merely interesting formally, yet void. Nonetheless, I was wrong. The piece opens and ends with a stone in the mouth of the performers – as they say, if you want to become a river, put a river stone in your mouth. The sounds of falling, stones hitting each other keep the rhythm while the performers are on the beach. When they dive in, the rhythm is determined by the flow of the Danube. They let themselves be carried away by the river, they resist the current. They dance, come closer to each other, move away from each other, seek balance. The quest is stimulating visually and in content – everyone can look at it through their own lens. As if the performers throw

our lives into the inexorable river for us, leaving us to explore what happens next. It is difficult to appraise something like this rationally theatrically. Yet from a philosophical point of view, it truly is a splendid experience.

In nature, natural processes occur that are closely defined by a specific time period. During the creative process, Priečková and Poliačiková noticed that wild geese always flew over the Danube at the same time. I assume that the controversy about the balance between nature and man will continue to grow. Holding River does not a priori wish to be an ecological project: the performers were rather looking for the metaphorical plains of the Danube, yet they also very carefully articulated the idea of how human activity disrupts natural habitats. Still, the balance between natural and artificial becomes much more important.

Adam Nagy: Balance between human and nature. In *mloki.sk*, 21 December 2022

Eva Priečková je pohybová umelkyňa. Zameriava sa na fenomén pohybu v každodennom živote a v komunite. Jej východiskom je koncept spoločného zážitku a vtelenej skúsenosti. Aktuálne pôsobí aj ako doktorandka na Janáčkovej akadémii múzických umení v Brne.

Katarína Poliačiková je vizuálna umelkyňa a spisovateľka. Vo svojej tvorbe prepája rôzne naratívne postupy – fotografiu, video, performance a text –, pretože verí, že rozprávanie príbehov je najstarší a najhlbší spôsob, ako sa spojiť s druhými aj so sebou samým. Zúčastnila sa na mnohých rezidenčných programoch a vystavovala v Európe i USA. Dielo *Držať rieku/Holding River* nadväzuje na dlhodobú spoluprácu umelkýň, ktoré skúmali vodu ako element aj v predošlom projekte *Learning Water, Salty Eyes*.

Eva Priečková is a movement artist. She focuses on the phenomenon of movement in everyday life and in the community. Her vantage point is the concept of shared experience, embodied experience and creative observed flow. Currently, she is also doctoral student at The Janáček Academy of Performing Arts (JAMU) in Brno. **Katarína Poliačiková** is a visual artist and writer. She connects different narrative processes – photography, video, performance and text – because she believes that storytelling is the oldest and deepest way to connect with others and with oneself. She participated in a number of residential stays and exhibited in Europe and the US. The piece *Držať rieku / Holding River* is a continuation of the long-term collaboration of female artists who explored water as an element in the previous project *Learning Water, Salty Eyes*.

Príchod Godota, SLOVENSKO / The Arrival of Godot, SLOVAKIA

PŮŤ M&H / M&H PILGRIMAGE

nedeľa 24. 9. 2023, 18.00–19.00,

Divadlo Andreja Bagara – Štúdio, bez prestávky,
súčasťou je púť z OC Mlyny do Divadla A. Bagara

Sunday, 24. 9. 2023, 18:00–19:00,

Andrej Bagar Theatre – Studio, no intermission, with the opportunity to participate in a pilgrimage before the performance from Shopping Centre Mlyny to the Andrej Bagar Theatre

námet, scenár a réžia / concept, text and directed by: Petra Fornayová

účinkujú / performed by: Monika Haasová, Heidi Šinková a ďalší / and others

dramaturgia / dramaturgy: Peter Šulej

scéna a rekvizity / set design: Matej Gavula

vizuály streamu a projekcie / stream visuals and video: Jakub Pišek

photo editing: Žofia Dvořáková

preklad textu piesne / song translated by: Mária Modrovich

zvuková upútavka / sound teaser: Ambróz Šulej

produkcia / production: Príchod Godota

hlavný partner / main partner: Fond na podporu umenia / Slovak Arts Council

partneri / partners: Štúdio 12 (Divadelný ústav), Bratislavský samosprávny kraj, Nadácia mesta Bratislavy / Štúdio 12 (Theatre Institute), Bratislava Self-governing Region, Bratislava City Foundation

jazyk: slovenský, anglické titulky

language: Slovak, English surtitles

MOJA PÚŤ JE LEPŠIA AKO TVOJA

Je to už takmer 1100 rokov od prvej zdokumentovanej púte do španielskeho mesta Santiago de Compostela. Katedrála v tomto meste údajne ukrýva pozostatky svätého Jakuba. Od tých čias túto púť absolvovali nespočetné státisíce až milióny pútnikov. Slovenská dvojica Hildegarda a Magdaléna sú však výnimočné. Púť sa rozhodli absolvovať opačným smerom, teda zo Španielska naspäť na Slovensko. Navyše sa spojili so známym fast fashion reťazcom. Predajne značky M&H preto predstavovali míľniky ich cesty. Hildegarda s Magdalénou končia svoje putovanie práve v Nitre a práve počas nášho festivalu. Aj vy sa tak môžete stať súčasťou posledných metrov ich cesty, ako aj diskusie, ktorá zachytí ich čerstvé dojmy. Možno je to však všetko len mystifikácia. Hildegarda s Magdalénou sú v skutočnosti herečky Heidi Šinková a Monika Haasová, moderátorka diskusie Petra Fornayová je aj režisérkou celej inscenovanej udalosti. *Púť M&H* ponúka odozvu na viaceré fenomény súčasnosti. Môžete ju čítať cez snahu komercializovať akúkoľvek oblasť ľudského života vrátane spirituality. Rovnako je však o masívnych investíciách korporácií do aktivít zameraných na podporu etického rozmeru ich podnikania. Výsledkom je, že ešte aj reťazec z princípu postavený na koncepte nadspotreby sa snaží tváriť ako symbol udržateľnosti a často na to využíva influencerov, ktorí o danej problematike absolútne nič netušia.

Združenie tvorcov, ktorého hlavnou osobnosťou je herečka, performerka a tanečnica Heidi Šinková, sa nazýva Príchod Godota. Prvú premiéru uviedlo v roku 2018, režisérom a choreografom prvých dvoch inscenácií bol Jaro Viňarský. Nadviazanie spolupráce s režisérkou a performerkou Petrou Fornayovou, ktoré sa datuje do roku 2020, znamenalo pre súbor väčší príklon k textovému divadlu. *Púť M&H* je inscenáciou, ktorá reprezentuje v slovenskom divadle pomerne málo zastúpenú líniu divadla kritického voči konzumu. Celú tému pritom reflektuje odľahčeným spôsobom s využitím mystifikácie.

Miroslav Zwiefelhofer

Putovanie k hrobu sv. Jakuba do španielskeho Santiaga de Compostela v poslednej dobe narástlo na popularite. Cestu v rôznej dĺžke absolvujú ľudia rôznych zamestnaní z rôznych častí sveta a s rôznymi motívami. Model púte sa stal optimálnou terapiou, vnútorným reštartom pre zlyňovaných zamestnancov korporátov, ale aj inšpiráciou umelcov či spôsobom znovonájdenia viery a vlastných koreňov. Santiago de Compostela je jednoducho značka. A ako so značkou s ním pracujú aj tvorkyne diela Púť M&H.

Marek Godovič: Stačí o tom hovoriť a nemusíte tam ani byť. In *mloki.sk*, 30. 12. 2022.

MY PILGRIMAGE IS BETTER THAN YOURS

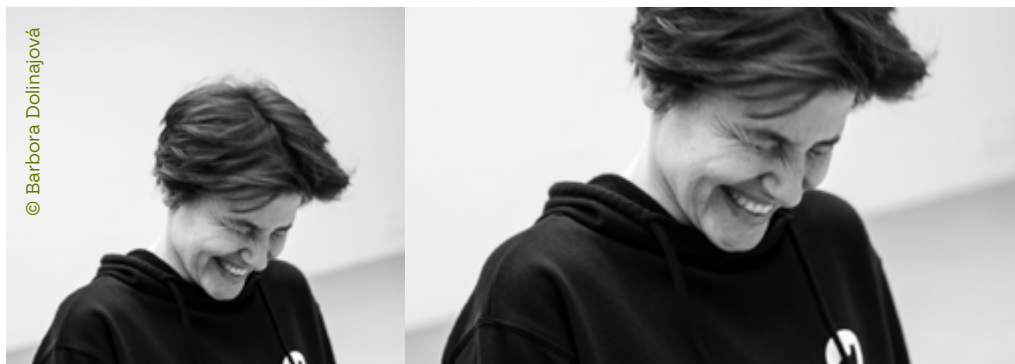
It has been nearly 1100 years since the first documented pilgrimage to the Spanish city of Santiago de Compostela. The local cathedral supposedly hides the remains of St. James. Since then, countless hundreds of thousands, even millions of pilgrims have passed through. Yet, the Slovak couple Hildegard and Magdaléna are exceptional. They decided to complete the pilgrimage in the opposite direction – from Spain back to Slovakia. Moreover, they teamed up with the popular fast fashion chain. The stores of the “M&H” brand therefore represented the milestones of their journey. Hildegarda and Magdaléna end their journey right in Nitra and spot on during our Festival. You, too, can become part of the last mile of their journey and of a discussion that captures their first impressions. Though, perhaps, it all is mere mystification. Hildegarda and Magdaléna are actually the actresses Heidi Šinková and Monika Haasová, while the discussion moderator Petra Fornayová who is also the director of the entire staged event. *M&H pilgrimage* offers a response to several phenomena of the day. You can interpret it as an attempt to commercialise any area of human life, including spirituality. Yet, it is also about massive investments by corporations in activities aimed at supporting the ethical dimension of their business. As a result, even a chain originally built on the concept of overconsumption tries to pose as a symbol of sustainability, often using influencers who have no idea whatsoever about the issue. The Arrival of Godot is the name of the association of creative artists led by the actress, performer and dancer Heidi Šinková. The group had its first première in 2018, with Jaro Viňarský directing and

choreographing the first two productions. The group started cooperating with the director and performer Petra Fornayová in 2020. That brought to the group greater proclivity towards text theatre. *M&H Pilgrimage* is a production that represents a line of theatre critical of consumerism that is relatively underrepresented in Slovak theatre. The production reflects the topic using light-hearted approach and mystification.

Miroslav Zwiefelhofer

Pilgrimage to the grave of St. James to Santiago de Compostela in Spain has recently grown in popularity. People of different professional background from different parts of the world and with different motivations complete the journey of different lengths. The pilgrimage model has become an optimal therapy, an internal reboot for crushed corporate staff, yet also an inspiration for artists or a way to rediscover faith and one's roots. Santiago de Compostela is simply a brand. The authors of the M&H Pilgrimage treat it as such, as a brand.

Marek Godovič: *Just talk about it and you don't even have to be there. In mloki.sk, 30 December 2022*

Petra Fornayová (1972) sa venuje súčasnému tancu a divadlu. Vyštudovala Právnickú fakultu UK v Bratislave a tanečné umenie na VŠMU v Bratislave. Pôsobila v Skupine súčasného tancu Zuzany Hajkovej, v Štátnej opere v Banskej Bystrici a v Théâtre du Movement v Paríži. Ako režisérka a choreografka vytvorila viac ako 20 autorských diel (jej projekt *Zelená je tráva* vznikol v koprodukcii MF Divadelná Nitra 2021) a venuje sa aj inscenovaniu súčasnej drámy (I. Vyrypajev, J. Bodnárová). Hostovala na mnohých festivaloch, napr. Nová dráma Bratislava, Jamais Vu! Paríž, Tanec Praha, Ars Cameralis Katowice, HybajHo! Praha, Korespondance Opera Nova. Založila a vedie medzinárodný festival Nu Dance Fest a je členkou programovej rady Európskeho mesta kultúry 2026 – mesta Trenčín.

Petra Fornayová (1972) is dedicated to contemporary dance and theatre. She graduated from the Faculty of Law of the Comenius University in Bratislava and dance at the Academy of Performing Arts (VŠMU) in Bratislava. She was dancer at the Contemporary Dance Group of Zuzana Hajková, the State Opera in Banská Bystrica and the Théâtre du Movement in Paris. As stage director and choreographer, she created over 20 author's works (her project *Green Is the Grass/Zelená je tráva* was made in co-production with Divadelná Nitra 2021). She also stages contemporary drama (I. Vyrypajev, J. Bodnárová). She featured at a number of festivals, such as Nová Dráma/New drama Bratislava, Jamais Vu! Paris, Dance Prague, Ars Cameralis Katowice, HybajHo! Prague, Korespondance Opera Nova. She founded and runs the international festival Nu Dance Fest in Bratislava and is a member of the programming board of the European City of Culture 2026 – Trenčín.

Silke Huysmans & Hannes Dereere, CAMPO, BELGICKO / BELGIUM

Z MORSKÉHO DNA / OUT OF THE BLUE

nedeľa 24. 9. 2023, 19.30–20.30,
Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Veľká sála, bez prestávky
+ diskusia s tvorcami po predstavení
Sunday, 24. 9. 2023, 19:30–20:30,
Andrej Bagar Theatre in Nitra – Great Hall, no intermission
+ performance followed by discussion with creators

tvorcovia & účinkujúci / by & with: Silke Huysmans, Hannes Dereere
dramaturgia / dramaturgy: Dries Douibi
outside eye: Pol Heyvaert
zvukový mix / sound mixing: Lieven Dousselaere
produkcia / production: CAMPO
koprodukcia / coproduction: Beursschouwburg (Brussels), Bunker-Mladi Levi (Ljubljana),
De Brakke Grond (Amsterdam), Kunstenfestivaldesarts (Brussels), Noorderzon Festival
(Groningen), PACT Zollverein (Essen), Théâtre de la Ville (Paris), Zürcher Theater
Spektakel
rezidenčné pobyty / residencies: 30CC, Bara142 (Toestand), De Grote Post, GC
De Markten, GC Felix Sohie, Kunstenwerkplaats, Pilar
technika / technique: Korneel Coessens, Piet Depoortere, Koen Goossens, Babette
Poncelet
titulky a preklad z holandčiny / subtitles and Dutch translation: Marika Ingels
preklad z francúzštiny / French translation: Isabelle Grynberg
vďaka všetkým respondentom a ľuďom, ktorí pomohli s prepismi / thanks to all
conversations partners & the people who helped with the transcriptions
špeciálne poďakovanie / special thanks to: John Childs, Henko De Stigter,
Patricia Esquete, Iason-Zois Gazis, Jolien Goossens, Matthias Haeckel, An Lambrechts,
Ted Nordhaus, Maureen Penjueli, Surabhi Ranganathan, Duygu Sevilgen, Joey Tau,
Saskia Van Aalst, Kris Van Nijen, Vincent Van Quickenborne, Annemiek Vink
jazyk: anglický, slovenské titulky
language: English with Slovak surtitles
Prezentácia na Divadelnej Nitre s podporou flámskej vlády. / Presentation at Divadelná
Nitra with the support of the Government of Flanders.

AŽ NA DNO OCEÁNA

Tretou časťou trilógie je performance *Z morského dna* z roku 2022, ktorá odkrýva ešte nepreskúmanú a novú oblasť ťažobného priemyslu – hlbokomorskú ťažbu. Najmodernejšia technika a inovácie umožnili, aby ťažobné spoločnosti začali hľadať nové spôsoby získavania nerastných surovín, keďže tie na pevnine sa rýchlo mňajú. Ako prvá začala s pokusnými projektmi ťažby na morskom dne kanadská spoločnosť Nautilus Minerals Inc., ktorá medzičasom skrachovala. Ale napriek protestným hlasom, ktoré sa ozývajú už od prvých výskumov v oblasti hlbokomorskej ťažby, vznikli ďalšie spoločnosti rozvíjajúce technológiu a kumulujúce kapitál na tento finančne náročný spôsob ťažby. Niekoľko spoločností už dostalo licenciu na prieskum dna a bude úlohou medzinárodnej organizácie ISA – International Seabed Authority (Medzinárodný úrad pre morské dno), ako nastaví podmienky výskumu a prípadnej ťažby. Hoci sa ešte priamo na oceánskom dne neťaží, už teraz hlasy odborníkov a organizácie Greenpeace upozorňujú, aké katastrofálne ekologické následky by takáto ťažba mala pre našu planétu narušením biodiverzity dosiaľ neprebádaného hlbokomorského ekosystému. Silke Huysmans a Hannes Dereere sa nedali vo svojich výskumoch zastaviť pandemiou. Z domova sa pomocou satelitu spojili s tromi loďami na odľahlom mieste Tichého oceánu, ktoré symbolicky reprezentujú tri rôzne postoje k tomuto fenoménu – s loďou belgickej spoločnosti DEME, zaoberajúcej sa vysokošpecializovaným bagrovaním, rekultiváciou pôdy, energiami a námornou infraštruktúrou, loďou organizácie Greenpeace a loďou, na ktorej boli odborníci – morskí biológovia a geológovia. So Silke a Hannesom sa aj po tretikrát ponoríme do zaujímavej scénickej koláže zvukov, rozhovorov a videoartu, aby sme nakoniec porozmýšľali o konzumnom spôsobe života, ktorý podporuje neoliberálnu kapitalistickú ziskuchtivosť. Každý z nás sa môže snažiť aspoň o malé zmeny v každodennom živote, ktoré by prispeli k udržateľnému rozvoju. A ako občania by sme mali naliehať na politikov, aby robili legislatívne zmeny, ktoré by pomohli riešiť alarmujúcu ekologickú situáciu vo svete.

Martina Vannayová

DOWN TO THE BOTTOM OF THE OCEAN

The third part of the trilogy is performance *Out of the Blue* from 2022. It exposes an unexplored and new area of the mining industry, deep-sea mining. State-of-the-art technology and innovation have allowed mining companies to start looking for new ways to extract minerals, as those on land are rapidly depleting. The Canadian company Nautilus Minerals Inc. was the first to start trial mining projects on the Canadian seabed. The company has since gone bankrupt. Despite the protest voices that have been heard since the first research in the field of deep-sea mining, other companies have emerged developing the technology and accumulating capital for this financially demanding mining method. Several companies have already received a license to explore the seabed. It will be the task of the International Seabed Authority (ISA) to set the terms for research and possible mining. Whilst there is, as yet, no mining directly on the ocean floor, the voices of experts and Greenpeace already warn against the catastrophic ecological consequences of such mining for our planet by disrupting the biodiversity of the hitherto unexplored deep-sea ecosystem. Silke Huysmans and Hannes Dereere did not let the pandemic stop their research. From home, they connected by satellite with three ships in a remote place in the Pacific Ocean, which symbolically represent three different attitudes towards this phenomenon – a ship of the Belgian company DEME that carries out highly specialised dredging, land reclamation, energy and marine infrastructure, a Greenpeace ship and a ship carrying marine biologists and geologists. For the third time with Silke and Hannes, we dive into a thought-provoking stage collage of sounds, interviews and video art to think about our consumerist lifestyle, supporting neoliberal capitalist profiteering. Each of us can try to make at least small changes in our daily life that would contribute to sustainable development. And as citizens, we should urge politicians to make legislative changes that would help address the world's alarming environmental situation.

Martina Vannayová

Silke Huysmans (1989) študovala dramaturgiu na umeleckej škole KASK v Gente a **Hannes Dereere** (1990) divadelnú vedu na Gentskej univerzite. Vo svojich projektoch skúmajú využitie žurnalistických a dokumentárnych prvkov a postupov v divadle. Základom ich práce je rozsiahly terénny výskum. Na dlhodobom výskumnom projekte o baníctve a ťažbe, ktorého výsledkom je trilógia divadelných diel, začali pracovať v roku 2016. Dokumentárna a polyfonická tvorba Huysmans a Dereereho vychádza z konkrétnych sociálnych, politických a ekologických situácií, udalostí alebo miest, ktoré odrážajú širšie globálne témy. Ich diela hostovali a boli ocenené na významných festivaloch, napr. Circuit X/Het Theater Festival 2017, Zürcher Theaterspektakel 2018, Kunstenfestivaldesarts.

Silke Huysmans (1989) studied dramaturgy at the art school KASK in Ghent and **Hannes Dereere** (1990) Theatre Studies at Ghent University. With their projects, they explore the use of journalistic and documentary elements and methods in theatre. Their work arises from extensive field research. In 2016, they started working on a long-term research project on mining and extraction, that resulted in a trilogy of stage pieces. Huysmans and Dereere's documentary and polyphonic work is based on specific social, political and ecological situations, events or places that reflect wider global issues. Their works featured and received awards at major festivals, such as Circuit X/Het Theatre Festival 2017 Zürcher Theaterspektakel 2018 or Kunstenfestivaldesarts.

Slovenské komorné divadlo Martin / Slovak Chamber Theatre Martin,
SLOVENSKO / SLOVAKIA

Marina Carr

HEKUBA / HECUBA

pondelok 25. 9. 2023, 18.00–19.45,
Divadlo Andreja Bagara – Veľká sála, bez prestávky
+ diskusia s tvorcami po predstavení

Monday 25. 9. 2023, 18:00–19:45, Andrej Bagar Theatre – Great Hall, no intermission
+ performance followed by discussion with creators

preklad / translated by: Lukáš Brutovský

réžia / directed by: Lukáš Brutovský

dramaturgia / dramaturgy: Miro Dacho

scéna / set design: Pavel Borák

kostýmy / costumes design: Markéta Sládečková

hudba / music: Lukáš Brutovský

pohybová spolupráca / choreographic collaboration: Stanislava Vlčeková

video: Matouš Ondra

účinkujú / performed by: Lucia Jašková, Marek Geišberg, Zuzana Rohoňová,
Barbora Palčíková, Nadežda Vladařová, Tomáš Mischura, Matej Babej, Ján Dobřík,
tisícky achájskych vojakov / thousands of Achaean soldiers

jazyk: slovenský, anglické titulky

language: Slovak with English surtitles

Zodpovednosť víťazov za osudy porazených

Nenájeme na Slovensku veľa divadiel, ktoré by si kontinuálne dokázali držať umeleckú kvalitu tvorby na takej úrovni a tak dlhodobo ako Slovenské komorné divadlo Martin. V kontexte súčasnej spoločenskej situácie naplňa elementárne poslanie verejných inštitúcií. Práve od nich sa totiž v praktickom živote občanov odvíja legitimita každého demokratického štátu, pokiaľ naplňajú obsahovú podstatu svojho poslania a nie len formálne kritériá, pokiaľ to robia bez ohľadu na politické vedenie mesta, regiónu či celej krajiny, ale aj sebedovome pri stretoch s nedemokratickými tendenciami v spoločnosti.

Príbeh trójskej kráľovnej Hekuby je ukotvený v antickom Grécku, v období, ktoré predstavuje kultúrne a politické korene našej civilizácie. V spracovaní súčasnej írskej dramatickej Mariny Carr to však nie je príbeh slávneho víťazstva Mykénčanov s Odyseom na čele. Naopak, reflektuje utrpenie, ktoré so sebou vždy prináša vojenská agresia. Hekuba v hereckej interpretácii Lucie Jaškovej zosobňuje osudy všetkých žien, ktoré sa museli a aj v tejto chvíli musia prizerieť násilnej smrti svojich detí a manželov, žien vystavených sexuálnemu násiliu, fyzickému i psychickému týraniu. To všetko sa deje vo svete, v ktorom prestali platiť nielen spoločenské a morálne pravidlá, ale aj pravidlá vedenia vojny. V kontexte súčasných udalostí sa, prirodzene, nemožno ubrániť paralele so zverstvami, s ktorými sú aktuálne konfrontovaní obyvatelia ukrajinských území okupovaných Ruskom. V širšom kontexte je však text aj výčitkou dejinám, ktoré písal biely Európan. Pokiaľ dnes nechápeme postoj viacerých krajín Ázie, Afriky a Strednej Ameriky, mali by sme sa najskôr zamyslieť nad tým, aký odkaz sme na ich území zanechali.

Výnimočne silný výkon všetkých hereckých predstaviteľov je najlepším dôkazom, že režisér Lukáš Brutovský nie je „len“ výraznou režisérskou osobnosťou svojej generácie, ale aj vnímavým umeleckým šéfom martinského divadla. V Martine totiž vytvoril nielen herecký súbor zložený z výrazných individualít, ktoré dokážu zosúladiť svoje schopnosti do fungujúceho celku, ale aj kolektív, ktorý dokáže podporiť emocionálny rozmer herectva osobnostnou vyzretosťou.

Miroslav Zwiefelhofer

Zvolený, do veľkej miery statický, prejav hercov nie je ani v najmenšom monotónny, ale naopak imaginatívny. Naturalistický opis krutých udalostí sa okamžite zhmotní v predstavách divákov, a to bez toho, aby sa dané scény museli odohrať fyzicky. S postavami začneme takmer okamžite súcítiť – čím urputnejšie adresujú herci svoje výpovede divákovi a nekontaktujú sa medzi sebou pohľadom, tým opustenejšie pôsobia ich postavy. V inscenácii nájdeme viaceré odkazov na antickú tragédiu, avšak vždy akoby mimochodom. Pre antickou kultúrou poučeného diváka vytvárajú nadstavbu, ale v prípade ich „neodčítania“ neuberajú na výpovednosti inscenácie. Ide o kontextové odkazy na ďalšie mýty a tragédie, deklamatívnu formu herectva či funkciu zborových pasáží.

Alexandra Rychtarčíková: Čo je nás po Hekube? Všetko! In *kød* – konkrétne o divadle, 4/2023.

Responsibility of the victors for the fate of the defeated

We will not find many theatres in Slovakia that are able to continuously maintain the artistic quality of their work at such a level, and for such a time, as the Slovak Chamber Theatre in the city of Martin. In the context of the current public situation, the theatre fulfils the elementary mission of public institutions. The legitimacy of every democratic state depends on them in the practical life of citizens: that as long as they satisfy the substantive essence of their mission, not only formal criteria, as long as they do so regardless of the political leadership of the city, region, or the entire country, but also confidently in the face of undemocratic tendencies in society.

The story of the Trojan queen Hecuba is set in ancient Greece. In a period that represents the cultural and political roots of our civilisation. Adapted by the contemporary Irish playwright Marina Carr, the production does not tell the story of the glorious victory of the Mycenaeans led by Odysseus. On the contrary, it reflects the suffering that military

aggression always brings along. Acted by Lucia Jašková, Hecuba personifies the fate of all women who had to, and still have to, watch the violent death of their children and husbands. Women exposed to sexual violence, physical and psychological abuse. All this is happening in a world in which not just social and moral rules, but also those of warfare have ceased to apply. In the context of current events, one cannot avoid parallels with the atrocities now faced by the inhabitants of the Ukrainian territories occupied by Russia. In a broader context, however, the text is also a rebuke to history written by white European men. If we fail to understand the attitude of several countries in Asia, Africa and Central America today, we should first think about what legacy we have left on their territory.

The remarkably powerful performance of the entire cast is the best evidence that the stage director Lukáš Brutovský is both a prominent director of his generation, but also a perceptive artistic director of the Martin Theatre. There he created an acting ensemble comprising strong individuals able to harmonise their skills into an effective whole, but also a group capable of supporting the emotional dimension of acting with personal maturity.

Miroslav Zwiefelhofer

The deliberate, largely static, expression of the actors is not monotonous in the least, but rather imaginative. The naturalistic description of cruel events instantly materialises in the minds of the audience, without the scenes having to take place physically. We begin to sympathise with the characters almost instantaneously – the more fiercely the actors address their statements to the spectator and without making eye contact with each other, the more abandoned their characters seem. In the production, we find several references to the ancient tragedy, but always as if by-the-way. They create a superstructure for the spectator well versed in ancient culture, but if they are not read, they do not detract from the expressiveness of the production. These are contextual references to other myths and tragedies, declamatory the form of acting or the function of choral passages.

Alexandra Rychtarčíková: What's next for us after Hecuba? Everything! In *kød* – specifically about theatre, 4/2023

Lukáš Brutovský (1988) je režisér, prekladateľ, dramatik, autor adaptácií a hudobný skladateľ. Absolvoval štúdium réžie a dramaturgie na VŠMU v Bratislave. Ako režisér spolupracoval s mnohými divadlami na Slovensku a v Česku, ako sú DAB v Nitre, Mestské divadlo Kladno, Divadlo Komédie v Prahe, SND v Bratislave, Švandovo divadlo v Prahe, Štátne divadlo Košice. Od roku 2015 pôsobí ako režisér a umelecký šéf v Slovenskom komornom divadle Martin, kde režíroval niekoľko výnimočných inscenácií: *Komedia česká o bohatci a Lazarovi*, *Biológia politika – Fouché!!!*, *D1 (pracovný názov)* a i. Získal niekoľko cien za réžiu (o. i. Cenu Divadelných novín za réžiu inscenácie hry bratov Mrštíkovicov *Maryša* v brnianskom HaDivadle) a za pôvodnú dramatickú tvorbu (napr. prvé miesto v súťaži Dráma 2009).

Lukáš Brutovský (1988) is stage director, translator, playwright, author of adaptations, and composer. He studied directing and dramaturgy at VŠMU in Bratislava. As stage director, he worked with a number of theatres in Slovakia and the Czech Republic, such as The Andrej Bagar Theatre in Nitra, City Theatre Kladno, Slovak National Theatre in Bratislava, Švanda's Theatre in Prague, or State Theatre Košice. Since 2015, he is stage director and artistic director at the Slovak Chamber Theatre in the city of Martin, where he directed several extraordinary productions. He won numerous awards for directing (including the Divadelné noviny Award for directing the production of the Mrštík brothers play *Maryša* in HaDivadlo in Brno) and original stage works (e.g. first place in the 2009 Drama competition).

Silke Huysmans & Hannes Dereere, CAMPO, BELGICKO / BELGIUM

BANSKÉ PRÍBEHY / MINING STORIES

pondelok 25. 9. 2023, 20.30–21.30,
Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Štúdio, bez prestávky
+ diskusia s tvorcami po predstavení
Monday, 25. 9. 2023, 20:30–21.30,
Andrej Bagar Theatre in Nitra – Studio, no intermission
+ performance followed by discussion with creators

tvorcovia / created by: Silke Huysmans, Hannes Dereere
účinkuje / performance: Silke Huysmans
dramaturgická spolupráca / dramaturgical advice: Dries Douibi
technická podpora / technical support: Christoph Donse
scénografia / scenography: Frédéric Aelterman, Luc Cools
prepisy portugálčiny / Portuguese transcriptions: Luanda Casella, Miguel Cipriano
produkcia / production: Kunstenwerkplaats Pianofabriek, Bâtard Festival
koprodukcia / co-production: KAAP
podpora / with the support of: Vlaamse Gemeenschapscommissie, Sabam For Culture
vďaka všetkým respondentom / thanks to all conversations partners
jazyk: portugalský, anglický, holandský, slovenské a anglické titulky
language: Portuguese, English, Dutch with English and Slovak surtitles
Prezentácia na Divadelnej Nitre s podporou flámskej vlády. / Presentation at Divadelná Nitra with the support of the Government of Flanders.

ZAPLAVENÍ BEZOHLADNOSTŮU

V roku 2015 sa na juhovýchode Brazílie stala veľká ekologická katastrofa, zapríčinená pochybeniami ťažobnej spoločnosti Samarco, ktorej sa dalo predísť. V banskom komplexe Germano sa pretrhli nádrže s odpadom. Kal s toxickými látkami zamoril rieku Doce na viac než päťstokilometrovom úseku a dostal sa až do Atlantického oceána. Zahynulo vyše desať ton rýb, vyhynulo niekoľko druhov organizmov, zničených bolo mnoho hektárov lesa. Podľa odborníkov bude trvať sto rokov, než sa v tejto oblasti obnoví potravinový reťazec. Súdne procesy so spoločnosťami, ktoré vlastnia Samarco, s brazílskou Vale a austrálskou BHP Billiton, stále nie sú ukončené. Fakt je, že manažment vedel o technických problémoch nádrží. No katastrofa sa nedotkla iba prírody a zvierat. V obrovskej miere zasiahla životy ľudí, ktorí sa musia s touto tragédiou vyrovnávať. Pri nešťastí zahynulo devätnásť ľudí, prúd bahna zničil domy a majetky, zaplavil dediny, ľudia ostali bez domova, bez pitnej vody a bez práce. O prácu prišli nielen baníci, bez obživy ostali aj rybári a ľudia v ďalších povolaniach. Mnohí sa nedočkali odškodnenia.

Katastrofa zasiahla osobne životy ľudí a ich hlasy počujeme v dokumentárnej performancii Silke Huysmans a Hannesa Dereereho. V roku 2016 sa Silke vrátila do rodného mesta Mariana, historického centra regiónu Minas Gerais, ktoré táto katastrofa zasiahla tiež. Strela sa s mnohými ľuďmi a natočila s nimi rozhovory, ktorých fragmenty sú súčasťou performance *Banské príbehy*. Napriek tomu, že Silke má k prostrediu, kde sa stala katastrofa, emocionálny vzťah, performance je vybudovaná predovšetkým racionálne a veľmi umne, aby nám priblížila rozsah a následky katastrofy, o ktorých by sme si z noviny alebo televíznej reportáže taký obraz, idúci do hĺbky a k podstate tragédie, neurobili. Na túto tragickú udalosť nahliada s odstupom a so snahou o objektívny „obraz“ toho, čo sa stalo, prečo sa to stalo a aké to má dôsledky. Tento „obraz“ si však utvárame sami, tvorcovia nás nezaplavujú vizuálnymi podnetmi. Dôležitým komunikačným prostriedkom je zvuk a polyfonická koláž hlasov – výpovedí rôznych ľudí (odborníkov a ľudí postihnutých katastrofou), ktorú Silke Huysmans v niektorých momentoch ako dídžejka komponuje na scéne. Hlasy sa zároveň v prepísanej forme „projektujú“ na malé projekčné plochy, ktoré sú označené krstným menom hovoriaceho (v prípade odborníkov) alebo sú anonymné (v prípade ľudí z postihnutej oblasti).

Tvorba Silke Huysmans a Hannesa Dereereho je v kontexte európskeho dokumentárneho divadla mimoriadna. Tvorcovia konzistentne upozorňujú na rôzne ekologické problémy dnešnej doby, o ktorých sa v záľahe každodenných správ a informácií buď nedozvieme, alebo si nevšimneme, aké sú dôležité. Analyticky a zároveň umelecky približujú problematiku, o ktorej bežný človek ani netuší. A robia to minimalistickou, ale technicky náročnou formou používania rôznych médií na scéne; dokumentárne nahrávky a zábery komponujú miestami až poeticky. Do istej miery minimalistická a subtilná forma inscenácie a jej dokumentárno-žurnalistický charakter však diváka nakoniec zasiahnu aj emocionálne – uvedomí si, že ani takéto tragédie nezabránia veľkým korporáciám bezohľadne hromadiť zisky, ničiť ľudské životy a životné prostredie.

Martina Vannayová

OVERWHELMED BY RECKLESSNESS

In 2015, major environmental disaster happened in southeastern Brazil, caused by the preventable misconduct of the Samarco mining company. Waste tanks burst in the Germano mining complex. Sludge with toxic substances infested the Doce River for over five hundred kilometres and spilled into the Atlantic Ocean. More than ten tons of fish died, many species of organisms became extinct, and many hectares of forest were destroyed. According to experts, it will take a hundred years to restore the food chain in the area. The lawsuits against the companies that own Samarco, Brazil's Vale and Australia's BHP Billiton are still not over. The fact is that the management knew about the technical problems of the tanks. Yet, the disaster did not only affect nature and animals. It has affected the lives of people who have to deal with the tragedy in an enormous manner. Nineteen people died in the accident, the mud flow destroyed houses and property, flooded villages, people were left homeless, without potable water and work. Not only miners lost their jobs, fishermen and other professionals also lost their livelihood. Many did not receive compensation.

The disaster affected personal lives. We hear their voices in a documentary performance by Silke Huysmans and Hannes Dereere. In 2016, Silke returned to her hometown of Mariana, the historical centre of the Minas Gerais region that was also affected by the disaster. She met many people and recorded interviews with them, fragments of which are part of Mining Stories. Though Silke's relationship to the setting where the disaster happened is emotional, the performance is built primarily rationally, and very skilfully to bring us closer to the scale and consequences of the disaster, which we would be unable to acquire from a newspaper photo or televised report. It makes it possible for us to reach into depth and to the essence of the tragedy. She looks at the tragic event with a distance and strives to create an objective picture" of what happened, why and what are its consequences. Nonetheless, we create this picture ourselves, the authors do not flood us with visual stimuli. Sound and a polyphonic collage of voices are a vital means of communication: statements of different people (experts and people affected by the disaster) that Huysmans composes, at points, on stage as a DJ. Voices are also projected in a transcribed form onto small projection surfaces marked with the speaker's first name (in the case of experts) or are anonymous (in the case of people from the affected area). The piece by Silke Huysmans and Hannes Dereere is extraordinary in the context of European documentary theatre. It consistently draws attention to various ecological problems of the day, which we either do not hear about or fail to grasp their importance amidst the flood of daily news and information. In an analytical and, at the same time, artistic way, Huysmans and Dereere approach issues that ordinary people have no idea about. They do so in a minimalistic, yet technically challenging manner by using different media on stage. Sometimes they compose the documentary recordings and images in a poetic way. To a certain extent, the minimalist and subtle form of the production and its documentary–journalistic nature will eventually affect the spectator emotionally: we will come to realise that even such tragedies will not prevent large corporations from recklessly accumulating profit, destroying human lives and the environment.

Martina Vannayová

Silke Huysmans (1989) študovala dramaturgiu na umeleckej škole KASK v Gente a **Hannes Dereere** (1990) divadelnú vedu na Gentskej univerzite. Vo svojich projektoch skúmajú využitie žurnalistických a dokumentárnych prvkov a postupov v divadle. Základom ich práce je rozsiahly terénny výskum. Na dlhodobom výskumnom projekte o baníctve a ťažbe, ktorého výsledkom je trilógia divadelných diel, začali pracovať v roku 2016. Dokumentárna a polyfonická tvorba Huysmans a Dereereho vychádza z konkrétnych sociálnych, politických a ekologických situácií, udalostí alebo miest, ktoré odrážajú širšie globálne témy. Ich diela hosťovali a boli ocenené na významných festivaloch, napr. Circuit X/Het Theater Festival 2017, Zürcher Theaterspektakel 2018, Kunstenfestivaldesarts.

Silke Huysmans (1989) studied dramaturgy at the art school KASK in Ghent and **Hannes Dereere** (1990) Theatre Studies at Ghent University. With their projects, they explore the use of journalistic and documentary elements and methods in theatre. Their work arises from extensive field research. In 2016, they started working on a long-term research project on mining and extraction, that resulted in a trilogy of stage pieces. Huysmans and Dereere's documentary and polyphonic work is based on specific social, political and ecological situations, events or places that reflect wider global issues. Their works featured and received awards at major festivals, such as Circuit X/Het Theatre Festival 2017 Zürcher Theatrespektakel 2018 or Kunstenfestivaldesarts.

Slovenské národné divadlo – Činohra, SLOVENSKO /
Slovak National Theatre – Drama, SLOVAKIA

Ján Chalupka

KOCÚRKOVO / GOTHAM CITY

utorok 26. 9. 2023, 19.00–21.00,
Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Veľká sála, bez prestávky
+ dramaturgický úvod pred predstavením (18.30)

++ diskusia s tvorcami po predstavení

Tuesday, 26. 9. 2023, 19:00–21:00,
Andrej Bagar Theatre in Nitra – Great Hall, no intermission
+ dramaturgical introduction before the performance (18:30)
++ performance followed by discussion with creators

koncept a scenár / concept and script: Rastislav Ballek, Peter Pavlac

réžia / directed by: Rastislav Ballek

dramaturgia / dramaturgy: Peter Pavlac

scéna / set design: Michal Lošonský

kostýmy / costumes design: Katarína Holková

hudba / music: Róbert Mankovecký

pohybová spolupráca / choreographic collaboration: Stanislava Vlčeková

účinkujú / performers: Anežka Petrová, Robert Roth, Ondrej Kovaľ, Martin Šalacha,
Roman Poláčik, Gregor Hološka, Jakub Rybárik, Michal Noga

jazyk: slovenský, tlmočenie do anglického jazyka

language: Slovak with simultaneous interpretation into English

KLANY VŽDY VNÍMAJÚ INAKOSŤ AKO OHROZENIE

Inscenácie v režii Rastislava Balleka patria medzi najčastejšie uvádzané v programe Divadelnej Nitry. Prvýkrát sa festivalovému publiku predstavil v roku 1996 ako poslucháč VŠMU. Aktuálny ročník prinesie jeho už trinástu inscenáciu. Ballek bol aj prvým kurátorom slovenskej časti programu potom, ako festival prešiel na tento typ dramaturgického výberu slovenských divadiel.

Ballek však za ten čas prešiel určitým umeleckým vývojom. *Kocúrkovo* je napríklad dôkazom, že spôsob práce s výtvarným rozmerom (na slovenské pomery výnimočne kostýmy Kataríny Holkovéj a precízna scénografia Michala Lošonského) dokáže využiť aj v podmienkach „veľkých scén“ a nie je len režisérom na štúdiové inscenácie.

V prípade inscenácie Činohry SND, s ktorou Ballek na festival tento rok prichádza, treba uviesť, že pod názvom *Kocúrkovo* nechápe konkrétny dramatický text: ide o komplexný svet postáv a vzťahov, ktoré prepájajú viaceré diela aj súkromný život Jána Chalupku. Spoločne v niekoľkých rovinách rozvádajú ústredný motív inscenácie, ktorým je odozva na prvky klanového usporiadania, ktoré sa v slovenskej spoločnosti udržali v miere väčšej, než je európsky priemer. *Kocúrkovo* v tomto prípade znamená spoločnosť, ktorá inakosť (či už tým myslíme konfesijnú, regionálnu, alebo etnickú) nevníma ako príležitosť na obohatenie, ale ako ohrozenie. Spoločnosť, pre ktorú je automatizmom rozhodovať sa ešte aj pri výbere nočného hlásnika na základe príslušnosti k „správne mu klanu“, nie na základe vhodnosti kandidáta. Dokonca i manželské zväzky sa tu uzatvárajú „medzi svojimi“.

V širšom zmysle slova je však inscenácia aj odozvou cesty, ktorú divadlo hrané v slovenskom jazyku absolvovalo od prvého uvedenia hry *Kocúrkovo* v roku 1830. Odkazy na viaceré predchádzajúce uvedenia textu pripomínajú, že Chalupkova satirická komédia nie je len dramatickým textom, ale aj kultúrnym kódom.

Miroslav Zwiefelhofer

Robert Roth v parochni a hneďom menčestrovom obleku je ako vystrihnutý z televíznej estrády. Živiálne rozpráva príbeh o tom, ako do Kocúrkova naraz prišli cirkusanti s opicou a medvedom aj divadelníci s „Marii Štuartkou“. Tí, ktorí chceli vidieť divadlo, zostali „sklamáni ve své naději a radši by se na medvede než na Marii Štuartku dívali“. Herečka totiž nemala nádherné šaty a ani kata nebolo vidieť! Iste nie je náhoda, že krátky Chalupkov text Medwed, opice a Marie Štuartka sa stal súčasťou inscenácie Kocúrkovo, ktorým sa Slovenské národné divadlo prihlásilo k oslave 30. výročia Slovenskej republiky.

Soňa Jánošová: Je to hanba alebo inscenácia sezóny? Názorov na *Kocúrkovo* v SND si počujete veľa. In *Sme*, 6. 2. 2023.

CLANS ALWAYS PERCEIVE OTHERNESS AS A THREAT

Productions directed by Rastislav Ballek are among the most frequently presented at Divadelná Nitra. Ballek first featured at the Festival 1996 as a student of the Academy of Performing Arts in Bratislava. The current Festival edition brings his thirteenth production. Ballek was also the first curator of the Slovak programme of the Festival after it switched to this type of dramaturgical selection of Slovak theatres.

Ballek since evolved artistically. *Gotham City*, for example, illustrates that he is able to make the most of artistic dimension (Katarína Holková's costumes – extraordinary by Slovak standards and Michal Lošonský's precise set design) even in the setting of large-scale stage, what thus places him above and beyond being a director for studio productions.

In the case of the SND Drama Company and its *Gotham City* production that Ballek brings to the Festival this year, the title *Gotham City* does not treat a specific dramatic text [transl. note: by Slovak author Ján Chalupka, with the title in Slovak original *Kocúrkovo*; the Slovak title of the production is eponymous, while the SND Drama Company chose *Gotham City* as its English title]. It is rather a complex world of characters and relationships that link several works and Ján Chalupka's private life. Together, they address several levels the central theme of the production. It is a response to the elements of clan organisation that have been maintained in Slovak society to an extent greater than the European average.

Gotham City in here means a society that perceives otherness (whether confessional, regional or ethnic) not as an opportunity for improvement, but as a threat. A society that automatically decides, even when choosing a night messenger, on the basis of belonging to the right clan, not on the basis of the candidate's suitability. Even marriages are concluded here among one's own.

Miroslav Zwiefelhofer

In a broader sense, the production is also a response to the journey that theatre performing in Slovak has completed since the first performance of *Kocúrkovovo* in 1830. References to several earlier performances are a reminder that Chalupka's sardonic comedy is not merely a stage text, but also a cultural code.

Robert Roth in a wig and a brown cord suit looks like he's cut out of a TV variety show jovially tells the story of how circus performers with a monkey and a bear and theatre performers with "Marie Shtuartka" suddenly arrived in Gotham City. Those who wanted to see the theatre were "dizapointid in ther houup and wud prifer watchin the bearzez than Marie Shtuartka." For the actress did not have a beautiful dress and the executioner was not to be seen! It is certainly no coincidence that Chalupka's short text Bear, Monkeys and Marie Shtuartka [Medwed, opice a Marie Štuartka] became part of the Gotham City production, which the Slovak National Theatre made mark the 30th anniversary of the Slovak Republic.

Soňa Jánošová: Is it a disgrace or a production of the season? You will hear a lot of opinions about Gotham City in SND [the Slovak National Theatre]. In *SME*, 6 February 2023

Rastislav Ballek (1971) študoval filozofiu a sociológiu na FiF UK v Bratislave, neskôr absolvoval odbor divadelná réžia na VŠMU v Bratislave. Už jeho školské réžie a dramatisácie diel slovenskej klasiky (*Odchod z Bratislavy*, *Podivíni*) mali značný ohlas doma i v zahraničí. V rokoch 1999–2001 pôsobil ako interný režisér v Divadle SNP v Martine (dnes Slovenské komorné divadlo Martin), v rokoch 2001–2005 režijne spolupracoval s Divadlom Alexandra Duchnoviča v Prešove, v rokoch 2002–2009 bol interným režisérom i umeleckým šéfom v Mestskom divadle Žilina. Od roku 2006 intenzívne spolupracuje s bratislavským Divadlom Aréna, v ktorom vytvoril aj kultovú autorskú inscenáciu *Tiso* (2005) a režíroval inscenácie *Kukura* (2011), *Holokaust* (2012) či *Rosmersholm* (2013). Je laureátom niekoľkých ocenení prestížnej kritickej ankety *Dosky* vo viacerých kategóriách.

Rastislav Ballek (1971) studied philosophy and sociology at the Faculty of Arts of the Comenius University in Bratislava, and graduated from the Department of Stage Directing at the Academy of Performing Arts (VŠMU) in Bratislava. His student directing and stage adaptations of Slovak classics (*Departure from Bratislava*, *Weirdos*) were well received at home and abroad. In 1999–2001 he was stage director at the SNP Theatre in the city of Martin (currently the Slovak Chamber Theatre). In 2001–2005 he was stage director with The Alexander Duchnovič Theatre in Prešov, in 2002–2009 stage director and artistic director of the City Theatre in Žilina. In 2006, he began to work closely with Bratislava-based Theatre Aréna, where he also created the cult author's production *Tiso* (2005) and directed productions *Kukura* (2011), *Holocaust* (2012) or *Rosmersholm* (2013). He is the laureate of numerous awards of the prestigious *Dosky* critics poll in several categories.

Divadlo Andreja Bagara v Nitre, SLOVENSKO / Andrej Bagar Theatre in Nitra, SLOVAKIA

Miklós Forgács – Martin Homza – Rastislav Ballek

PRIBINA (MAKING OF)

streda 27. 9. 2023, 18.00–19.20,

Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Štúdio, bez prestávky

Wednesday, 27. 9. 2023, 18:00–19:20,

Andrej Bagar Theatre in Nitra – Studio, no intermission

réžia / directed by: Rastislav Ballek

dramaturgia / dramaturgy: Martina Mašlárová

scéna a kostýmy / set and costumes design: Markéta Plachá

pohybová spolupráca / choreographic collaboration: Stanislava Vlčeková

účinkujú / performed by: Branislav Matuščin, Vladena Škorvagová, Otto Culka,
Lukáš Herc, Ivana Kološová

jazyk: slovenský

language: Slovak

NAJSLÁVNEJŠÍ NITRIANSKY MIGRANT

Tvár kniežata Pribinu sme kedysi vídávali na slovenskej dvadsaťkorunáčke prakticky denne. Nikoho pritom veľmi nezaujímalo, že žiadna jeho podoba sa v skutočnosti nezachovala. Obdobných paradoxov nájdeme v bežnom živote takmer každého národa či štátu množstvo. Realita jednoducho niekedy musí ustúpiť mýtu či kultúrnemu konštruktu. Rovnako dôležité je však aj to, aby daný národ či krajina mali svojho Rastislava Balleka, ktorý sa v prípade Slovenska systematicky venuje odhaľovaniu podobných rozporov vo vzťahu k významným osobnostiam ich dejín, či už ide o Jána Hollého, Jána Chalupku, Jozefa Tisa, Pribinu, alebo zbojníka Jánošíka, ktorého príbeh spracoval pri predchádzajúcej spolupráci s Divadlom Andreja Bagara v Nitre v roku 2017.

Nitrianska inscenácia vychádza z rozporuplne vnímaného textu historika Martina Homzu *Murices Novae alebo Nové ostne: Dialógy o starších slovenských dejinách*. Autori dramatizácie k nemu pristupujú s istým nadhľadom a aj prostredníctvom režijného spracovania nechávajú priestor na ironický úškrn nad predlohou. Popri komediálnom aspekte však rozvíjajú aj existenciálnu tragédiu nitrianskeho kniežata. Popri Pribinovi ako kultúrnym konštruktom je tu aj Pribina – skutočný človek. Významný panovník, ktorého ostatky ležia nevedno kde. V cudzej zemi, odlúčené od koreňov. Nitrianska inscenácia je tak nielen príbehom hrdinu, od ktorého náš štát odvodzuje právo na svoju existenciu, ale aj posmrtným výkrikom všetkých, ktorí museli pre mocenské boje opustiť svoju domovinu a navždy spočinúť v cudzej zemi.

Miroslav Zwiefelhofer

Základná znalosť doterajšej Ballekovej režijnej a Forgáčovej autorskej tvorby dávala tušiť, že nitrianska inscenácia nebude žiadnou oslavou národovectva či slovanstva. Téma etnickej identity je totiž u oboch väčšinou predmetom relativizácie. Ballek sa navyše systematicky zameriava na spochybňovanie idealizovaného vzťahu významných postáv našej histórie a väčšinového obyvateľstva. (...) Nevyhnutným predpokladom domova je jeho ohraničenie. Práve to ho totiž oddeľuje od cudzieho sveta. Prírodné prekážky, hmotné i nehmotné kultúrne prvky, múry budov. Všetky vytvárajú hranice medzi vonkajším a vnútorným svetom. Za jeden z najzaujímavejších prvkov Homzovej predlohy považujem spôsob, akým prepája politické hranice štátnych útvarov s prírodnými. Napríklad v časti, kde poukazuje na paralelu medzi sútokom Dunaja a Moravy a sútokom Dunaja a Hronu. Motív presného označenia polohy sa v inscenácii viacnásobne objavuje v rovine výtvarného symbolu. Jednotlivé zastávky putujúcich napríklad sprevádza demonštratívne ukazovanie replík dopravných značiek označujúcich začiatok obce s názvom daného sídla.

Miroslav Zwiefelhofer: My sme tu doma, alebo história verzus príbehy. In *mloki.sk*, 23. 4. 2023.

THE FAMED NITRA MIGRANT

We used to see the face of Prince Pribina on the Slovak twenty-crown bill practically every day. Yet no one cared much that his likeness was never actually preserved. We can find many similar paradoxes in everyday life of virtually every nation or state. Sometimes reality simply has to give way to a myth or a cultural construct. It is, however, equally important that a nation or country has its own Rastislav Ballek, who has dedicated his endeavour to exposing similar contradictions in relation to central names in a country or nation's history. Whether, in the case of Slovakia, it is about Ján Hollý and Chalupka, Jozef Tiso or Pribina, or the bandit Juraj Jánošík. Ballek addressed the story of the latter in 2017 during his then collaboration with the Andrej Bagar Theatre in Nitra. The Nitra production is based on a controversially perceived text by the historian Martin Homza *Murices Novae or New Thorns: Dialogues on Older Slovak History* [Murices Novae alebo Nové ostne: Dialógy o starších slovenských dejinách]. The authors of the dramatization approach the material with a somewhat detached lens. Through the directing, they leave room for a tongue-in-cheek smile at the original. Yet, apart from the comic aspect, they also develop existential tragedy of the Prince of Nitra: along with Pribina – a cultural construct, there is also Pribina – real person. A significant sovereign, whose remains rest in a place unknown.

In a foreign land, separated from his roots. The Nitra production is thus not merely a story of a hero from whom our state derives its right to exist, but also a posthumous cry of all who had to leave their homeland due to power struggles and rest forever in a foreign land.

Miroslav Zwiefelhofer

Fundamental knowledge of [Rastislav] Ballek's directorial work and [Miklós] Forgács' work makes it quite clear that the Nitra production would be no ode to of nationalism or pan-Slavism. For with both, Ballek and Forgács, ethnic identity is mostly subject to relativisation. Moreover, Ballek steadily focuses on questioning the idealised relationship between significant figures in our history and the majority population. (...) Boundaries are an essential prerequisite for a home. This is precisely what separates home from the outside world. Natural obstacles, tangible and intangible cultural elements, walls of buildings. They all create boundaries between the external and internal worlds. One of the most interesting elements of Homza's work is how he links the political boundaries of states with natural ones. For instance, in the part where he points to the parallel between the confluence of the rivers Danube and Morava and the confluence of those of Danube and Hron. The theme of precise location marking appears repeatedly in the production as a visual artistic symbol. Pilgrims' individual stops, for example, are accompanied by a demonstrative display of replicas of road signs indicating the beginning of the village with the name of the given seat.

Miroslav Zwiefelhofer: We are here at home, or history, versus story. In *mloki.sk*, 23 April 2023

Rastislav Ballek (1971) študoval filozofiu a sociológiu na FiF UK v Bratislave, neskôr absolvoval odbor divadelná réžia na VŠMU v Bratislave. Už jeho školské réžie a dramtizácie diel slovenskej klasiky (*Odchod z Bratislavy*, *Podivíni*) mali značný ohlas doma i v zahraničí. V rokoch 1999–2001 pôsobil ako interný režisér v Divadle SNP v Martine (dnes Slovenské komorné divadlo Martin), v rokoch 2001–2005 režijne spolupracoval s Divadlom Alexandra Duchnoviča v Prešove, v rokoch 2002–2009 bol interným režisérom i umeleckým šéfom v Mestskom divadle Žilina. Od roku 2006 intenzívne spolupracuje s bratislavským Divadlom Aréna, v ktorom vytvoril aj kultovú autorskú inscenáciu *Tiso* (2005) a režíroval inscenácie *Kukura* (2011), *Holokaust* (2012) či *Rosmersholm* (2013). Je laureátom niekoľkých ocenení prestížnej kritickej ankety Dosky vo viacerých kategóriách.

Rastislav Ballek (1971) studied philosophy and sociology at the Faculty of Arts of the Comenius University in Bratislava, and graduated from the Department of Stage Directing at the Academy of Performing Arts (VŠMU) in Bratislava. His student directing and stage adaptations of Slovak classics (*Departure from Bratislava*, *Weirdos*) were well received at home and abroad. In 1999–2001 he was stage director at the SNP Theatre in the city of Martin (currently the Slovak Chamber Theatre). In 2001–2005 he was stage director with The Alexander Duchnovič Theatre in Prešov, in 2002–2009 stage director and artistic director of the City Theatre in Žilina. In 2006, he began to work closely with Bratislava-based Theatre Aréna, where he also created the cult author's production *Tiso* (2005) and directed productions *Kukura* (2011), *Holocaust* (2012) or *Rosmersholm* (2013). He is the laureate of numerous awards of the prestigious Dosky critics poll in several categories.

Dakh Theatre & Dakh Daughters & Tetiana Trojická, UKRAJINA /
Dakh Theatre & Dakh Daughters & Tetiana Troitska, UKRAINE

DANSE MACABRE **(TANEC SMRTI / DANCE OF DEATH)**

streda 27. 9. 2023, 19.30–21.00,
Divadlo Andreja Bagara v Nitre – Veľká sála, bez prestávky
+ pred predstavením slávnostné ukončenie festivalu
Wednesday, 27. 9. 2023, 19:30–21:00,
Andrej Bagar Theatre in Nitra – Great Hall, no intermission
+ Festival closing ceremony prior to the performance

réžia / directed by: Vlad Trojickij / Vlad Troitskij
účinkujú / performed by: Dakh Daughters: Nataša Šarp, Natalija Halanevyč,
Ruslana Chazipova, Solomija Melnyk, Anna Nikitina a Tetiana Trojická / Dakh Daughters:
Natacha Charpe, Natalia Halanevych, Ruslana Khazipova, Solomia Melnyk, Anna Nikitina
and Tetiana Troitska
produkcia / executive production: Le Préau CDN de Normandie-Vire
podpora / supported by: Ministère de la Culture/DRAC Normandie, de la Fonderie,
au Mans and Dakh Theatre, Kyiv, Ukraine
koprodukcija / co-production: l'Odéon-Théâtre de l'Europe – Paris; Théâtre National de
Strasbourg; Le Théâtre de Vidy-Lausanne; Les Quinconces and L'Espal – Scène nationale
du Mans with La Fonderie, au Mans; Les Théâtres de la Ville de Luxembourg
jazyk: ukrajinský, slovenské a anglické titulky
language: Ukrainian with Slovak and English surtitles

PRÍŠŤ O VŠETKO A ZNOVU NÁJŠŤ ŠŤASTIE

Titul *Danse Macabre* (Tanec smrti) si pre svoj najnovší kabaret prisvojila ukrajinská hudobná a performatívna skupina Dakh Daughters, známa divákovi Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra z roku 2016, keď tu hosťovala s kabaretom *Ruže*. Šesť herečiek a režisér Vlad Trojickij vytvorili *Danse Macabre* krátko po nútenej emigrácii do Francúzska. Obvyklé pripomínanie si konečnosti je v tomto prípade rozhovorom so smrťou, ktorá striehne v krajine napadnutej ruskými agresormi, ako aj rozhovorom na diaľku s tými, ktorí zostali. Inscenácia je svedectvom o vojne a exile, nostalgickou spomienkou na rodnú krajinu, obžalobou, show, reportážou a revue v jednom. Zaujímavou inštrumentovanou a predvedenou piesňou sú zmesou rôznych žánrov od postpanku po ukrajinský folklór. Okrem piesní zaznejú z javiska príbehy žien z Ukrajiny zasiahnutej vojnou. V jednotlivých príbehoch obyčajných žien sa rozpráva nielen o bolesti, ale aj o zmenách postoja k životu, rodine, domovu, materiálnemu svetu. Príbehy z vojny sú v inscenácii popretkávané citáciami z Knihy Jób. Biblický príbeh muža, ktorý prišiel o všetko a vďaka utrpeniu a prekonaniu bolesti sa mu podarilo znovu nájsť šťastie, slúži ako paralela k príbehom ľudí zasiahnutých stratou blízkych či vojenskými zločinmi. Performerky, žijúce v exile, prepožičiavajú hlas cudzím príbehom, ale podelia sa s divákmi aj o svoje vlastné. Ponúkajú im veľmi intímny zážitok, zostúpia s nimi do hĺbín vojny, aby ukázali nekonečnú silu človeka vzdorujúceho nepriazni osudu. Katarzne pôsobiace javiskové dielo je originálnou výzvou k solidarite a vášnivej obranou mieru. Dielo *Danse Macabre* sa predstavilo na viacerých európskych festivaloch, členky súboru s veľkým úspechom účinkovali aj na festivale Pohoda (2015, 2023).

Hudba (...) doprovádzala obrazy cesty, na niž se Ukrajinky vydávajú. Vede do bezpečí, mimo raketové nálety a nočné boje, zároveň však znamená dobrovoľné vykořenění a ztrátu identity. Je to rovněž cesta k poznání, jakou v Bibli podstoupil Jób ztrátou dětí, bohatství a zdraví, aby skrze zakoušenou bolest a utrpení znovu dospěl ke štěstí.

Pouť ukrajinských žen má v Danse Macabre vnější i vnitřní perspektivu. Od začátku jsou na jevišti rozmístěné kufry, které se proměňují v makety zářících paneláků nebo privátní pokojíčky aktérek. (...) V jednom momentu svůj přenosný dům na kolečkách otevírají a pomyslně s ním odhalují vlastní duši. Každá žena s sebou převáží něco jiného: dětské botičky a plyšáky, krajkové dekorace nebo přírodniny. Jelikož tajný obsah svých zavazadel ozařují přistavenými svíčkami, obraz s přízračně pohřební atmosférou zároveň evokuje pomyslné mohyly nejbližších – osob, jež protagonistky ztratily v bojích. Vzhledem k tomu, že Danse Macabre ztvárňují pouze ženy, výpovědi i obrazové složce inscenace dominuje téma mateřství a ženského těla z pohledu války.

Marcela Magdová: Přijely Dakh Daughters. Ukrajinský tanec smrti v Praze útočil i apeloval. In *Aktuálně.cz*, 15. 3. 2023.

LOSE EVERYTHING AND FIND HAPPINESS AGAIN

Dance Macabre or Dance of Death is the title chosen by the Ukrainian music and performance group Dakh Daughters for its latest cabaret. The group has already featured at Divadelná Nitra in 2016 with their cabaret *Roses*. Six actresses and director Vlad Troitskyi created *Dance Macabre* shortly after they emigrated to France as a result of the war in Ukraine. In the production, the usual commemoration of finitude is a conversation with the death that cuts in the country attacked by the Russian aggressors, and also a long-distance conversation with those who remain in Ukraine. It is a testimony of war, exile, a nostalgic memory of the native land, an indictment, a show, a report and a revue in one. The grippingly instrumented and performed songs are a hybrid of various genres from post punk to Ukrainian folk music. In addition to the songs from the stage, the stories of women from Ukraine, affected by the war, will be heard. Individual stories of ordinary women talk not only about pain, but also about changes in attitudes towards life, family, home, and the material world. Stories from the war are interspersed with quotations from the *Book of Job*. The biblical story of a man who lost everything and, thanks to overcoming pain and suffering, managed to find happiness again, serves as a parallel to the stories of people affected by the loss of loved ones and/or military crimes. Female cast, living in exile, lend their voice to other people's stories, though they will also share their own. They offer most intimate experience, they descend with the

audience into the depths of war to demonstrate the infinite strength of man, defying adversity. The cathartic stage work is a unique call to solidarity and a passionate defence of peace. *Danse Macabre* featured at a number of European festivals, members of the ensemble also performed to great acclaim also at the Pohoda festival in Slovakia (2015, 2023).

The music (...) accompanied the images of the journey that Ukrainian women embark on. It leads to safety, away from rocket attacks and night fighting. At the same time, however, it means voluntary uprooting and loss of identity. It is also the path to knowledge that Job underwent in the Bible by the loss of his children, wealth and health, in order to reach happiness again through pain and suffering.

In Danse Macabre the pilgrimage of Ukrainian women has an external and an internal perspective. From the beginning, suitcases are placed on stage and are transformed into mock-ups of shining block of flats or private rooms of the cast. (...) At one point, they open their house on wheels and metaphorically reveal their soul as well. Every woman carries something different: children's shoes and stuffed animals, lace decorations or natural artefacts. As they illuminate the secret contents of their luggage with candles, the painting with a ghostly funereal atmosphere also evokes the imaginary graves of those closest to them – the people the protagonists lost in the battles. Given that the exclusively female cast in Danse Macabre, the themes of motherhood and female body from the point of view of war dominate the statements and the visual component of the production.

Marcela Magdová: Dakh Daughters arrived. Ukrainian dance of death in Prague attacked and appealed. In *Aktuálně.cz*, 15 March 2023

Vladyslav Trojickij (1964) je ukrajinský divadelný producent, režisér, dramatik a scénograf. V roku 1994 založil CSU DAKH, legendárne a prvé nezávislé divadlo a centrum súčasného umenia na Ukrajine. Je tvorcom a prezidentom medzinárodnej multidisciplinárnej festivalovej platformy súčasného umenia GOGOLFEST (2007), ktorá patrí medzi päť najlepších európskych festivalov podľa EFFA, a zakladateľom ďalších kultúrnych projektov: world-music kvarteta DakhaBrakha (2004), intelektuálneho freak kabaretu Dakh Daughters (2012), hudobnej formácie Nova Opera (2014). V roku 2018 získal titul dôstojníka francúzskeho Radu umenia a literatúry. Hostuje ako režisér v divadlách v Maďarsku, vo Švajčiarsku, v Poľsku, Nemecku, Gruzínsku, Česku. Od začiatku totálnej invázie na Ukrajinu Vladyslav so svojím tímom vytvára umelecké aktivity odporu po celom svete, aby prezentoval originalitu a jedinečnosť ukrajinského umenia a zničil mýtus o ruskej veľkej kultúre. Je tvorcom kultúrnych zmien a nadšencom avantgardného divadla, výraznou osobnosťou ukrajinského divadla a kultúry.

Vladyslav Troitskyi (1964) is Ukrainian theatre producer, director, playwright and scenographer. In 1994, he founded Centre of Contemporary Arts DAKH, the legendary and first independent theatre and centre of contemporary art in Ukraine. He is a creator and president of the international multidisciplinary festival platform of contemporary art GOGOLFEST (2007), which is one of the top 5 European festivals according to EFFA and other imperative cultural projects: world-music quartet DakhaBrakha (2004), intellectual freak cabaret Dakh Daughters (2012), music formation Nova Opera (2014). In 2018 he received the title Officer of French Order of Arts and Letters. He is a guest stage director in theatres in Hungary, Switzerland, Poland, Germany, Georgia, Czech Republic. Since the beginning of the full-scale invasion to Ukraine, Vladyslav with his team have been creating art resistances activities around the world to present the originality and uniqueness of Ukrainian art and to destroy the myth of russian great culture. Vladyslav is the cultural changemaker and avant-garde theatre enthusiast, the prominent figure in Ukrainian theatrical and cultural field.

**DIVADELNÁ
NITRA
2023**

CCCODOLZY — RESPONSESS

22 — 27 sept

PRACOVNÝ PROGRAM A DISKUSIE

WORKING PROGRAMME AND DISCUSSIONS

22. 9. / PIATOK / FRIDAY

20.00–22.00, DAB – Veľká sála / Great Hall

NEZÁVISLÁ KULTÚRA V OHROZENÍ?

Diskusia o osudoch nezávislej kultúry na Slovensku a podmienkach na jej existenciu. Hostia: Róbert Špoták (riaditeľ Fondu na podporu umenia), Zuzana Ivašková (manažérka kultúry, poradkyňa ministerky kultúry SR) a Ľubo Burgr (hudobník, režisér a umelecký riaditeľ nezávislého A4 – priestoru súčasnej kultúry). Moderuje Oliver Reháč. Hudobný hosť: Matej Tále. Asociácia Divadelná Nitra v spolupráci s *Denníkom N.* →

INDEPENDENT CULTURE IN JEOPARDY?

Discussion about the fate and conditions for the existence of independent culture in Slovakia. Guests: Róbert Špoták (director of the Slovak Arts Council), Zuzana Ivašková (culture manager, adviser to the Minister of Culture of Slovak Republic) and Ľubo Burgr (musician, theatre director and director of the A4 – Space for Contemporary Culture). Hosted by Oliver Reháč. Musical Guest: Matej Tále. Association Divadelná Nitra in cooperation with the daily *Denník N.* →

24. 9. / NEDEĽA / SUNDAY

10.30–12.00

KICK-OFF míting Rady konzultantov

Prvé pracovné stretnutie Rady konzultantov v rámci projektu V4@Theatre Critics Residency. **KICK-OFF meeting of the Board of Consultants**
The first working meeting of the Council of Consultants within the V4@Theatre Critics Residency project.

25. 9. / PONDELOK / MONDAY

13.00–16.00, bod.K7

DIVÁCKE ODOZVY – NOVÉ TRENDY V PRÁCI S PUBLIKOM

Diskusia o nových formách, metódach a stratégiách práce s divadelným publikom. Diskutujúci: Darko Lukić (DE, HR), Zuzana Kráľová (CZ), Anna Šimončičová (SK). Moderuje Miro Zwiefelhofer. Asociácia Divadelná Nitra v spolupráci s Divadelným ústavom Bratislava. S podporou Medzinárodného vyšehradského fondu.

AUDIENCE RESPONSES – NEW TRENDS IN WORKING WITH THE AUDIENCE

Discussion of new forms, methods and strategies of working with theatre audience. Guests: Darko Lukić (DE, HR), Zuzana Kráľová (CZ), Anna Šimončičová (SK). Hosted by Miro Zwiefelhofer. Association Divadelná Nitra in cooperation with the Theatre Institute Bratislava. Supported by International Visegrad Fund.

22.00–23.30, Uránia

DISKUSIA O INAKOSTI: KDE SA RODÍ NENÁVISŤ?

Diskusia zameraná na tému života queer ľudí na Slovensku. Diskutovať budú predstavitelia LGBTI+ komunity na Slovensku. Podujatie nadväzuje na iniciatívu Slovenská Tepláreň. Hostia: Julián Vrábel a Zuzana Juránková. Moderuje Miro Zwiefelhofer.

DISCUSSION ON OTHERNESS: WHAT IS HATRED BORN OUT OF?

Discussion with representatives of the LGBTI+ community focusing on the life of queer people in Slovakia. The event is a continuation of the Slovenská Tepláreň initiative. Guests: Julián Vrábel and Zuzana Juránková. Hosted by Miro Zwiefelhofer.

25. 9. UTOROK / TUESDAY

17.00 - 18.00, bod.K7

Aj toto je Aj toto je umenie!

Prednáška kurátorov projektu Juraja Nováka a Richarda E. Pročka (o. z. Nitrianske kultúrne dedičstvo) predstaví jeho históriu a výsledky.

This is This is Art, Too!

Talk by the project curators Juraj Novák and Richard E. Pročko (NGO Nitra Cultural Heritage) will present history and output of the project.

21.30–23.00, Meeting point: DAB – foyer

ODOZVY 32. DIVADELNEJ NITRY

Záverečná diskusia o aktuálnom ročníku MF Divadelná Nitra. Budeme skúmať odozvy jednotlivých inscenácií, ktoré boli súčasťou programu festivalu. Hostia: divadelný kritik Miro Zwiefelhofer, divadelná kritička Katarína Kövesdi Cvečková, poslucháčka Katedry divadelných a filmových štúdií Filozofickej fakulty Univerzity Palackého v Olomouci Magdaléna Franková a estetik Martin Boszorád, vedúci Katedry etiky a estetiky a pracovník Ústavu literárnej a umeleckej komunikácie pri KEE FF UKF v Nitre. Moderuje Hana Rodová. →→

RESPONSES TO THE 32ND DIVADELNÁ NITRA

Closing discussion about the current edition of ITF Divadelná Nitra examines the responses of individual productions in the programme. Guests: theatre critics Miro Zwiefelhofer and Katarína Kövesdi Cvečková, Magdaléna Franková (student of the Department of Theatre and Film Studies at the Faculty of Arts of The Palacký University Olomouc) and aesthetician Martin Boszorád, head of the Department of Ethics and Aesthetics and employee of the Institute of Literary and Artistic Communication at the DEA of the FA, UCP in Nitra. Hosted by Hana Rodová. →→

DISKUSIE S TVORCAMI PO PREDSTAVENIACH DISCUSSIONS WITH CREATIVE TEAM AFTER PERFORMANCES

23. 9. / SOBOTA / SATURDAY

Diskusia po predstavení **SME KRAJINA** so spoluautorkou a dramaturgickou Martou Ljubkovou a s účinkujúcimi.

Discussion after performance **WE ARE A COUNTRY** with the co-author and dramaturge Marta Ljubková and cast.

Diskusia po predstavení **Prijemný ostrov** s tvorcami a účinkujúcimi Silke Huysmans a Hannesom Dereerem.

Discussion after performance **Pleasant Island** with the creative tandem Silke Huysmans and Hannes Dereere.

24. 9. / NEDEĽA / SUNDAY

Diskusia po predstavení **Z morského dna** s tvorcami a účinkujúcimi Silke Huysmans a Hannesom Dereerem.

Discussion after performance **Out of the Blue** with the creative tandem Silke Huysmans and Hannes Dereere.

25. 9. / PONDELOK / MONDAY

Diskusia po predstavení **Hekuba** s režisérom Lukášom Brutovským a účinkujúcimi.
Discussion after performance **Hecuba** with the director Lukáš Brutovský and cast.

Diskusia po predstavení **Banské príbehy** s tvorcami a účinkujúcimi Silke Huysmans a Hannesom Dereerem.
Discussion after performance **Mining Stories** with the creative tandem Silke Huysmans and Hannes Dereere.

26. 9. / UTOROK / TUESDAY

Diskusia po predstavení **Kocúrko** s riaditeľkou Činohry SND Miriam Kičiňovou, režisérom Rastislavom Ballekom a dramaturgom Petrom Pavlacom. Pred predstavením (o 18.30, DAB – foyer) sa uskutoční **dramaturgický úvod** s Miriam Kičiňovou a Petrom Pavlacom.

Discussion after performance **Gotham City** with director of the Slovak National Theatre – Drama Miriam Kičiňová, stage director Rastislav Ballek and dramaturge Peter Pavlac.

Dramaturgical introduction by Miriam Kičiňová and Peter Pavlac is held before the performance from 18:30 at DAB – foyer.

Diskusie s tvorcami po predstaveniach moderujú novinárka a divadelná kritička Soňa Jánošová a divadelný kritik Miro Zwiefelhofer.

Discussions with the creative teams after performances are hosted by journalist and theatre critic Soňa Jánošová and theatre critic Miro Zwiefelhofer.

Vysvetlivky / Legend

DAB – Divadlo A. Bagara v Nitre / The Andrej Bagar Theatre in Nitra

bod.K7 – Štefánikova trieda 7

Uránia – Pri synagóge 3

Všetky podujatia pracovného programu (okrem diskusie Kde sa rodí nenávisť) sú tlmočené do slovenčiny a angličtiny. Na všetky podujatia pracovného programu je vstup voľný. Vstup na diskusie s tvorcami po predstaveniach s platnou vstupenkou na predstavenie.

All debates (except discussion What is hatred born out of) are interpreted into Slovak and English. Entry free to all working programme events. Entry to discussions with the creative teams after the performance with the ticket to the performance.

→ Podujatie je možné sledovať aj prostredníctvom online streamu na FB Divadelná Nitra. Event will be also streamed free online via FB Divadelná Nitra.

→→ Podujatie bude naživo vysielané na Rádiu Devín. | Event will be also broadcast on Radio Devín.

Zmena programu vyhradená.

The programme is subject to change.

V4@THEATRE CRITICS RESIDENCY

V4@Theatre Critics Residency je tvorivá platforma pre divadelných kritikov do 35 rokov zo Slovenska a zahraničia. Projekt vznikol v roku 2015 z iniciatívy Asociácie Divadelná Nitra v spolupráci s partnermi zo zúčastnených krajín.

Počas svojho fungovania sa neustále rozširuje o nových účastníkov, krajiny, lektorov i aktivity zohľadňujúce nové výzvy v oblasti scénického umenia. V roku 2023 je témou projektu *kríza v umení* v súvislosti s celosvetovými negatívnymi udalosťami, akými sú svetová pandémia, vojna na Ukrajine či ekonomická kríza. Pozornosť obráti aj na aktuálny výrazný pokles záujmu verejnosti o živé umenie v snahe hľadať spôsoby, ako vyvolať divácky ohlas. Uvedenú tému budú účastníci reflektovať v umeleckom a odbornom programe 32. ročníka Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2023, ako aj v dvoch online prednáškach na jeseň 2023.

Vďaka dlhodobej podpore Medzinárodného vyšehradského fondu pomáha projekt **V4@Theatre Critics Residency** už deviaty rok kritickej reflexii divadla, zoznamuje s novými trendmi v oblasti scénického umenia a s analytickými postupmi reflexie neraz špecifických a experimentálnych umeleckých diel. V rámci rezidenčného pobytu sa skupina vybraných divadelných kritikov aktívne zúčastní na MF Divadelná Nitra. Navštívi predstavenia festivalového programu a priebežne ich bude analyzovať na stretnutiach s lektormi. Podujatie s cieľom otvoreného interkultúrneho dialógu o súčasnom umení sa každoročne uskutočňuje pod vedením uznávaných zahraničných teatroológov a divadelných kritikov Patricea Pavisa (FR, 2015–2018), Thomasa Irmera (DE, 2017–2019), Stefana Tiggesa (DE, 2019–2023) a Darka Lukića (HR, DE, 2020–2023).

Projekt nemá len vzdelávaciu funkciu, ale je aj platformou na medzinárodnú kultúrnu výmenu a výmenu informácií o dianí v oblasti scénických umení v krajinách, z ktorých pochádzajú lektori a účastníci projektu. Podporuje dlhodobú spoluprácu účastníkov a partnerov projektu v rámci Rady programových konzultantov. Jej prvé stretnutie sa uskutoční v septembri 2023.

V spolupráci s partnermi projektu sme vybrali 12 účastníkov z krajín V4 a krajín Východného partnerstva. V Nitre privítame mladých divadelných kritikov zo Slovenska, Srbska, z Česka, Poľska, Moldavska, Macedónska, Albánska a Ukrajiny.

LEKTORI

STEFAN TIGGES (Nemecko)

je teatroológ. V rokoch 2023/2024 je tiež hosťujúcim profesorom dramaturgie a umeleckej koncepcie na katedre Kostüm Bild na UDK/Universität der Künste Berlin. Ako dramaturg bude spolupracovať s J. Simonsom na svetovej premiére hry *Saul* Botha Straußa na Salzburger Festspiele 2024. Aktuálne pripravuje knihu o nemeckom hercovi Jensovi Harzerovi. Pedagogickej a výskumnej činnosti sa venuje na medzinárodnej úrovni (napríklad na univerzitách v Bochume, v Mainzi, vo Viedni, v Avignone, v Rouene) a nedávno dokončil habilitačnú prácu na tému divadla režiséra Jürgena Goscha a scenografa a režiséra Johannes Schütza. Stefan sa zaoberá súčasným divadelným, dramatickým a performatívnym umením, metodologickými prístupmi k analýze performancie, pojmami priestoru a miesta v divadle a ďalšími dramaturgickými témami. V rokoch 2009–2012 zastupoval Schaubühne Berlin v európskej divadelnej sieti Prospero a v rokoch 2017–2018 pôsobil ako výskumník na Univerzite hudby a múzických umení v Grazi. Medzi jeho publikácie patria napríklad *Od svetovej duše po nadbábku. Snové divadlo Čechova ako avantgardný experiment* (2010), *Premeny drámy. O stratégiách súčasného písania a inscenovania v priestore nemeckých hovoriacich krajín* (2008), *Medzihry. Nové texty, percepčné a fikčné priestory v divadle, tanci a performancii* (2010, spolueditor s K. Pewny a E. Deutsch-Schreiner), *Dráma po dráme. Premeny dramatických foriem v Nemecku po roku 1945* (2011, spolueditor s A. Peřkom), *Jean Jourdeuil. Prechody* (2015, spolueditor s Ch. Schmidt). V súčasnosti vyučuje na univerzitách v Grazi (KUG – Schauspiel), vo Viedni (TFM), v Lipsku (HfMT M. Bartholdy – Dramaturgie) a na Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart, pôsobí aj ako vedecový pracovník v Hildesheime (Institut für Medien, Theater und Populäre Kultur).

DARKO LUKIĆ (Nemecko, Chorvátsko)

je teatroológ, pedagóg a divadelník. Pochádza z Chorvátska a žije v Nemecku. Pôsobil na Vysokej škole divadelných umení v Záhrebe, na Filozofickej fakulte Záhrebskej univerzity, na Karl-Franzens-Universität v Grazi (Rakúsko). Prednášal, učil a viedol workshopy v Brazílii, Bulharsku, Kostarike, Chorvátsku, vo Francúzsku, v Nemecku, Taliansku, Rumunsku, Slovinsku, Španielsku, USA, Spojenom kráľovstve, na Taiwane a vo Venezuele. Bol mentorom a školiteľom v programoch rozvoja publika a rozvoja kapacít v rámci Európskeho hlavného mesta kultúry Rijeka 2020, pedagógom pre európsky program pre rozvoj publika ADESTE+ a regionálnym koordinátorom EURODRAM. Od roku 2020 je expertom v medziodborovej expertnej skupine pre budovanie kapacít európskych miest kultúry v AEIDL – European Association for Local Development v Bruseli. Je aj certifikovaným školiteľom TQ (Teaching Intelligence – pedagóg pre pedagógov) a tvorcom online e-learningových kurzov. Postgraduálnemu štúdiu sa venoval na Tisch School of the Arts – Newyorskej univerzite, na Inštitúte divadelnej antropológie – Kodanskej univerzite a na Európskej akadémii kultúry a manažmentu v Salzburgu. Titul PhD. v odbore divadelných štúdií obhájil na Záhrebskej univerzite. Pôsobil ako umelecký riaditeľ v Národnom divadle v Sarajeve a v Divadle &TD v Záhrebe. Bol prodekanom Vysokej školy divadelných umení v Záhrebe. Je autorom mnohých publikácií o divadelnom umení, napr. *Dráma vojnovej traumy*, *Divadlo a jeho prostredie – divadelné identity*, *Úvod do divadelnej antropológie* a *Úvod do aplikovaného divadla*.

V4@THEATRE CRITICS RESIDENCY

V4@Theatre Critics Residency enables participants to watch and discuss performances of the 32nd edition of the International Theatre Festival Divadelná Nitra – Responses under the leadership of international lecturers, to meet theatre professionals from Europe, and to take part in debates with artists and critics who are attending the festival. The workshop will be led by the significant theatre experts from Europe.

The residency will held from 22nd to 27th September 2023 at the International Theatre Festival Divadelná Nitra 2023. It offers up-and-coming young theatre professionals aged 35 or under a platform for in-depth exchange about contemporary performing arts. The workshop is run in English.

The project keeps on expanding over the years, bringing in new participants, countries, lecturers and activities that reflect new challenges in performing arts. In 2023, the overarching theme of the project is **crisis in art** in connection with adverse events across the globe, such as the COVID-19 pandemic, the war in Ukraine or the economic crisis. In an effort to find ways to elicit audience response, participants will now also focus on the current marked decline in public interest in live art. The theme will be reflected by participants in the artistic and professional programme at the 32nd edition of the International Theatre Festival Nitra 2023, along with two online lectures in Autumn 2023.

By combining analytical seminars reflecting on the main festival programme with the critics and active participation at meetings with artists, the project offers fertile soil for open discussion, whose ambition is to transcend the context of the festival and tie into the broader sociopolitical framework.

In cooperation with the project partners, we selected 12 participants from V4 and Eastern Partnership countries. We will welcome in Nitra young theatre critics from Albania, the Czech Republic, Macedonia, Moldova, Poland, Serbia, Slovakia, and Ukraine.

TUTORS:

STEFAN TIGGES (Germany)

is a theatre scholar. In 2023/2024 he is also visiting professor for Dramaturgy and Artistic Conception at the department for Kostüm Bild at UDK/Universität der Künste Berlin. He will co-operate as dramaturge with J. Simons for the world premiere of *Saul* of Botho Strauss at Salzburger Festspiele

2024. Actually he is preparing a book with the German actor Jens. He works internationally as a lecturer and researcher (at the Universities of Bochum, Mainz, Vienna, Avignon, Rouen and elsewhere) and has recently completed his habilitation on the theatre of director Jürgen Gosch and stage designer and director Johannes Schütz. Stefan specializes in contemporary theatre, drama and performance art, methodological approaches to performance analysis, the concepts of space and place in theatre, as well as dramaturgy-related discourses. In 2009–2012 he represented Schaubühne Berlin in the European theatre network Prospero, and in 2017–2018 he was a visiting researcher at the University of Music and Performing Arts Graz. Some of his publications include: *From World Soul to Über-Marionette. Chekhov's Dream Theatre as Avant-Garde Experiment* (2010); *Dramatic Transformations. On Contemporary Strategies of Writing and Performance in German-Speaking Countries* (2008, ed.); *Interludes. New Texts, Perceptive and Fictional Spaces in Theatre, Dance and Performance* (2010, co-edited with K. Pewny and E. Deutsch-Schreiner); *Drama After the Drama. Transformations in Dramatic Forms in Germany After 1945* (2011, co-edited with A. Peřka); *Jean Jourdeuil. Borderlines* (2015, co-edited with Ch. Schmidt). Actually, he teaches at the universities of Graz (KUG – Schauspiel), Vienna (TFM), Leipzig (HfMT M. Bartholdy – Dramaturgie) and Staatliche Akademie der Bildenden Künste Stuttgart and is associated researcher at Hildesheim (Inst. Für Medien, Theater u. Populäre Kultur).

DARKO LUKIĆ (Germany, Croatia)

is a theatre scholar, researcher, teacher and theatre practitioner from Croatia living in Germany. He has worked at the Academy of Dramatic Arts – University of Zagreb, the Faculty of Humanities – University of Zagreb, and Karl-Franzens-Universität Graz in Austria. He has lectured, taught and led workshops in Brazil, Bulgaria, Costa Rica, Croatia, France, Germany, Italy, Romania, Slovenia, Spain, USA, United Kingdom, Taiwan and Venezuela. He was mentor and trainer for the Audience Development and Capacity Building programs in Rijeka 2020 European Capital of Culture, an educator for the ADESTE+ European program for audience development, and a regional coordinator for EURODRAM. Since 2020 he is an expert in Pool of multi-disciplinary experts in The Capacity Building for European Capitals of Culture, AEIDL – European Association for Local Development, Brussels. He is also a certified TQ trainer (Teaching Intelligence – educator for educators) and e-learning course designer. He completed his predoctoral research at the Tisch School of the Arts – New York University, and his postgraduate studies at the Institute for Theatre Anthropology – University of Copenhagen and the European Academy for Culture and Management in Salzburg. He received his PhD in theater studies at the University of Zagreb. He was artistic director of the National Theatre in Sarajevo and Theatre &TD in Zagreb, and Vice Dean and Deputy Dean at the Academy of Dramatic Arts – University of Zagreb. His many published studies in drama and theatre include the books *The War Trauma Drama*, *Theatre in its Environment – Theatre Identities*, *Introduction to Theatrical Anthropology*, and *Introduction to Applied Theatre*.

Hlavný organizátor / Main Organiser

**Asociácia /
Association
Divadelná Nitra**

Supported by

Partneri / Partners

Trafó – Dom súčasného umenia (HU), Divadelný ústav Zbigniewa Raszewského (PL), Institut umění – Divadelní ústav – Perform-Czech (CZ), Macedónske centrum ITI /Produkcija (MK), Centrum pre kultúrne projekty AZART (MD), Lvovské akademické dramatické divadlo Lesie Ukrajinky (UA), Divadelný ústav Bratislava | Trafó – House of Contemporary Art (HU), Zbigniew Raszewski Theatre Institute (PL), Arts and Theatre Institute – Perform-Czech (CZ), Macedonian Centre ITI /Produkcija (MK), AZART Center for Cultural Projects (MD), Lesia Ukrainka Academic Drama Theatre in Lviv (UA), Theatre Institute Bratislava (SK)

Projekty DARUJEM TI TULIPÁN a BLACK BOX

Darujem ti tulipán je celoročný projekt Asociácie Divadelná Nitra, zameraný na vzdelávanie a integráciu zrakovo postihnutých detí. V roku 2004 ho založila a doteraz vedie akad. soch. Elena Kárová. Dominantným podujatím projektu je **Septembrový tulipán** – každoročné integračné tvorivé stretnutie detí so zrakovým postihnutím a detí vidiacich z Bratislavy a Nitry na Medzinárodnom festivale Divadelná Nitra. Objekt **Black Box výbeh** – interaktívne prostredie pre vidiacich o nevidiacich – sa na festivale Divadelná Nitra predstavuje širokej verejnosti. Black Box vo *výbehu*, teda v exteriéri objektu, predstavuje verejnosti princíp Braillovhovho písma, chôdzu s bielou palicou, pocitový chodník, maxipuzzle TULIPLAND, výstavu prác zrakovo postihnutých detí.

Piatok 22. 9. 2023 | 10.00–16.00, námestie pred DAB

Septembrový tulipán / projekt Darujem ti tulipán

Celodenný integračný workshop pre zrakovo znevýhodnené a vidiace deti a bubnovačka so skupinou **Jamadan** (14.00–15.00).

Sobota 23. 9. a nedeľa 24. 9. 2023 | 13.00–17.00, námestie pred DAB / Festival deťom:

Black Box výbeh – prostredie pre vidiacich o nevidiacich.

Projects TULIP FOR YOU and BLACK BOX

A TULIP FOR YOU is a year-round project of the Association Divadelná Nitra dedicated to learning and integration of visually impaired children. The project was launched by the sculptor Elena Kárová who continues to run it. The major event of the project is the **SEPTEMBER TULIP** – an annual integrative creative encounter of children with and without vision impairment from Bratislava and Nitra brings them to the International Festival Divadelná Nitra. One of the key public learning activities offered within the framework of the project is the **BLACK BOX** event – an interactive object for people without vision impairment about those affected by the impediment.

The Black Box object & paddock – an interactive setting for people with and without vision impairment – is presented to the general public at Divadelná Nitra. The Black Box *paddock* – the area outside the object, presents to the public the principle of the Braille tactile writing system, walking with a white cane, a sensory trail, maxi-puzzle TULIPLAND, an exhibition of works by visually impaired children.

Friday 22. 9. 2023 | 10.00–16.00, Square in front of the DAB

September Tulip / A Tulip for You project

A day-long integration workshop for children with and without vision impairment. Drumming session by Jamadan (14.00–15.00).

Saturday 23. 9. + Sunday 24. 9. 2023 | 13.00–17.00, Square in front of the DAB

Black Box paddock – a setting for people with and without vision impairment. Lecture events: Black Box *paddock*, Tulip Windows exhibition, sensory trail, Tulipland maxi-puzzle, teddy bear named Brailík, walking with a white stick, Braille basics.

Vedenie projektu / **Project leader**: akad. soch. Elena Kárová

Spoluorganizátori / **Co-organisers**: Spojená škola internátna pre žiakov so zrakovým postihnutím, Bratislava; Základná škola kniežaťa Pribinu, Nitra; OZ Čarodejník z krajiny o. z.

Podpora / **Supported by**:

Nadácia mesta Bratislavy / Bratislava City Foundation

AJ TOTO JE UMENIE 2023 | THIS IS ART, TOO 2023

V Nitre, ale aj na Slovensku unikátny projekt Asociácie Divadelná Nitra **AJ TOTO JE UMENIE** zviditeľňuje verejnosťou prehliadané alebo úplne zabudnuté diela vizuálneho umenia a architektúry vo verejnom priestore mesta – sochy, pomníky, reliéfy, mozaiky alebo nástenné maľby, budovy, architektonické komplexy, kostoly, cintoríny. Tieto diela označuje špeciálnym pútačom s charakteristickým logom otvorenej dlane a s krátkym textom, ktorý dielo predstavuje okoloidúcim. Projekt **AJ TOTO JE UMENIE** vznikol na pôde asociácie v roku 2014 a každý rok pribúdajú nové označené diela v spolupráci s odborníkmi. Spočiatku to bolo s ľuďmi z projektu Bunka pre súčasnú kultúru (predovšetkým s Danielom Didom). Druhý a nasledujúce ročníky sa už niesli v spolupráci s kulturológom Jurajom Novákom a historikom umenia Richardom E. Pročkom, ktorí sa stali novými kurátormi projektu. Od roku 2019 na projekte participujú pod značkou Nitrianske kultúrne dedičstvo.

Cieľom projektu je rozvíjať vedomie verejnosti o kultúrnych hodnotách, podporovať kultúrny turizmus a cestovný ruch, prispieť k znovuobjaveniu identity mesta a jej obyvateľov. Projekt vyzdvihuje hodnotu, význam a jedinečnosť samotného diela, ako aj autorov diela a ich prínos. K vizuálnym inštaláciám pribudli v roku 2020 náučné videoprechádzky. V roku 2022 vznikla samostatná stránka ajtotojeumenie.sk, ktorá obsahuje zatiaľ 43 objektov a pripravuje sa jej verzia vo forme aplikácie. V roku 2022 sa podarilo aj vymeniť nosiče vo verejnom priestore, ktoré označujú jednotlivé objekty.

In Nitra, but also in Slovakia, the unique project of the Association Divadelná Nitra **THIS IS ART, TOO** gives public visibility to overlooked or altogether forgotten works of visual art and architecture in the public space of the city – statues, monuments, reliefs, mosaics or murals, buildings, architectural complexes, churches, cemeteries. It identifies these works with a special eye-catcher with the characteristic logo of an open palm and a short text that introduces the work to passers-by. The Association launched **THIS IS ART, TOO** was in 2014. Every year, in cooperation with experts, the Association brings newly identified works. Initially the partners were those from the Cell for Contemporary Culture (particularly with Daniel Dido). The second and subsequent editions were carried out in cooperation with the culture theorist Juraj Novák and the art historian Richard E. Pročka, who became the new project curators. Since 2019, they have been participating in the project under the Nitra Cultural Heritage label. The project is to raise public awareness of cultural values, to support tourism and cultural tourism, to contribute to the rediscovery of the identity of the city and its residents. The project highlights the value, meaning and uniqueness of the work itself, as well as its authors of and their contribution. In 2020, education video-trails were added to the visual installations. A dedicated website ajtotojeumenie.sk was made in 2022. To date, it contains 43 objects. Its app-version is under construction. This year also brought new carries that replaced the former ones to identify the objects in public space.

Utorok 26. 9., 17.00–18.00, bod.K7, Štefánikova trieda 7

AJ TOTO JE AJ TOTO JE UMENIE!

Projekt Aj toto je umenie, ktorý na podnet Asociácie Divadelná Nitra v spolupráci s Bunkou pre súčasnú kultúru a občianskym združením Nitrianske kultúrne dedičstvo mapuje od roku 2014 urbanistické a architektonické diela a umenie vo verejnom priestore mesta Nitry, vstupuje počas tohtoročného festivalu Divadelná Nitra do desiateho ročníka. Prednáška kurátorov projektu Juraja Nováka a Richarda E. Pročka predstaví jeho históriu a výsledky. Partner: Nitrianske kultúrne dedičstvo, o. z.

Vstup voľný.

Tuesday, 26. 9., 17:00–18:00, bod.K7, Štefánikova trieda 7

THIS IS THIS IS ART, TOO!

The project This is Art, Too that arose at the initiative of the Association Divadelná Nitra in cooperation with the Cell for Contemporary Culture and the civic association Nitra Cultural Heritage, has been mapping urban and architectural works and art in public space of the city of Nitra since 2014. The project is entering its tenth year at the 2023 edition of Divadelná Nitra. A talk by the project curators Juraj Novák and Richard E. Pročka will present history and output of the project. Partner: NGO Nitra Cultural Heritage.

Free entry.

Minifestival Malá Ukrajina v Nitre

Chute a vône, farby a symboly, ale aj bolesti a nádeje Ukrajiny – to sú hlavné sekcie originálneho podujatia, ktoré sa koná ako súčasť sprievodného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra 2023.

NEDEĽA 24. SEPTEMBRA 2023, 14.00 – 17.00 hod.
ulica Pri synagóge, Synagóga, Uránia
vstup voľný

CHUTE a VÔNE Ukrajiny budú môcť návštevníci zažiť, keď sa zastavia v stánku s občerstvením, kde ochutnajú typické ukrajinské jedlo, koláče a iné sladkosti z kuchyne ukrajinských žien, ktoré žijú v Nitre. Túto sekciu zastrešuje kontaktné miesto pre cudzincov BLUE DOT COMIN v Nitre.

FARBY a SYMBOLY Ukrajiny bližšie spoznajú v stánku so spomienkovými predmetmi, s výtvarnými dielami ukrajinskej umelkyne Natalie Studenkovej a známej Rosie Naive Art, ako aj počas zaujímavého workshopu pre deti v Synagóge. Nitrianska Mareena, nezisková organizácia pre integráciu cudzincov žijúcich na Slovensku, sprostredkuje možnosť vyskúšať si *vytynanku*, unikátne umenie vyrezávania z papiera, ktoré má na Ukrajine veľmi dlhú tradíciu, pod vedením profesionálnej ukrajinskej umelkyne a ilustrátorky Táne Kyjanycia, ktorá sa tejto umeleckej činnosti venuje už viac ako osem rokov.

Celé popoludnie bude možné posediť si v exteriérových priestoroch Uránie pri počúvaní **ZVUKOV a TÓNOV** Ukrajiny – vystúpení ukrajinských spevákov, interpretov opery a folklóru žijúcich na Slovensku (Andrij Treťak, Viera Žuravel', Jelizaveta Pastuchova, Olena Hohol', Tetiana Tkač a ďalší), ktorí zavedú návštevníkov do bohatého sveta ukrajinskej hudby.

V priebehu minifestivalu **Malá Ukrajina v Nitre** sa uskutoční premiéra dokumentárneho filmu *Tí, ktorí zostali – Borodanka* v priestoroch Synagógy. Po premietaní bude nasledovať diskusia, v ktorej prevedú divákov aktuálnou realitou režisérka filmu Viera Dubačová, producentka Lucia Štasselová a vysokoškolský pedagóg a analytik Alexander Duleba.

Film, diskusia, ale aj celý priestor uličky Pri synagóge nám pripomenie, že Ukrajina a jej obyvatelia prežívajú skutočnú **BOLEŠŤ a UTRPENIE** – návštevníci si budú môcť prezrieť angažované diela popredných slovenských fotografův, ktorí sa do projektu zapojili. Tomáš Benedikovič, Gabriel Kuchta, Juraj Mravec, Pavol Pekarčík a Vladimír Šimíček ponúknu svoje fotografie, ktorými neúnavne dokumentujú práve prebiehajúcu tragédiu na Ukrajine.

Akúsi **NÁDEJ či POMOC** predstaví stánok iniciatívy Mier Ukrajine, v ktorom budú môcť záujemcovia získať symbolické predmety za dobrovoľný príspevok na pomoc Ukrajine.

Vstup na podujatie **Malá Ukrajina v Nitre** bude voľný, no zároveň budú mať návštevníci možnosť prispieť na práve prebiehajúcu zbierku na odminovacie zariadenie Božena 5 (viac informácií na stránke www.darcekpauptina.eu).

PROGRAM

Minifestival Malá Ukrajina v Nitre

14.00 – 17.00, pred Synagógou
POMOC a NÁDEJ PRE UKRAJINU
Zbierka na odminovacie zariadenie Božena 5
www.darcekpreputina.eu
Organizátor: Mier Ukrajine

14.00 – 17.00, pred Urániou
CHUTE a VÔNE UKRAJINY
Typické ukrajinské jedlo, nápoje, cukríky,
koláče a iné sladkosti z kuchyne ukrajinských
žien, ktoré žijú v Nitre
Organizátor: kontaktné miesto pre cudzincov
BLUE DOT COMIN v Nitre

14.00 – 17.00, pred Urániou
FARBY a SYMBOLY UKRAJINY
Informácie, spomienkové predmety, merch
Organizátori: Mier Ukrajine, Mareena, o. z.,
kontaktné miesto pre cudzincov BLUE
DOT COMIN v Nitre

14.00 – 17.00, ul. Pri synagóge
BOLEŠŤ a UTRPENIE UKRAJINY
Veľkoplošné fotografie: Tomáš Benedikovič,
Gabriel Kuchta, Juraj Mravec, Pavol Pekarčík
a Vladimír Šimiček

14.00 – 14.15, Uránia
ZVUKY a TÓNY UKRAJINY
Hudobné vystúpenie: Andrij Tretak,
Viera Žuraveľ a Nazar Bordeňuk

14.30 – 15.00, Synagóga
BOLEŠŤ a UTRPENIE UKRAJINY
Premiéra dokumentárneho filmu
Tí, ktorí zostali – Boroďanka
Réžia: Viera Dubačová

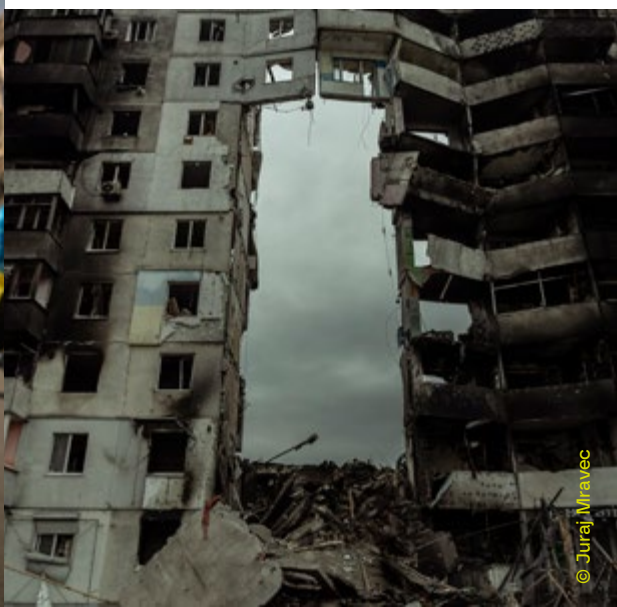
15.00 – 15.30, Synagóga
Diskusia *Cesta Ukrajiny za slobodou*
Hostia: Viera Dubačová, Lucia Štasselová,
Alexander Duleba

15.30 – 16.10, Synagóga
FARBY a SYMBOLY UKRAJINY
Kreatívny workshop pre deti
Naučme sa vytynanku s Táňou Kyjanycia

15.30 – 15.50, Uránia
ZVUKY a TÓNY UKRAJINY
Hudobné vystúpenie: Jelizaveta
Pastuchova, Alexandra Cymbaľuk a Olena
Hohoľ

16.15 – 17.00, Synagóga
FARBY a SYMBOLY UKRAJINY
Kreatívny workshop pre deti
Naučme sa vytynanku s Táňou Kyjanycia

16.30 – 17.00, Uránia
ZVUKY a TÓNY UKRAJINY
Záverečné hudobné vystúpenie:
Tetiana Tkač a národný amatérsky
súbor Maľvy

Mini-festival Little Ukraine in Nitra

Tastes and scents, colours and symbols, yet also the pains and hopes of Ukraine – these are the main sections of an event that is held within the accompanying programme of the 2023 International Festival Divadelná Nitra.

SUNDAY, 24 SEPTEMBER 2023, 14:00 – 17:00
Street Pri synagóge, the Synagogue, Uránia.
free entry

TASTES and SCENTS: Visitors will experience the tastes and scents of Ukraine when they stop by a snack stand that serves traditional Ukrainian food, cakes and other sweets made by Ukrainian women who live in Nitra. This event is convened by the contact point for international inhabitants BLUE DOT COMIN in Nitra.

COLOURS and SYMBOLS: You can become more familiar with the colours and symbols of Ukraine at the stand with souvenirs and artworks by the Ukrainian artist Natalia Studenkova and the Slovak popular artist Rosie Naive Art. Additional insights will come during a stimulating workshop for children in the Synagogue. Nitra-based Mareena, non-profit organisation dedicated to the integration of international people living in Slovakia, offers an opportunity to try unique art of paper carving that has a long tradition in Ukraine. The event is led by professional Ukrainian artist and illustrator Tanya Kiyanytsia who has over eight years of experience in this type of fine art.

SOUNDS and TUNES: Throughout the afternoon you can sit outside Urania listening to the sounds and tunes of Ukraine – performances by Ukrainian singers, opera and folk music performers living in Slovakia (Andriy Tretyak, Viera Zhuravel, Yelizaveta Pastukhova, Olena Hohol, Tetiana Tkach and others), who will present the audience the rich world of Ukrainian music.

Documentary *Borodyanka – Those Who Remained* premières in the Synagogue during the mini-festival **Little Ukraine in Nitra**. The screening is followed by a discussion with the film director Viera Dubačová, producer Lucia Štasselová and university lecturer and political analyst Alexander Duleba who will take the audience through the current reality.

PAIN and SUFFERING: The documentary, discussion, and the entire space in the alley by the Synagogue will remind us that Ukraine and its people are experiencing real pain and suffering. Some of the leading Slovak photographers who participated in the project, Tomáš Benedikovič, Gabriel Kuchta, Juraj Mravec, Pavol Pekarčík and Vladimír Šimíček, present their photographs that assiduously document the continuing tragedy in Ukraine.

HOPE or HELP: The stand run by the Peace for Ukraine initiative offers some hope and help. Anyone wishing to help is welcome to stop by and receive symbolic items to help Ukraine in return a voluntary contribution.

While there is free entry to the mini-festival **Little Ukraine in Nitra**, the event offers a number of opportunities to lend a helping hand to Ukraine. All funds thus raised will support the current fundraiser to help acquisition of mine-sweeper Božena (more on: www.darcekpauptina.eu)

PROGRAMME

Mini-festival Little Ukraine in Nitra

14.00 to 17.00, in front of the Synagogue
HELP and HOPE FOR UKRAINE
Fundraiser for mine sweeper **Božena 5**
www.darcekpreputina.eu
Convened by: Peace for Ukraine

14.00 to 17.00, in front of Uránia
FLAVORS and SCENTS OF UKRAINE
Characteristic Ukrainian food, drinks, candies, cakes and other sweets from the workshop of Ukrainian women who live in Nitra.
Convened by: contact point for international people BLUE DOT COMIN in Nitra

14.00 to 17.00, in front of Uránia
COLOURS and SYMBOLS OF UKRAINE
Information, memorabilia, merchandise.
Convened by: Peace for Ukraine; Mareena; contact point for international people BLUE DOT COMIN in Nitra

14.00 to 17.00, street Pri synagóge
PAIN and SUFFERING OF UKRAINE
Large-scale photography display of the works by **Tomáš Benedikovič, Gabriel Kuchta, Juraj Mravec, Pavel Pekarčík, and Vladimír Šimíček.**

14.00–14.15, Uránia
SOUNDS and TUNES OF UKRAINE
Musical performances by **Andriy Tretyak, Viera Zhuravel and Nazar Bordeniuk.**

14.30–15.00, Synagogue
PAIN and SUFFERING OF UKRAINE
Première of the **Viera Dubačová** documentary *Those Who Remained – Borodyanka*

15.00–15.30, Synagogue
Discussion: *Ukraine's Path to Freedom*, guests: **Viera Dubačová, Lucia Štasselová, Alexander Duleba.**

15.30–16.10, Synagogue
COLOURS and SYMBOLS OF UKRAINE
Creative workshop for children *Let's Learn Vytynanka* with **Tanya Kiyanytsia.**

15.30–15.50, Uránia
SOUNDS and TUNES OF UKRAINE
Musical performances by **Yelizaveta Pastukhova, Alexandra Tsymbaliuk and Olena Hohol.**

16.15–17.00, Synagogue
COLORS and SYMBOLS OF UKRAINE
Creative workshop for children *Let's Learn Vytynanka* with **Tanya Kiyanytsia.**

16.30–17.00, Uránia
SOUNDS and TUNES OF UKRAINE
Final musical performance by **Tetiana Tkach and the national amateur group Malvy.**

Spoluorganizátori / Co-organisers

Asociácia / Association Divadelná Nitra | COMIN Nitra | Darček pre Putina.eu (Gift for Putin.eu) | Malá Ukrajina / Little Ukraine | Mareena, o. z. / civic association | Mier Ukrajine (Peace for Ukraine) | Uránia | Vermona, s. r. o.

URÁNIA

Pripravili / Prepared by

Dramaturgia a koordinácia / Dramaturgy and coordination: **Viera Dubačová, Lucia Štasselová, Zuzana Izsáková, Stanislava Susla, Miriam Bošelová**
Organizácia, redakcia, technické zabezpečenie / Organisation, editing, technical support: **Ivona Fraňová, Darina Kárová, Simona Laurová, Martin Lukáč, Tomáš Vicen, SevoSound** a dobrovoľníci MF Divadelná Nitra 2023 / and volunteers of the 2023 ITF Divadelná Nitra
Občerstvenie / Refreshments: **Ludmyla Čerkas** a obchod **Vatsak, Nitra / Ludmyla Cherkas and Vatsak shop, Nitra**

S podporou / With kind support from

SPRIEVODNÝ PROGRAM

PIATOK 22. 9.

10.00 – 16.00, námestie pred DAB: **Darujem ti tulipán**

Celodenný integračný workshop pre zrakovo znevýhodnené a vidiace deti a bubnovačka so skupinou Jamadan (14.00 – 15.00). *Vstup voľný.* Viac o projekte na s. 58.

14.30 – 19.30, Kupecká ulica: **KníhKupecká**

Na jeden deň zmeníme Kupeckú na KníhKupeckú! Séria podujatí Kníhkupectva a antikvariátu Pod Vříškom premení Kupeckú ulicu na ulicu živej kultúry. Stovky kníh od 1 eura, dramatizované prednesy žiakov literárno-dramatického odboru ZUŠ J. Rosinského, knižná dielnička s Janou Michalovou z Bibiany, Viliam Klimáček so svojou najnovšou knihou *Márnosť* (17.00) a koncert kapely Terrible 2s (18.30). *Vstup voľný.*

17.00 – 18.00, námestie pred DAB: **Funny Fellows**

Veselé synkopy v podaní swingovej hudobnej formácie Funny Fellows prinesú na úvod Divadelnej Nitry energickú náladu s noblesou a neopakovateľnou atmosférou roztopašných svetových melódií. *Vstup voľný.*

20.00 – 22.00, DAB – Veľká sála: **Nezávislá kultúra v ohrození?**

Diskusia o osudoch nezávislej kultúry na Slovensku a podmienkach na jej existenciu. Moderuje Oliver Rehák. V spolupráci s Denníkom N. *Vstup voľný.* Viac o podujatí na s. 52.

22.15 – 23.05, Synagóga • Divadlo mladých: **Otec so zemiakovým pyré**

Divadlo mladých Šesť Pé (SK), réžia: Ondrej Böhm a Šesť Pé
Inscenácia oceňovaného súboru Šesť Pé pri Divadelnom združení Partizánske na motívy poviedky Etgara Kereta o tom, čo sa stane, keď sa otec jedného dňa premení na kráľika. *Symbolické vstupné 2 eurá.*

SOBOTA 23. 9.

13.00 – 17.00, námestie pred DAB • projekt Darujem ti tulipán:

Black Box – *prostredie pre vidiacich o nevidiacich*

Black box kino, Black box výstava, Záhon pre nevidiacich, Pocitový chodník, Tulipland, Maxi puzzle... *Vstup voľný.* Viac o projekte na s. 58.

14.00 – 17.00, námestie pred DAB: **Odozvy gajdošskej kultúry**

Drahoš Daloš, majster cechu gajdošov, vás oboznámi s činnosťou Európskeho centra gajdošskej kultúry v Oravskej Polhore a predstaví vám mladých ľudí z okolia Nitry, ktorí sa venujú gajdošstvu, ktoré je zapísané na zoznam Svetového kultúrneho dedičstva UNESCO. Festival Gajdošské fašiangy priniesol odozvu v podobe renesancie tohto takmer zabudnutého nástroja a znovuzrodenie gajdošskej kultúry v obciach, v ktorých už znela gajdošská hudba len v spomienkach pamätníkov. Folklórna skupina Briežok a jej najmladšia gajdoška Vivien Kukučková pod vedením Danky Kellnerovej úspešne obnovujú a rozvíjajú tradičnú hudbu i tanec v Jedľových Kostolnoch – ako kedysi, keď na takmer každom štále zneli gajdy. *Vstup voľný.* ☔

14.00 – 14.45, detská zóna pred DAB • Festival deťom:

Kedy stromy spievajú. Divadlo na hojdačke (SK), réžia: Lucia Lasičková

Autorská bábková hra rozpráva príbeh o tom, ako človek s motorovou pílou jedného dňa ohrozí idylu láskavého lesného spoločenstva. Nezávislý súbor Divadlo na hojdačke zo Žiliny sa venuje prevažne tvorbe autorských rozprávok. Pre deti od 3 rokov. *Vstup voľný.* ☔

14.30–15.15, pešia zóna pred bodom.K7: **Tančiareň SVET: Rómske tance**

Tancom prepájame komunity, odbúravame predsudky a xenofóbiu a spoznávame iné kultúry. Stabilný formát bodu.K7 Tančiareň SVET predstaví hudbu a tanec rómskej menšiny na Slovensku. Pravý rómsky bašavel s lektormi z tanečnej skupiny Romano Jilo. Tanečný workshop je vhodný pre začiatočníkov aj pokročilých. *Vstup voľný.* ☁

15.30–16.20, detská zóna pred DAB • Festival deťom: **Babička!!!**

Divadlo Houže (SK), réžia: Matej Truban

Bábková inscenácia o bábičke, ktorá bola nútená vydať sa na dobrodružnú cestu a zvládnuť nástrahy nevyspytateľného sveta. Inscenácia bratislavského divadla o tom, aké je dôležité užívať si život v každom veku. *Pre deti od 8 rokov a všetkých seniorov. Vstup voľný.* ☁

16.00–16.45, pešia zóna pred bodom.K7: **Tančiareň SVET: Slovenské ľudové tance**

Matej a Dagmar Vreštiakovci vás naučia tancovať tanec slovenčina a tanec veľkého záľužia v sprievode majstra gajdoša Tomáša Blažeka z Nitry. *Vstup voľný.* ☁

17.00–17.45, pešia zóna pred bodom.K7: **Tančiareň SVET: Tango Argentino**

Lektori z tanečnej školy Tango Club Trnava v štýle pravej argentínskej milongy prinesú základné kroky argentínskeho tanga, ktoré sa vyznačuje nielen nostalgiou, melanchóliou, vášňou, ale aj osobitou húbou. Tango je priestor na spoločenský kontakt a prepájanie komunit. *Vstup voľný.* ☁

22.30–00.00, Synagóga: **Johan Doktor Faust**. Handa Gote research & development (CZ)
Jedno z najvýznamnejších a najoriginálnejších divadiel českej nezávislej scény sa po rokoch vracia na Divadelnú Nitru. Tentoraz rekonštruuje tradičné bábkové predstavenie s kompletným súborom veľkých bábok, ktoré boli vyrobené dobovou technológiou podľa pôvodných postáv tradičných bábkarských rodín Karfiolovcov, Maiznerovcov a Novákovcov. Účinkujúci imitujú typický hlasový prejav vtedajších hercov, tzv. pimpráčtinu. Hrá sa kompletný text, ktorý v roku 1911 napísal prof. Dr. Jindřich Veselý podľa *Fausta* Antonína Lagrona a ďalších ľudových bábkarov. Umelecká skupina Handa Gote research & development pracuje od roku 2005 na pomedzí divadla, súčasného tanca, vizuálneho umenia, hudby, performance a konceptuálneho umenia. *Vstupné: 5 a 3 eurá.*

NEDEĽA 24. 9.

13.00 – 17.00, námestie pred DAB • projekt Darujem ti tulipán:

Black Box výbeh – prostredie pre vidiacich o nevidiacich.

Black box kino, Black box výstava, Záhon pre nevidiacich, Pocitový chodník, Tulipland, Maxi puzzle... *Vstup voľný.* Viac o projekte na s. 58.

14.00–17.00, ulica Pri synagóge a Synagóga: **Malá Ukrajina v Nitre**

Program nazvaný *Malá Ukrajina v Nitre* nám priblíži Ukrajinu so všetkými jej vojnovými peripetiami. Vybudujeme jej portrét v zmenšenej podobe – zmenšenú Ukrajinu. Jej obrazy, zvuky, chute. Autorkami konceptu sú Viera Dubačová a Lucia Štasselová. *Vstup voľný.* ☁
Viac informácií o podujatí na s. 60.

14.00–15.00, detská zóna pred DAB / Festival deťom:

Turecký ostrov alebo Gašparkova cesta do Ameriky. Tyjátr (SK), réžia: Ivan Gontko
Hra *Turecký ostrov* vychádza zo španielskych románcí a patrila do kmeňového repertoáru každej bábkarskej dynastie. Na Slovensku hrávali tradiční bábkari túto hru aj pod názvom *Gašparkova cesta do Ameriky*. Jedinečné predstavenie z dielne Ivana Gontka, zanieteného šíriteľa hodnôt tradičného bábkarstva, ktoré je stále živou súčasťou nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska. *Vstup voľný.* ☔

14.30–15.15, pešia zóna pred bodom.K7: **Tančiareň SVET: Slovenské ľudové tance**
Matej a Dagmar Vreštiakovci vás naučia tancovať tanec slovenčina a tanec frišká z Veľkého Zálužia v sprievode majstra gajdoša Tomáša Blažeka z Nitra. *Vstup voľný.* ☔

15.15–16.00, detská zóna pred DAB / Festival deťom: **Dlhý, Široký, Bystrozraký.** vi.TVOR (CZ)
Bábková rozprávka s nádhernými drevenými totemovými bábkami, inšpirovanými poetikou českého výtvarníka Zbyňka Sekala. Oceňované voľné zoskupenie českých umelcov vi.TVOR tvorí prevažne experimentálne, multižánrové, bábkové divadlo pre deti a dospelých. *Pre deti od 3 rokov. Vstup voľný.* ☔

15.30–16.15, pešia zóna pred bodom.K7: **Tančiareň SVET: Rómske tance**
Tancom prepájame komunity, odbúravame predsudky a xenofóbiu a spoznávame iné kultúry. Stablný formát bodu.K7 Tančiareň SVET predstaví hudbu a tanec rómskej menšiny na Slovensku. Pravý rómsky bašavel s lektormi z tanečnej skupiny Romano Jilo. Tanečný workshop je vhodný pre začiatok aj pokročilých. *Vstup voľný.* ☔

17.15–18.00, pešia zóna pred bodom.K7: **Tančiareň SVET: Tango Argentino**
Lektori z tanečnej školy Tango Club Trnava v štýle pravej argentínskej milongy prinesú základné kroky argentínskeho tanga, ktoré sa vyznačuje nielen nostalgiou, melanchóliou, vášňou, ale aj osobitou hudbou. Tango je priestor na spoločenský kontakt a prepájanie komunit. *Vstup voľný.* ☔

21.30–22.05, Synagóga, Divadlo mladých: **Nič.** Divadlo Alterna (SK), réžia: Marian Lacko
Originálna autorská inscenácia na motívy textov D. Charmsa, L. Ferlinghettiho, D. Heviera a E. Kereta rozpráva o chaoze v našich životoch a našich hlavách. Jedna z najúspešnejších inscenácií Divadla Alterna pri ZUŠ Rimavská Sobota, ocenená aj na celoštátnej postupovej súťaži a prehliadke neprofesionálneho divadla Festival divadla mladých (FeDiM) 2023. *Symbolické vstupné 2 eurá.*

PONDELOK 25. 9.

13.00–16.00, bod.K7, **Divácke odozvy – Nové trendy v práci s publikom**

Diskusia o nových formách, metódach a stratégiách práce s divadelným publikom. Odborné podujatie bude hľadať možnosti riešenia diváckej krízy na základe výmeny skúseností divadelných profesionálov zo Slovenska a zahraničia. *Vstup voľný.* Viac info o podujatí na s. 52.

22.00–23.30, Uránia / Diskusia o inakosti: **Kde sa rodí nenávisť?**

Diskusia zameraná na tému života queer ľudí na Slovensku. Diskutovať budú predstavitelia LGBTI+ komunity na Slovensku. Podujatie nadväzuje na iniciatívu Slovenská Tepláreň. *Vstup voľný.* ☔

UTOROK 26. 9.

10.00–12.00, DAB – Štúdio / Divadlo mladých:

Rozvod – vec verejná. ND Young – Národní divadlo Praha a Súkromné konzervatórium D. Kardoša v Topoľčanoch (CZ, SK), réžia: Zuzana Kráľová

Príbeh, plný obrazov, vtipov a dokumentárnych záberov, sa začína videokonferenciou, na ktorú Európska únia zvolala mŕtvych českých a slovenských veľikánov Štúra, Lasicu, Masaryka, Havla a ďalších, aby začali riešiť krízu vo vzájomných vzťahoch dvoch národov, ktoré si prestali rozumieť. Účastníci boli do výskumno-tvorivého projektu vybraní na základe otvorenej výzvy. Slovenská skupina je zo Súkromného konzervatória Dezidera Kardoša v Topoľčanoch, zatiaľ čo českú skupinu tvoria mladí ľudia z celého Česka. Spoločne prešli zložitým procesom objavovania a tvorby. *Po predstavení sa uskutoční diskusia k 30. výročiu zániku ČSFR.* *Vstupné 6 €.*

17.00–18.00, bod.K7: **Aj toto je Aj toto je umenie!**

Projekt *Aj toto je umenie*, ktorý na podnet Asociácie Divadelná Nitra v spolupráci s Bunkou pre súčasnú kultúru a občianskym združením Nitrianske kultúrne dedičstvo mapuje od roku 2014 urbanistické a architektonické diela a umenie vo verejnom priestore mesta Nitra. *Vstup voľný.* Viac informácií o podujatí na s. 59.

21.30–22.15, Synagóga / Divadlo mladých:

Daddy Freud. Divadelný súbor B+S pri ZUŠ J. Rosinského (SK), réžia: Marica Šišková
Inscenácia plná autentických a tragikomických dialógov, detských riekaniak a hier, názorov na rodičov a improvizovaných rozhovorov, ktoré dostávajú oboch protagonistov mimo komfortnej zóny. Porota Scénickej žatvy 2023 ocenila inscenáciu Daddy Freud Cenou za dramaturgiu. *Symbolické vstupné 2 €.*

21.30–23.00, DAB – Meeting Point: **Odozvy 32. Divadelnej Nitry**

Záverečná diskusia o aktuálnom ročníku Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra. Počas nej budeme skúmať odozvy jednotlivých inscenácií, ktoré boli súčasťou programu festivalu. *Vstup voľný.* Viac o podujatí na s. 53.

STREDA 27. 9.

9.30–10.15, Synagóga / **Mikrosvetvy.**

Jazmína Piktová, Sabina Bočková (SK, CZ)
Naša Zem je plná svetov vo svetoch. Každý z týchto mikrosvetov žije svojim jedinečným životom. Inscenácia prostredníctvom mikropohybov, krajiny tela a hry s malými objektmi zaostruje našu pozornosť na maličkosti, ktoré často na prvý pohľad nevidieť. Pohybovo-objektová performance a hravá, poetická inscenácia skúma krehkosť našej existencie. *Pre deti od 4 rokov.* *Vstupné 4 €.*

PIATOK 22. 9. – STREDA 27. 9.

foyer DAB – prízemie, **Ďakujeme, Ctibor!**

Spomienka a poďakovanie divadelnému fotografovi Ctiborovi Bachratému (5. 6. 1955–27. 8. 2023), ktorý dokumentoval inscenácie hlavného programu Medzinárodného festivalu Divadelná Nitra každoročne už od roku 1998, teda celých 25 rokov.

VYSVETLIVKY – DAB – Divadlo Andreja Bagara v Nitre; **bod.K7** – Štefánikova trieda 7; **Synagóga** – ul. Pri synagóge 3; **Uránia** – ul. Pri synagóge 3; ☔ – v prípade nepriaznivého počasia sa podujatie uskutoční v interiéri, aktuálne informácie sledujte na webovej stránke a sociálnych sieťach

Projekty Johan Doktor Faust a Dlhý, Široký, Bystrozraký sa uskutočňujú s podporou:

MINISTERSTVO
KULTURY

Národný
plán
obnovy

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

ACCOMPANYING PROGRAMME

FRIDAY 22. 9.

10:00–16:00, Square / Festival for Children

A Tulip for You. A day-long integration workshop for children with and without vision impairment. Drumming session by Jamadan (14.00–15.00). Read more on page 58.

14:30–19:30, Kupecká street: **KnihKupecká**

For one day we will change the street Kupecká (Sellers' Street) to KnihKupecká (Booksellers' Street)! The bookstore and antiquarian Pod Vříškom host a series of events that will transform the street Kupecká ulica into a platform of live culture. Hundreds of books from €1, staged text readings by students of the literary and dramac department The Jozef Rosinský Elementary School of Art, a book workshop with Jana Michalová from Bibiana children's gallery, the author Viliam Klimáček with his latest book *Vanity* (17.00) and a concert by the band *Terrible 2s* (18:30). *Free entry.*

17:00–18:00, Square / Concert: **Funny Fellows**

Cheerful syncopations performed by the Slovak swing music formation Funny Fellows will bring an energetic mood with refinement and an unrepeatable atmosphere of world melodies to the opening of the festival. *Free entry.*

20:00–22:00, DAB – Great hall: **Independent culture in jeopardy**

Discussion about the fate and conditions for the existence of independent culture in Slovakia. Hosted by Oliver Reháč. In cooperation with the daily *Denník N*. *Free entry.* Read more on page 52.

22:15–23:05, Synagogue / Youth Theatre:

Father with Mashed Potatoes. Šest Pé Youth Theatre (SK)

Father turns into a rabbit one day. Someone might say that it doesn't really matter, except that who is going to go to work now? Who will fix the faucet or open the jam jar? Who will snore at night and thus scaring away thieves? Who will drive our bicycle? Who will... who will give me a hug when I'm sad? The rabbit will not answer these questions, because it cannot speak. Production of the award-winning ensemble Šest Pé at the Partizánske Theatre Association based on Etgar Keret's short story does not offer answers, but attempts to save the rabbit from the roaster. Directed by: Ondrej Böhm and Šest Pé. *Entrance fee: Eur 2*

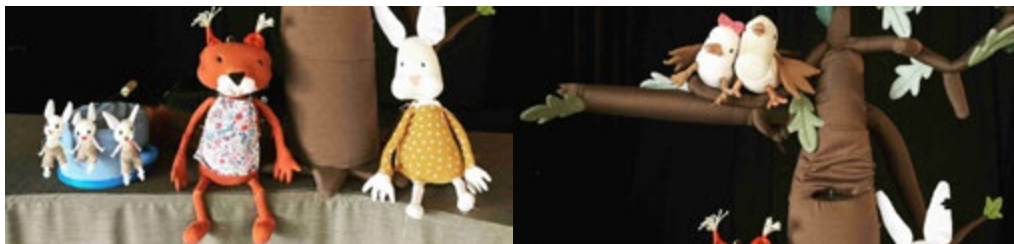
SATURDAY 23. 9.

13:00–17:00, square in front of the DAB / Festival for Children: **Black Box paddock**

A zone for the sighted about the unsighted. Black Box cinema, Black Box exhibition, Garden of the Blind, Pathway of Feeling, Tulipland / maxi puzzle. *Free entry.* Read more on page 58.

14:00–17:00, square in front of DAB: **Responses of bagpipe culture**

Drahoš Daloš, master of the bagpipe guild, will present the activities of the European Centre of Bagpipe Culture in Oravská Polhora, and will introduce young people from the vicinity of Nitra who are dedicated to bagpipes. He will demonstrate the process of making bagpipes and other traditional folk instruments, and show rare UNESCO documents confirming the registration of bagpipe culture Slovakia into the world cultural heritage. The youngest bagpipe player in Slovakia, Vivien Kukučková from Jedľové Kostolany, will play the bagpipes. *Free entry.* 🌿

14:00–14:45, children's zone in front of DAB / Festival for children:

When the Trees Sing. Divadlo na hojdačke (SK)

Puppet production tells the story of a majestic tree that remembers some things and voluntarily slept during some other moments, but is still an irreplaceable pillar of a family in a loving forest community. It decides to prepare a surprise for the tree – a celebration of its longevity. The idyll is suddenly disturbed by a person with a chainsaw. It will threaten not only the party, but the entire forest ecosystem. A production for children aged from 3 to 8 about how to protect nature. The independent group Divadlo na hojdačke from Žilina was founded in 2009. Since 2015 it has been largely dedicated to creating author's fairy tales for children. *Free entry.* 🌿

14:30–15:15, pedestrian zone in front of bod.K7: **Dancehall WORLD: Roma dances**

Through dance, we connect communities, break down prejudices and xenophobia, and get to know other cultures. A permanent fixture at bod.K7, Dancehall WORLD will present the music and dance of the Roma people in Slovakia. A true Roma bashavel with dance teachers from the dance group Romano Jilo. The dance workshop is suitable for both beginners and advanced learners. *Free entry.* 🌿

15:30–16:20, children's zone in front of DAB / Children's Festival: **Grandma!!!** Divadlo Houže (SK)
Being a grandmother or grandfather is all but easy. The world around us is always in a hurry, butter is expensive, fraudsters are omnipresent; we break our backs in the morning, our knees in the evening, and, most importantly, where would we go when we have to go back again! Yet, our Grandma came up with the solution it. She sits by the phone, talks to Grandpa about everything. But what happens when one day the phone rings and rings and no one answers? Grandma is forced to go on an adventurous journey and deal with the pitfalls of an unpredictable world. The Houže Theatre, an independent puppet theatre for children and adults, was founded in 2017 and is based in Bratislava. Its poetics is directed towards the tradition of classical puppetry and itinerant fair and pub theatre. *Free entry.* 🌿

16:00–16:45, pedestrian zone in front of bod. K7: **Dancehall WORLD: Slovak folk dances**
Through dance, we connect communities, break down prejudices and xenophobia, and get to know other cultures. A staple feature at bod.K7, Dancehall WORLD will present Matej and Dagmar Vreštiak, who will teach you to dance the Slovak dance frishka – quick dance from Veľké Zálužie accompanied by master bagpiper Tomáš Blažek from Nitra. *Free entry.* 🌿

17:00–17:45, pedestrian zone in front of the bod.K7: **Dancehall WORLD: Tango Argentino**
Through dance we connect communities, break down prejudices and xenophobia and get to know other cultures. A permanent fixture at bod.K7 Dancehall WORLD with dance teachers from Tango Club Trnava in the style of genuine Argentine milonga will bring the basic steps of Argentine tango characterised not only by nostalgia, melancholy, passion, but also distinctive music. Tango is a space for social contact and connecting communities. *Free entry.* 🌿

22:30–00:00, Synagogue: **Johan Doctor Faust.** Handa Gote Research & Development (CZ)
One of the foremost and original theatres of the Czech independent scene Handa Gote After is making its comeback to Divadelná Nitra after years. This time they are reconstructing a traditional puppet show. With a complete set of large puppets that were made using contemporary technology according to the original characters of the traditional puppet families of the Karfiols, Maizners and Novák, they imitate the typical voice of the actors of the time, the so-called *pimprlachtina*. The complete text, written in 1911 by Jindřich Veselý according to Antonín Lagron's *Faust* and other folk puppeteers. Since 2005, Handa Gote Research & Development have been at the intersection of theatre, contemporary dance, visual art, music, performance, and conceptual art. *Entrance fee: Eur 5, 3*

SUNDAY 24. 9.

13:00–17:00, square in front of the DAB / Festival for Children: **Black Box paddock**
A zone for the sighted about the unsighted. Black Box cinema, Black Box exhibition, Garden of the Blind, Pathway of Feeling, Tulipland / maxi puzzle. *Free entry.* Read more on page 58.

14:00–17:00, Street Pri synagóge and Synagogue: **Little Ukraine in Nitra**
The programme *Little Ukraine in Nitra* brings Ukraine closer to us with all its war vicissitudes. We will construct its portrait in a reduced form – a reduced Ukraine. Its images, sounds, tastes. *Free entry.* 🌿 Read more on page 62.

14:00–14:40, children's zone in front of DAB:
Turkish island or Gašparko's journey to America, Tyjátr (SK)
The play *Turkish Island* play is based on Spanish romances. It was part of the core repertoire of every puppet dynasty. In Slovakia, traditional puppeteers also performed the play under the name *Gašparko's Journey to America*. You will see how it all turns out in a unique performance from the workshop of Ivan Gontko, a well-known dramaturge, actor and convener of cultural events, and, above all, an enthusiastic promoter of the values of traditional puppetry, which is still a living part of Slovakia's intangible cultural heritage. *Free entry.* 🌿

14:30–15:15, pedestrian zone in front of bod. K7: **Dancehall WORLD: Slovak folk dances**
Through dance, we connect communities, break down prejudices and xenophobia, and get to know other cultures. A staple feature at bod. K7, Dancehall WORLD will present Matej and Dagmar Vreštiak, who will teach you to dance the Slovak dance frishka – quick dance from Veľké Zálužie accompanied by master bagpiper Tomáš Blažek from Nitra. *Free entry.* 🌿

15:15–16:00, children's zone in front of DAB / Children's Festival: **Long, Wide, Sharp.** vi.TVOR (CZ)
A puppet fairy-tale with beautiful wooden totem puppets, inspired by the poetics of the Czech artist Zbyňek Sekal. Prince Dřevomír is to become king. Yet ruling alone is not easy. Hence, he has to get married. He falls in love with Princess Jůvívíjů. She was, however, cursed by an evil sorcerer. And so, Prince Dřevomír goes to the Iron Castle to save not

only his bride, but also the kingdom. The Czech free group of artists vi.TVOR largely makes experimental, multi-genre, puppet theatre for children and adults. The award-winning ensemble has performed at a number of festivals in the Czech Republic and Slovakia. The show is suitable for children aged from 3. *Free entry.* 🌧️

15:30–16:15, pedestrian zone in front of bod.K7: **Dancehall WORLD: Roma dances**
Through dance, we connect communities, break down prejudices and xenophobia, and get to know other cultures. A permanent fixture at bod.K7, Dancehall WORLD will present the music and dance of the Roma people in Slovakia. A true Roma bashavel with dance teachers from the dance group Romano Jilo. The dance workshop is suitable for both beginners and advanced learners. *Free entry.* 🌧️

17:15–18:00, pedestrian zone in front of the bod.K7: **Dancehall WORLD: Tango Argentino**
Through dance we connect communities, break down prejudices and xenophobia and get to know other cultures. A permanent fixture at bod.K7 Dancehall WORLD with dance teachers from Tango Club Trnava in the style of genuine Argentine milonga will bring the basic steps of Argentine tango characterised not only by nostalgia, melancholy, passion, but also distinctive music. Tango is a space for social contact and connecting communities. *Free entry.* 🌧️

21:30–22:05, Synagogue / Youth Theatre: **Nothing.** Alterna Theatre (SK)
The original author's production based on texts by D. Charms, L. Ferlinghetti, D. Hevier and E. Keret talks about the mayhem in our lives and our heads. One of the most successful productions of the Alterna Theatre at the Rimavská Sobota Elementary School of Art, also awarded at the national competition and amateur theatre festival Youth Theatre Festival (FeDiM) in 2023.

MONDAY 25. 9.

13:00–16:00 bod.K7 / Association Divadelná Nitra and Theatre Institute Bratislava:
Audience Responses – New Trends in Working with the Audience
Discussion of new forms, methods and strategies of working with the theatre audience. In cooperation with the Theatre Institute Bratislava. *Free entrance.* Read more on page 52.

22:00–23:30 Uránia / Discussion on otherness: **What is hatred born out of?**
Discussion focusing on the life of queer people in Slovakia. Representatives of the LGBTI+ community in Slovakia will discuss these and other issues. *Free entrance.* 🌧️

TUESDAY 26. 9.

10:00–12:00, DAB – Studio / Youth Theatre: **Divorce – Public Matter.** ND Young – Prague National Theatre and The Dezider Kardoš Private Conservatory in Topoľčany (CZ, SK)
Human and political relationships arise, culminate, dissolve, and then reconcile. The two nations have ceased understanding each other, so an experiment is carried out. A group of Czechs and a group of Slovaks suddenly find themselves in an unidentifiable space and do not know what to do there. The participants – 8 from the Czech Republic and 7 from Slovakia – were selected for the research and creative project based on an open call. Together they went through a complex process of discovery and creation. After the performance (80 min.), there will be a discussion on the 30th anniversary of the dissolution of the Czechoslovakia. *Entrance fee: Eur 2*

17:00–18:00, bod.K7 **This is This is art, Too!**
The project This is Art, Too that arose at the initiative of the Association Divadelná Nitra in cooperation with the Cell for Contemporary Culture and the civic association Nitra Cultural Heritage, has been mapping urban and architectural works and art in public space of the city of Nitra since 2014. *Free entry.* Read more on page 59.

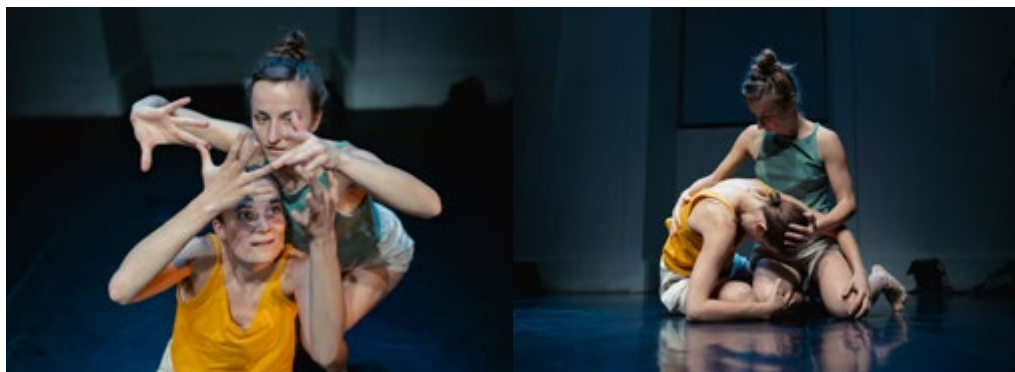
21:30–22:15, Synagogue / Youth Theatre: **Daddy Freud.**

B+S Theatre Ensemble at The Jozef Rosinský Elementary School of Art (SK) Bruno and Samo. They were in the same class for 9 years. They made friends and talked a lot. Then they joined the same theatre company. Afterwards, they no longer were with the same company and they stopped talking. Then they stopped being friends. Then everything changed. Now there is a joint production. Full of authentic and tragicomic dialogues. The jury of the amateur theatre festival Scénická žatva 2023 awarded the production of Daddy Freud with the Dramaturgy Award. *Entrance fee: Eur 2*

21:30–23:00, Meeting point: DAB – foyer: **Responses to the 32nd Divadelná Nitra**

Closing discussion about the current edition of Divadelná Nitra will examine the responses of individual productions in the programme. *Free entry.* Read more on page 53.

WEDNESDAY 27. 9.

9:30–10:15, Synagogue: **Microworlds.**

Our Earth is full of worlds within the world. Each of these micro worlds lives its own unique life. Through micro-movements, body landscapes and play with small objects, the production of the Czech–Slovak tandem of female performers – Sabina Bočková and Jazmína Piktorová – directs our attention to small things that are often invisible at first glance. The playful and poetic performance explores the fragility of our existence. Suitable for children aged from 4. *Entrance fee: Eur 4*

FRIDAY 22. 9. – WEDNESDAY 27. 9.

foyer DAB – ground floor, **Thank you, Ctibor!**

Remembrance and gratitude to the theatre photographer Ctibor Bachratý (5 June 1955 – 27 August 2023), who has documented the performances of the main programme of the International Theatre Nitra Festival every year since 1998. For 25 years.

LEGEND AND INFO

DAB – Andrej Bagar Theatre in Nitra; **bod.K7** – Štefánikova trieda 7; **Synagogue** – Pri synagóge 3; **Uránia** – Pri synagóge 3; **Nitra Gallery** – Župné nám. 3; ☔ – in case of bad weather, these event will be moved indoors, for current information please visit DN website or social media on the scheduled date.

Projects Johan Doctor Faust and Long, Wide, Sharp with the support:

PODUJATIA SPOLUORGANIZÁTOROV

Sekáč je láska

SWAP OBLEČENIA U NÁS NA DVORE

SWAP je príležitosť priniesť svoje už nenosené oblečenie, ktoré si zaslúži nového majiteľa. Jeho hlavným cieľom je dostať takéto oblečenie späť do obehu, pričom si aj ty môžeš nájsť oblečenie, ktoré ti v šatníku chýba.

sobota 23. 9., 10.00 – 14.00, Kupecká 11, vstupné 4 eurá pre swaperov, dobrovoľné pre všetkých ostatných

Krajské osvetové stredisko v Nitre

DIVADLO V PRIESTORE A POHYBE: VZORY SPRÁVANIA

Site specific projekt prinesie pohľad na správanie mladej generácie, ktoré ovplyvňujú ich idoly/vzory. Je výsledkom workshopu, ktorého zámerom bolo odhaliť, aké stopy môže zanechať idol/vzor na mladom človeku. Mladí ľudia často nevedome sledujú množstvo podnetov v online priestore či vo svojom okolí, ktoré ovplyvňujú ich fyzické správanie na verejnosti. Počas workshopu sa účastníci snažia odhaliť skryté vzorce, ktoré pod vedením Radoslava Piovarčího a Lucie Bielik (o.z. tanC) pretvárajú do pohybových situácií.

sobota 23. 9., 13.00 – 13.50, bod.K7 – pešia zóna, vstup zdarma

IPčko – Káčko Nitra

VYPOČUJEME SI VÁS V KÁČKU AJ V ID KLUBE

Počas festivalového zhonu ponúkne bezpečné miesto na oddych a načerpanie nových síl ID klub vybavený množstvom spoločenských hier, PlayStation, virtuálnou realitou, ježkoterapeutkou Karolínou či knihami. Zároveň sú k dispozícii psychológovia Káčka Nitra, za ktorými môžete prísť a využiť spoločný čas na rozhovor, získanie podpory i rady.

sobota – nedeľa 23. – 24. 9., 10.00 – 14.00, Štefánikova 15, vstup zdarma

Občianske združenie Vily K

PREČO OBNOVUJEME KULTÚRNE PAMIAJKY?

V priestoroch národnej kultúrnej pamiatky Vily K sa uskutoční diskusia o potrebe obnovy nehnuteľného kultúrneho dedičstva so zameraním na priebeh obnovy Vily K. Diskutovať budú odborníci na pamiatkovú obnovu, architekti a členovia o.z. Vily K. Zástupcovia občianskeho združenia predstavia dosiahnuté výsledky, nové zistenia a stanovené ciele obnovy. Na záver sa uskutoční prehliadka priestorov Vily K spojená s degustáciou kávy.

streda 27. 9., 16.00 – 17.30, Vily K, Kmeťkova 25, vstupné dobrovoľné

NITRIANSKA GALÉRIA

RODINNÉ ZÁLEŽITOSTI

Výstava Rodinné záležitosti mapuje tvorbu autorov, ktorí sú rôzne rodinne poprepájaní.

MORE

Exkluzívny ultra all inclusive last minute zájazd okolo mora – áno, dobre čítate, nie okolo sveta, ale okolo mora!

denne okrem pondelka, Nitrianska galéria, Župné nám. 3, vstupné 4 eurá

Viac informácií na webových stránkach spoluorganizátorov.

EVENTS OF CO-ORGANIZERS

Second-hand is love

CLOTHES SWAP AT OUR YARD

SWAP is an opportunity to bring your clothes that kept you happy for a while and the time has come for them to cheer up someone else. The idea is to get such clothes back into circulation, while you can also find clothes that are missing from your wardrobe.

Saturday 23 September, 10.00–14.00, Kupecká 11, entrance fee: Eur 4 for swappers, voluntary contribution for all others

Regional Public Education Centre in Nitra

THEATRE IN SPACE AND MOVEMENT: BEHAVIOUR PATTERNS

The site-specific project will bring an insight into the behaviour of the young generation that is influenced by their idols/role models. It is the result of a workshop that was to reveal what traces an idol/role model can leave on a young person. Young people often involuntarily follow a number of stimuli in the online space or in their real context that influence their physical conduct in public. Led by Radoslav Piovarči and Lucie Bielik (tanC), the participants try to reveal the concealed patterns that transform into movement situations.

Saturday 23 September, 13.00–13.50, bod. K7 – pedestrian zone, admission free

IPčko – Káčko Nitra

WE WILL LISTEN TO YOU IN KÁČKO AND THE ID CLUB

During the festival rush, the ID club will offer a safe place to rest and recharge. The venue is stocked with plenty of board games, PlayStation, virtual reality, hedgehog therapist Karolína, and books. At the same time, psychologists from Káčko Nitra are available: you can come and use the time together for a conversation, support and advice.

Saturday – Sunday, 23–24 September, 10.00–14.00, Štefánikova 15, admission free

Vila K

WHY DO WE RESTORE CULTURAL MONUMENTS?

In the premises of the national cultural monument Vila K, a discussion will take place about the need to restore the immovable cultural heritage, with a focus on the progress of the restoration of Villa K. Discussants include specialists on monument restoration, architects and members of the Vila K Community Association. Representatives of the civic association will present the results achieved so far, new findings and recovery goals. At the end, there will be a tour of the premises of Villa K combined with a coffee tasting.

Wednesday 27 September, 16.00–17.30, Vila K, Kmetkova 25, entrance fee: voluntary contribution

NITRA GALLERY

FAMILY MATTERS

The exhibition Family Matters maps the work of authors who are related by blood in different ways.

THE SEA

Exclusive ultra all-inclusive last minute tour around the sea. Indeed, not around the world, but around the sea!

daily except Monday, Nitra Gallery, Župné námestie 3, entrance fee: Euro 4

More information on the co-organisers' websites.

PROJEKTY ASOCIÁCIE DIVADELNÁ NITRA PODPORILI
THE PROJECTS OF ASSOCIATION DIVADELNÁ NITRA ARE SUPPORTED BY

U. fond
na podporu
umenia

Projekty ADN z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia, hlavný partner
projektov.

The projects of Association Divadelná
Nitra are supported from public funds by
the Slovak Arts Council, the main project
partner.

**NITRIANSKY
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ**

Mesto Nitra

**MINISTERSTVO
SPRAVODLIVOSTI
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Realizované s finančnou podporou
Ministerstva spravodlivosti SR v rámci
dotačného programu na presadzovanie,
podporu a ochranu ľudských práv
a slobôd a na predchádzanie všetkým
formám diskriminácie, rasizmu,
xenofóbie, antisemitizmu a ostatným
prejavom intolerancie. Za obsah
tohto dokumentu výlučne zodpovedá
Asociácia Divadelná Nitra.

Tento projekt sa uskutočnil vďaka finančnej podpore UNICEF. Program Spoznajme sa realizuje mesto Nitra v spolupráci s Nitrianskou komunitnou nadáciou.

HLAVNÍ MEDIÁLNÍ PARTNERI
MAIN MEDIA PARTNERS

MEDIÁLNÍ PARTNERI
MEDIA PARTNERS

PARTNERI
PARTNERS

FESTIVAL PRIPRAVILI / FESTIVAL PREPARED BY

ŠTÁB FESTIVALU / FESTIVAL STAFF

riaditeľka festivalu, vedenie štábu / festival director, staff leading: **Darina Kárová**
zástupkyňa riaditeľky, zahraničné vzťahy, produkcia hlavného programu, bod.K7 /
deputy director, International Relations, Main Programme production, bod.K7: **Anna Šimončíková**
vedenie sekretariátu, marketing, merchandising / office manager, marketing, merchandising:
Zuzana Hromádková
ekonómka / economist: **Dana Spišáková**
manažér projektu V4@Theatre Critics Residency /
V4@Theatre Critics Residency Project management: **Tamara Vajdíková**
konceptia a realizácia projektov Darujem ti tulipán, Black Box a Ďakujeme, Ctibor! / concept and
realisation of the project A Tulip for You, Black Box and Thank you, Ctibor!: **Elena Kárová**
technická produkcia hlavného programu / main program technical production: **Ints Plavnieks**
asistent produkcie hlavného programu / main program production assistant: **Samuel Polakovič**
produkcia sprievodného programu a bodu.K7 / production of the off-programme and bod.K7: **Martin Lukáč**
partneri a spoluorganizátori, ubytovanie / partners and co-organisers, accommodation:
Barbora Lukáčová Michalíková
VIP a hostia / VIP and guests: **Ema Vlasáková, Veronika Kohárová**
PR manažér, spolupráca s médiami / PR manager, media partners: **Zuzana Palenčíková**
sociálne siete / social media: **Paulína Grolmusová, Zuzana Palenčíková**
redakcia tlačovín a webovej stránky / editing of printed materials and web site: **Romana Štorková Maliti**
jazyková redakcia / proofreading: **Jaroslav Hochel**
preklad do anglického jazyka / English translation: **Lucia Faltinová**
technická správa IT a sietí / IT management: **Slavomír Rezník**
stage manažéri a produkčná výpomoc / stage managers and production assistants:
Michal Juhás, Jakub Toriška
vstupenky / tickets: **Barbora Kubisová**
koordinátor dobrovoľníkov / volunteers coordinator: **Tomáš Bálint**
lektori V4@Theatre Critics Residency / lecturers: **Stefan Tigges, Darko Lukić**
aktivity projektu Aj toto je umenie / activities of the Project This Is Art, Too: **Juraj Novák, Richard E. Pročka**
konceptia projektu KnihuKupecká / conception of the project KnihuKupecká: **Madla & Igor Rjabininovci**
dramaturgia a koordinácia minifestivalu Malá Ukrajina v Nitre / dramaturgy and co-ordination of Little
Ukraine in Nitra: **Viera Dubačová, Lucia Štasselová, Zuzana Izsáková, Stanislava Susla, Miriam Bošelová**

PROPAGÁCIA / PROMOTION

grafický dizajn, dizajn webovej stránky a layout propagačných materiálov a veľkoplošnej reklamy,
animácia TV spotu / graphic design, web design and layout of promotion materials and large size
advertisement, TV ad animation: **Tomáš Vicen**
nahrávanie spotov / ad recording: **Lubomír Mičko**
zvučka DN / theme music of DN: **Peter Ďuďo Dudák**
remix zvučky DN / remix of the theme music of DN: **Martin Husovský**
hlas v rozhlasovom a TV spotu / voice at the radio and TV spot: **Andrej Remeník**
fotodokumentácia predstavení / photo documentation of performances: **Henrich Mišovič**
reportážne snímky / reporting photos: **Juraj Vavrovič**
propagačné video zstrihy / promotional video cuts: **Peter Bednár (Bedo)**

TECHNICKÉ ZABEZPEČENIE / TECHNICAL SUPPORT

technika Divadla Andreja Bagara v Nitre vedie / technicians of the Andrej Bagar Theatre in Nitra
headed by **Ján Surovka**
osvetlenie a iné technické zabezpečenie / light system and another technical support: **WD LUX**
ozvučenie a iné technické zabezpečenie / sound system and another technical support: **SEVOsound**
zabezpečenie online streamovania / on-line stream support: **Peter Fröhlich**
iné technické zabezpečenie / other technical support: **COVRANS**

FOTOGRAFIE INSCENÁCIÍ V KATALÓGU / PRODUCTIONS' PHOTOS IN FESTIVAL CATALOGUE

Endokannabinoid / Endocannabinoid: © **Natália Zajačiková**
Tichým hlasom. In a Calm Voice: © **Soňa Maletz**
SME KRAJINA / WE ARE A COUNTRY: © **Vanda SMEsariková**
Příjemný ostrov / Pleasant Island: © **Shun Sato Theater Tokyo, Nuno Dureitinho**
Držať riekou / Holding river: © **Natália Zajačiková**
Pút M&H / M&H Pilgrimage: © **Simon Jeništa**
Z morského dna / Out of the Blue: © **Loes Geuens**

Hekuba / *Hecuba*: © **Braňo Konečný**
Banské príbehy / *Mining Stories*: © **Hugo Cordeiro, Tom Callemín**
Kocúrko / *Gotham City*: © **Braňo Konečný**
Pribina (Making of): © **Bara Podola**
Danse Macabre: © **Oleksandr Kosmach**

PREKLADY TEXTOV HIER / TRANSLATIONS OF PLAYS

do anglického jazyka / *to English Language*
Endokannabinoid / *Endocannabinoid*: **Ivan Lacko**
Tichým hlasom. *In a Calm Voice*: **Martina Herbst**
SME KRAJINA: Príbeh ľudí, priehrady a času / *WE ARE A COUNTRY: the story of people, a dam and time*:
Martina Herbst
Držať rieku / *Holding river*: **Martina Herbst**
Pút M&H / *M&H Pilgrimage*: **Eva Verebová**
Kocúrko / *Gotham City*: **Lucia Faltinová** (simultánne tlmočenie / *simultaneous interpreting*)

do slovenského jazyka / *to Slovak Language*
Z morského dna / *Out of the Blue*; Prijemný ostrov / *Pleasant Island*; Banské príbehy / *Mining Stories*: **Roxana Maliti**
Danse Macabre: **Valerij Kupka**

TLMOČENIE / INTERPRETING

pracovné podujatia a diskusie / *working events and discussions*: **Lucia Faltinová, David Hrnko**
príprava titulok / *subtitles preparation*: **Lubomír Šiška, Eva Verebová**

ĎALEJ SPOLUPRACOVALI / FURTHER COOPERATION

Zuzana Beranová, Sandra Botlíková, Nina Bystrická, Pavol Ferčák, Andrea Gregorová, Gabriel Guldan, Katarína Hudecová, Pavol Jakubčín, Eduard Karasz, Martin Michňa, Iveta Miková, Michala Obšitošová, Jozef Palaky, Ivana Poliaková, Oliver Reháč, Peter Slamečka, Roman Streuselberger, Ján Šimko, Marica Šišková, Timotej Tarkoš, Martin Toldy, Soňa Tóthová, Zuzana Trtolová, Lucia Vadelová, Martina Vannayová, Miroslav Vranský
a / and

Franco Real Estates s.r.o., Mestská polícia Nitra, Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Nitre, Nitrianske dobrovoľnícke centrum, Nitrianske komunálne služby, s. r. o., Slovenský vodohospodársky podnik, š. p., Služby Nitra, s. r. o., Súkromné konzervatórium v Nitre, Ústav krajiny architektúry FZKI SPU v Nitre, Uránia (festivalový klub)

Franco Real Estates, City Police Nitra, District Police Headquarters Nitra, Slovak Water Management Enterprise, Nitra Volunteer Centre, Nitra Communal Services, Služby Nitra, Private Conservatory in Nitra, Institute of Landscape Architecture of FHLE SUA in Nitra, Uránia (Festival Club)

DOBROVOLNÍCI FESTIVALU – ŠTUDENTI ŠKÔL / FESTIVAL VOLUNTEERS – STUDENTS OF SCHOOLS

Akadémia umení v Banskej Bystrici, Gymnázium Golianova v Nitre, Gymnázium Párovská v Nitre, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, Slovenská technická univerzita v Bratislave, Spojená škola Slančíkovej v Nitre, Stredná priemyselná škola stavebná v Nitre, Stredná zdravotnícka škola v Nitre, Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre / *Academy of Arts in Banská Bystrica, Constantine the Philosopher University in Nitra, Gymnasium Golianova in Nitra, Gymnasium Párovská in Nitra, Private Conservatory in Nitra, Slančíková's High School and Gymnasium in Nitra, Secondary School of Construction in Nitra, Secondary School of Nursing in Nitra, Slovak University of Agriculture in Nitra, Slovak University of Technology in Bratislava*

ŠPECIÁLNE POĎAKOVANIE / SPECIAL THANKS

Asociácia súčasného divadla Bratislava / Contemporary Dance Association Bratislava, Ivanka Apostolova (Macedonian Center ITI), Ján Balaj, Beata Bárda (Trafó House of Contemporary Arts, Budapest, Nóra Benedek (Trafó House of Contemporary Arts, Budapest), Zuzana Beniačová (Goethe-Institut Bratislava), Ivana Beňušiková, Andrea Beranová, Dagmar Bojďová (mesto Nitra / The City of Nitra), Rusanda Curca (Centrul de Proiecte Culturale Azart), Barbora Formánková (Institút umění – Divadelní ústav, Praha / Arts and Theatre Institute Prague), Markus Huber (Goethe-Institut Bratislava), Dušan Káčer, Rasto Krchňavý (Stiken), Krystyna Mogilnicka (Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Warszaw / Z. Raszewski Theatre Institute, Warsaw), Andrii Palantyi (CENTER OF CONTEMPORARY ART «DAKH»), Martina Pecková Černá, (Institút umění – Divadelní ústav, Praha / Arts and Theatre Institute Prague), Filip Petkovski (Macedonian Center ITI), Pavla Petrová (Institút umění – Divadelní ústav, Praha / Arts and Theatre Institute Prague), Viktoria Shvydko (Divadlo / Theatre Lesi), Karolina Wyrzykowska (Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Warszaw / Z. Raszewski Theatre Institute, Warsaw)

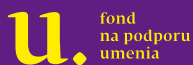

Nová kniha o fenoméne Medzinárodný festival Divadelná Nitra a jeho „presahoch“ do rozličných oblastí kultúrneho, spoločenského a politického života, ktorá vyšla k 30. výročiu festivalu, prináša eseje, odborné štúdie, rozhovory, súpisy a bohatú obrazovú prílohu.

Publikáciu si môžete zakúpiť v bode.K7 na Štefánikovej 7 v Nitre alebo objednať na nitrafest@nitrafest.sk.

Presahy Divadelnej Nitry 1992 – 2021, vyd. ADN v Nitre, 2023, 1. vydanie, zostavili: R. Štorková Maliti, M. Vannayová, D. Kárová, texty: M. Ballay, S. Cíváňová, D. Dudášová, D. Kárová, E. Kárová, M. Mašlárová, K. Mišovic, J. Novák, M. Pecková Černá, J. Šimko, S. Šimková; fotografie: C. Bachratý, H. Mišovič, grafický dizajn a zalomenie: T. Vicen

Vydanie publikácie z verejných zdrojov podporil
Fond na podporu umenia, hlavný partner projektu.

Výskumnú časť projektu **Presahy Divadelnej Nitry 1992 – 2021** a rovnomennú medzinárodnú konferenciu, ktorá sa konala v rámci MF Divadelná Nitra 2021 podporil Divadelný ústav.

DIVADELNÝ ÚSTAV
BRATISLAVA
THE THEATRE INSTITUTE

bod.K7

PRIESTOR PRE
KULTÚRU, KREATIVITU
A KOMUNITU

bod.K7 je projekt a sídlo Asociácie Divadelná Nitra.

bod.K7 je nový kultúrny a kreatívny priestor v centre mesta Nitra.

Od svojho otvorenia v roku 2021 prináša pestrý kultúrny, umelecký a vzdelávací program počas celého roka v obľúbených programových líniách a formátoch.

- bod pre ŽIVÉ UMENIE
- bod pre AKTÍVNY ROZVOJ PUBLIKA
- bod pre DOBROVOLNÍCTVO A PRAX
- bod pre INÉ KOMUNITY
- bod pre AKTÉROV KULTÚRNO-KREATÍVNEHO PRIEMYSLU

- Umenie pre školy
- Tvorivé soboty nielen pre deti
- Nedelňe Filmové kinečka pre najmenších
- Tančiarne SVET
- divadelné predstavenia
- diskusie na aktuálne témy
- výstavy súčasného umenia v Galérii Za sklom
- a iné...

Študentom ponúkame možnosť stáže a dobrovoľníckej služby. Organizáciám a firmám ponúkame priestory na usporiadanie kultúrnych, vzdelávacích, firemných a spoločenských podujatí.

Viac informácií na www.bodK7.sk.

📍 bod.K7, Štefánikova trieda 7, 949 01 Nitra
✉ info@bodk7.sk
☎ tel. číslo: 0903 55 44 75

Stretnite sa s Rádiom Devín na festivale Divadelná Nitra!

22. 9. 2023 od 14.00

Ladenie Rádia Devín

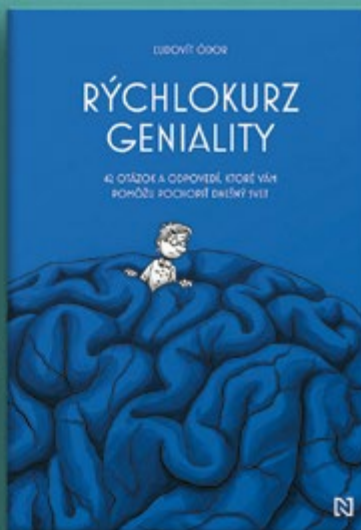
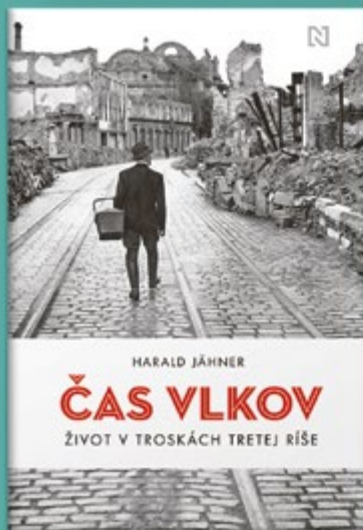
Živý prúd reflexie diania na festivale Divadelná Nitra s Jarmilou Vitovičovou. Divadlo a jeho aktuálny stav, divadelníci a ich aktivity v optike publicistov Rádia Devín, ktorí – na vlnu kultúry – pozorujú, komentujú, kladú otázky a smerujú spolu s umelcami a teoretikmi k pravdivej správe o renomovanom festivale.

26. 9. 2023 od 21.30

Kritikon Hany Rodovej

Kritická diskusia venovaná aktuálnemu stavu divadelnej scény. Teoretici a teoretičky, umelci a umelkyne, kritici a kritičky debatujú o divadelných poetikách a tvorivých víziách z rôznych uhlov pohľadu. Ambíciou relácie je diskutovať o momentálnej situácii i víziách v kontexte skúsených aktérov z viacerých strán.

Vyberte si z bestsellerov

vydavateľstva Denníka

OBCHOD.DENNIK.N.SK

MY

NITRIANSKE NOVINY

Najaktuálnejšie
SPRAVODAJSTVO

Z **REGIÓNU** A OKOLIA

MY nitra.sme.sk

.týždeň

**Nájdete u nás viac
ako politiku.**

Spolu s **plan.art** sme aj vašim
kultúrnym sprievodcom.

 plan.art

PROGRAMOVÝ KATALÓG MEDZINÁRODNÉHO FESTIVALU DIVADELNÁ NITRA 2023
PROGRAMME CATALOGUE OF THE INTERNATIONAL THEATRE FESTIVAL
DIVADELNÁ NITRA 2023

vydala / publisher: **Asociácia Divadelná Nitra / Association Divadelná Nitra**
zodpovedná redaktorka / supervising editor: **Darina Kárová**, riaditeľka festivalu / festival director
zostavenie a redakcia / compiled and edited by: **Romana Štorková Maliti**
autori textov / texts by: **Darina Kárová, Anna Šimončíčová, Romana Štorková Maliti,**
Tamara Vajdíková, Martina Vannayová, Miroslav Zwiefelhofer
jazyková redakcia / proofreading: **Jaroslav Hochel**
preklad / translation: **Lucia Faltinová**
grafická úprava / graphic design: **Tomáš Vícen**
vydané / published: **september 2023**

NEPREDAJNÉ / NOT INTENDED FOR SALE

ISBN
978-80-973691-9-4 pdf

medzinárodný festival
international theatre festival

DN

medzinárodný festival
international theatre festival

DN 3

medzinárodný festival
international theatre festival

DN

2023

3
WWW

konkres

www.nitrafest.sk

www.nitrafest.sk

www.nitrafest.sk

DIVADELNÁ
NITRA

22 — 27 sept

22 — 27 sept

22 — 27 sept

